

Werk

Titel: De Baron Von Münchhausen En Zijme Avonturen; De Baron Von Münchhausen En Zijme Zeldzame Avonturen

Autor: Raspe, Rudolf Erich

Verlag: Noothoven van Goor

Ort: Leiden

Jahr: 1870

Kollektion: bucherhaltung; itineraria

Gattung: Erzählung

Signatur: MÜNCHHAUSEN BIBL 3210

Werk Id: PPN806936614

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PID=PPN806936614> | PPN806936614

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=806936614>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

Aus der bücherei des freiherrn
börries von münchhausen
doktor beider rechte 1911

8 M. B. 3310

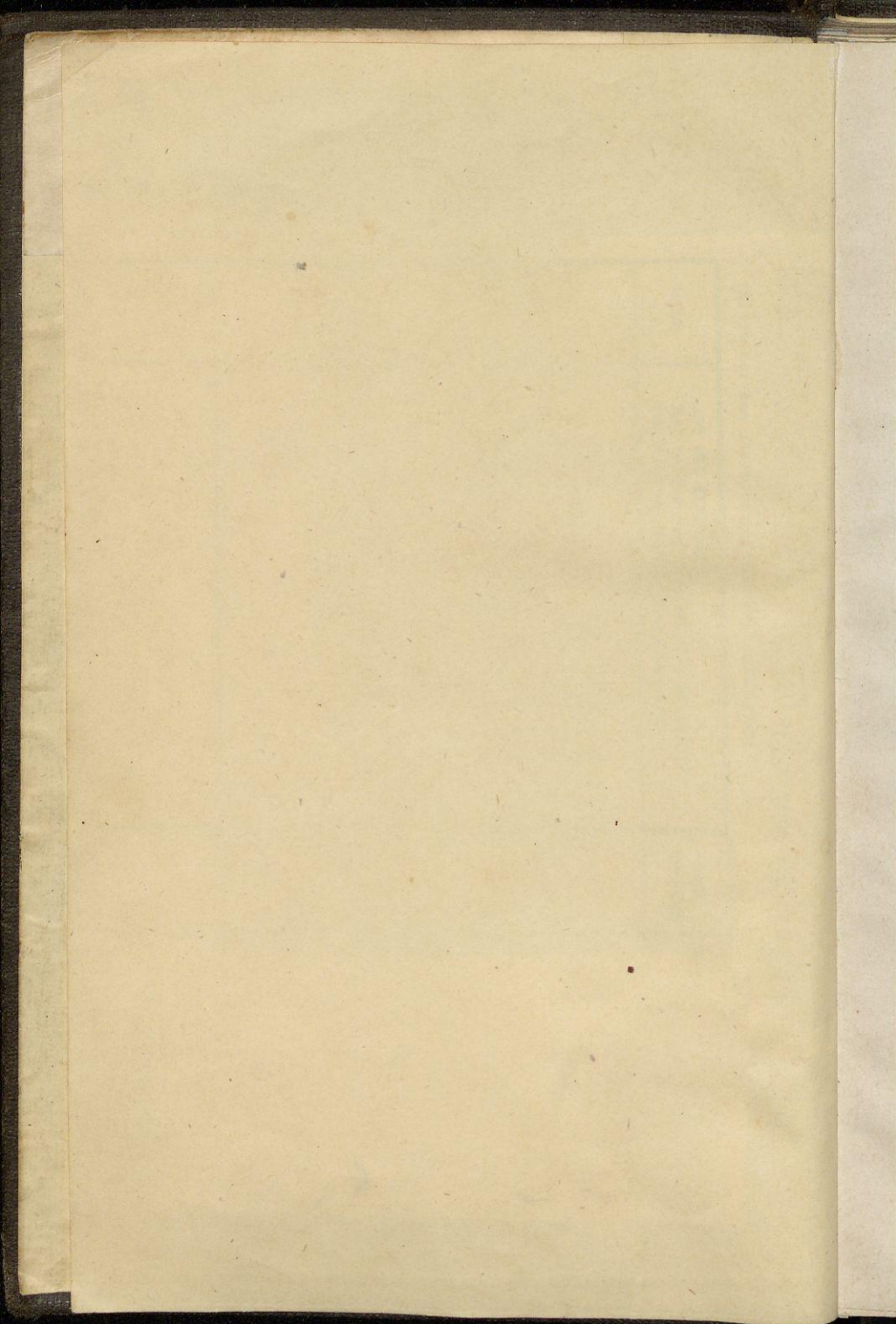
Vorstellung, Fremdsprache, S. I/II (= Titelbl.) - VI,
7-821), 1-113, Taf. 1-15
NIEDERSACHSISCHE STAATS- UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

HADEUTSCHENISCHE BIBLIOTHEK UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

Uni Göttingen
233 896 139

7

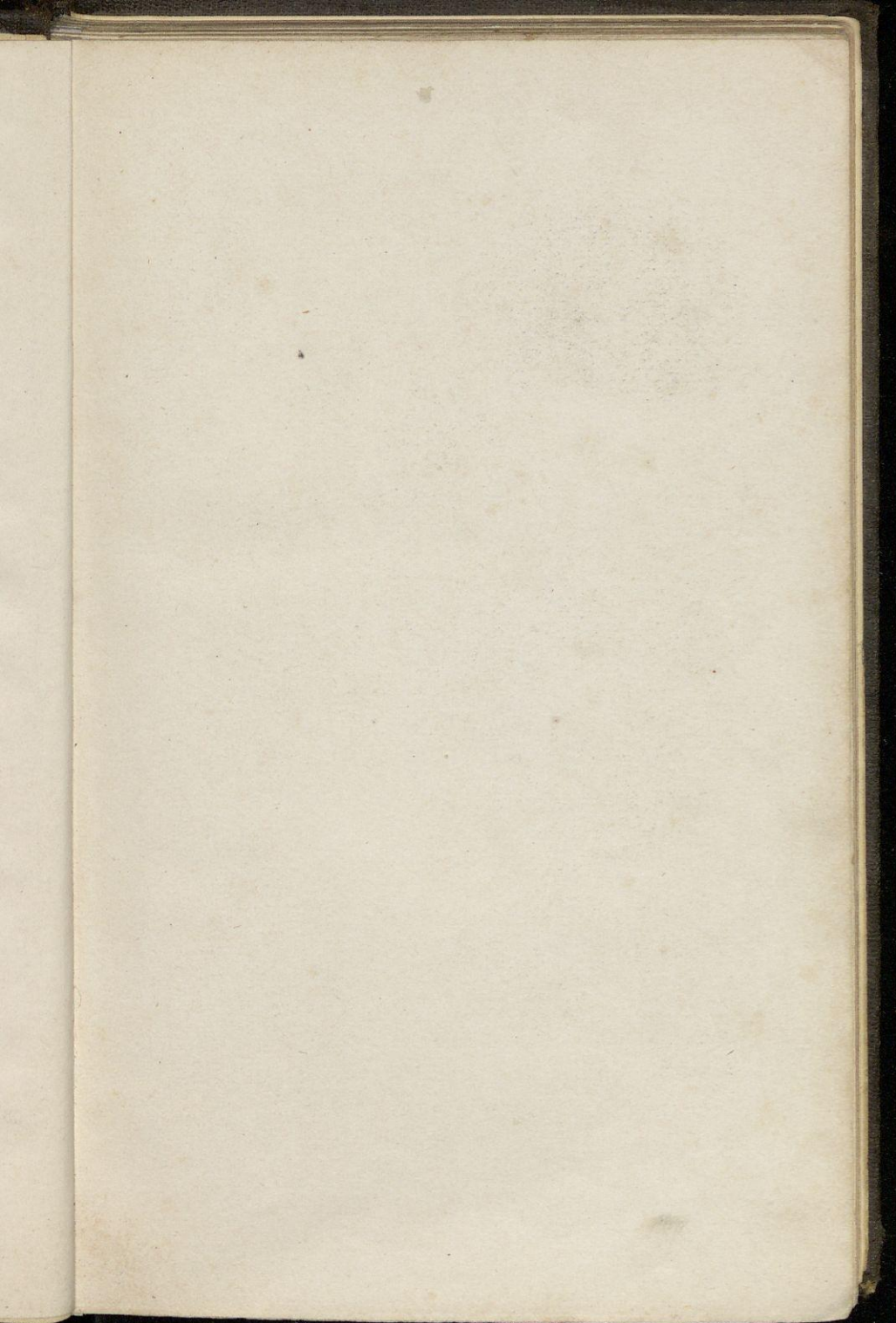
DE BARON VON MÜNCHHAUSEN

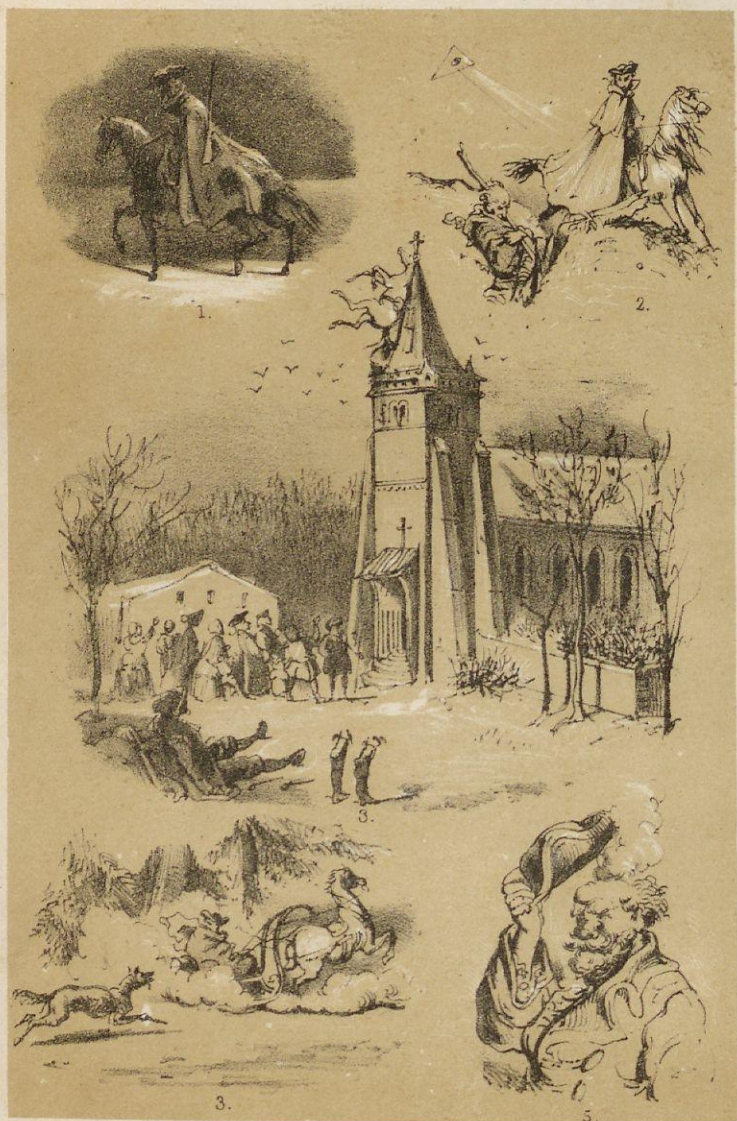
EN ZIJNE

ZELDZAME AVONTUREN.

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

BLISS AND BROTHERS

DE
BARON VON MÜNCHHAUSEN

EN ZIJNE
ZELDZAME AVONTUREN.

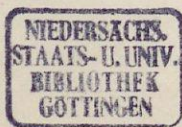
OP NIEUW BEWERKT NAAR THÉOPHILE GAUTIER,

MET 83 ILLUSTRATIËN IN STEENDRUK

NAAR

GUSTAVE DORÉ.

LEIDEN,
D. NOOTHOVEN VAN GOOR.

Gedruckt bij D. Noothoven van Goor.

VOORREDE.

Even als in Duitschland, genieten de bekende *Avonturen van den Baron von Münchhausen* ook in Nederland, sinds lang, de eer der populariteit. Thans hebben zij, na eene nieuwe bewerking door Théophile Gautier en geïllustreerd door de meesterlijke hand van Gustave Doré, een' algemeenen bijval in Frankrijk gevonden.

De vroegere, hier te Lande in druk verschenen fragmenten voldoen niet aan de eischen des tijds en zijn in het vergeetboek geraakt. Zij verlangen een nieuw kleed, en aan deze behoefte is door de Fransche uitgaaf voldaan.

De baron von Münchhausen leverde geen doelloos boek, en indien het waar is, — niemand zal het ontkennen, — dat naar mate wij in ernstige omstandigheden verkeerden, of ons beroep medebrengt, dat wij ons bezighouden met

de ernstige zijde des levens, eene verpozing eene behoefte voor ons is en wij die wel en te regt zoeken bij den baron von Münchhausen, dan voorzeker wordt ons genot nog verhoogd en het doel des te beter bereikt, wanneer de bewerking van den tekst uitmunt boven de vroegere en de tekst zelf nog wordt toegelicht en opgeluisterd door geniale teekeningen, die ons den inhoud op eene der kunst waardige wijze verzinneelijken en verduidelijken, zoo dat wij met dit boek in handen een dubbel kunstwerk voor ons hebben.

Zetten wij ons tot de lezing van des barons wonderlijke avonturen, dan zien wij ons verplaatst in eene voor ons vreemde wereld, wáár het platte met het verhevene, het deftige met het koddige gepaard gaat en beide als inëenvloeijen; eene fantastische, door grillige verdiechtsels oorspronkelijke wereld, van welke wij tot daartoe geen denkbeeld hadden.

In den baron von Münchhausen hebben wij de type eener redeneerkunst, die tot in het ongerijmde zich gelijk blijft en voor niets terugdeinst. Bijzonderheden, die den schijn eener verrassende waarheid hebben; argumenten, die van de fijnste vindingrijkheid getuigen; wetenschappelijke inlichtingen, die het kenmerk van volkomen ernst dragen, dienen hem om het onmogelijke waarschijnlijk te maken. Niemand zal er wel ooit toe komen, geloof te schenken aan de verhalen van den baron von Münchhausen; doch ieder lezer, zoodra hij kennis heeft gemaakt met een of twee zijner avonturen te water of te land, laat zich medeslepen door de ongezochte natuurlijkheid en tot in kleinigheden doorstralende goede trouw, die

zich overal gelijk blijft, zoo dat de stijl, van welken de verhaler zich bedient, geen andere zou kunnen zijn, indien hij eene werkelijke gebeurtenis te vertellen had.

En zoo erlangen de tot eene monsterachtige ongerijmdheid opgedreven bedenksels het voorkomen van waarschijnlijkheid, en wij meenen werkelijke dingen te lezen, omdat zij ons worden voorgesteld met eene naïveteit en zulk een' schijn van zelfovertuiging, dat daardoor de gedachte aan opzettelijke misleiding of grootspraak geheel naar den achtergrond verdrongen wordt. De innige samenhang van al deze verdichtsels, die zich zoo natuurlijk, zoo ongedwongen aan elkander aanknoopen, verdringt bij den lezer eindelijk het besef van de werkelijkheid, en de ongestoorde harmonie van het onware wordt er zoo vergedreven, dat zij eene illusie voortbrengt, gelijk aan die, welke ons bevangt bij de lezing van de *Duizend en één nacht*, *Arabische vertellingen*, met dit onderscheid, dat al het fabelachtige, wat dáár door geesten wordt ten uitvoer gebracht, hier het werk is van den verhaler zelven.

En deze begoocheling wordt nog verhoogd door het teekenstift van Gustave Doré, die getoond heeft, meer dan iemand anders te zijn doorgedrongen in des schrijvers geest. Begaaft met het oog eens geestenzieners, heeft hij een geheimzinnig leven bijgezet aan de hersenschimmen, droomen en nachtmerries, die ons hier te gemoet komen; hij heeft de avonturen van den baron von Münchhausen gecommenterieerd door teekeningen, die uitmunten door hare karakteristieke getrouwheid en vreemde grilligheid. Men zou zeggen, dat hij, als schilder, den baron op diens reizen heeft vergezeld en alles, wat gene

verhaalt,) op de plaats zelve naar de Natuur heeft geschetst.

Een en ander heeft den uitgever bewogen, dit zonderlinge, door genialiteit en oorspronkelijkheid uitstekende werk, in een Nederlandsch kleed zijnen Landgenooten aan te bieden, vertrouwende, dat in de overgenomen illustratiën het talent zal worden erkend der kunstvaardige hand, aan welke dit gedeelte van den arbeid door hem is opgedragen.

INHOUD.

	Blz.
EERSTE HOOFDSTUK. Reis in Rusland en naar St. Petersburg . . .	1
TWEDE HOOFDSTUK. Jagtgeschiedenissen	7
DERDE HOOFDSTUK. Van de honden en de paarden van den Baron von Münchhausen	18
VIERDE HOOFDSTUK. Avonturen van den Baron von Münchhausen in den oorlog tegen de Turken	24
VIJFDE HOOFDSTUK. Avonturen van den Baron von Münchhausen ge- durende zijne gevangenschap bij de Turken	31
ZESDE HOOFDSTUK. Eerste Zee-avontuur	38
ZEVENDE HOOFDSTUK. Tweede avontuur ter zee	45
ACHTSTE HOOFDSTUK. Derde Zee-avontuur	48
NEGENDE HOOFDSTUK. Vierde avontuur op zee	50
TIENDE HOOFDSTUK. Vijfde avontuur op zee	53
ELFDE HOOFDSTUK. Zesde avontuur ter zee	59

	Blz.
TWAALFDE HOOFDSTUK. Zevende avontuur ter zee . . .	66
DEERTIENDE HOOFDSTUK. De Baron vat zijn verhaal weder op. .	69
VEERTIENDE HOOFDSTUK. Achtste zee-avontuur . . .	84
VIJFTIENDE HOOFDSTUK. Negende zee-avontuur . . .	90
ZESTIENDE HOOFDSTUK. Tiende zee-avontuur. — Tweede reis naar de maan	92
ZEVENTIENDE HOOFDSTUK. Reis dwars door de aarde, en andere merkwaardige avonturen	99

EERSTE HOOFDSTUK.

Reis in Rusland en naar St. Petersburg.

Mijne reis door Rusland ving ik aan in het midden van den winter, op grond der oordeelkundige redenering, dat de wegen in Duitschland, Polen, Koerland en Livonië, die, volgens hetgeen ervaren reizigers er van melden, veel onbegaanbaarder en moeilijker zijn, dan het pad naar den tempel der deugd, door de koude en door de sneeuw al beter en beter worden, zonder dat de regeringen er geld of moeite aan behoeven te besteden. Ik reisde te paard, buiten kijf het aangenaamste middel van vervoer, mits de ruiter en het dier in allen gevalle beide goed zijn en elkander verstaan. Op deze wijze is men zeker tegen iedere mogelijke twist met eenen wellevenden duit-schen postmeester, en niet gedwongen, om voor iedere kroeg op te houden, ten gevalle van eenen dorstigen postillon. Ik was dun gekleed, waarvan ik het verkeerde bij toeneming ondervond, naar mate ik het noordwesten naderbij kwam.

Stel u nu, in dit barre jaargetijde, onder eene ruwe luchtgesteldheid, een' armen grijsaard voor den geest, liggende aan den rand van een' eenzamen weg in Polen,

blootgesteld aan eenen ijskouden wind, bijna geene klederen hebbende, om zijne naaktheid te bedekken. Op het gezigt van dezen armen man kromp mij het hart ineen, en hoewel de koude mij het bloed deed stollen in de aderen, wierp ik hem mijnen mantel toe. Op hetzelfde oogenblik was het mij, alsof eene stem uit de hoogte zich liet hooren, prijzende mijne menschlievendheid, met de verzekering, dat deze mijne goede daad niet onbeloond zou blijven.

Ik vervolgde mijnen weg, tot dat de nacht en de duisternis mij overvielen. Niet één teeken, niet één geluid, dat mij de nabijheid van een dorp aanduidde; de geheele omtrek lag bedolven onder de sneeuw en ik zag geen' weg meer.

Even als mijn paard afgemat en buiten staat verder te komen, besloot ik af te stijgen, en bond mijn beest vast aan de punt eener soort van boom, die boven de sneeuw uitstak. Voorzigtigheidshalve plaatste ik een mijner pistolen onder mijnen arm en strekte mij uit op de sneeuw, en sliep zóó gerust, dat, toen ik mijne oogen weêr opende, het heldere dag was. Maar hoe groot was mijne verbazing, toen ik bemerkte, dat ik mij in het midden van een dorp, op een kerkhof bevond. In het eerste oogenblik zag ik mijn paard niet, en ik bleef rondzien, tot dat ik, na eene korte wijle, boven mij in de lucht een gehinnik vernam. Ik rigtte het hoofd op, en overtuigde mij spoedig, dat mijn paard aan den haan van den kerktoeren hing. Ik verklaarde mij dadelijk den Zusammenhang dezer zonderlinge gebeurtenis. Ik had het dorp bereikt, toen het geheel door de sneeuw bedekt

was; gedurende den nacht was het plotseling gaan dooijen, en al slapende was ik met de smeltende sneeuw zacht en ongemerkt op den grond neêrgekomen, terwijl hetgeen ik, in de duisternis, voor eenen boomtak had gehouden, niets anders was geweest, dan de haan van den kerktoeren. Zonder mij daarover verder te bekommeren, nam ik een mijner pistolen, legde aan op den teugel en kwam, door dit middel, gelukkig weder in het bezit van mijn paard en vervolgde mijne reis.

Alles ging naar wensch tot op mijne aankomst in Rusland, wáár men niet gewoon is, des winters te paard te reizen. Dewijl het mijne gewoonte is, mij steeds te schicken naar het gebruik der Landen, wáár ik mij bevind, nam ik eene kleine slede voor één paard, en reed welgemoed in de rigting van St. Petersburg voort.

Ik weet niet juist meer, of het in Esthonie, dan wel in Ingree was, maar ik herinner mij nog zeer duidelijk, dat het was midden in een ijsselijk bosch, toen ik mij eensklaps vervolgd zag door een' buitengewoon grooten wolf, wien de prikkel des hongers nog zooveel te rapper maakte. Weldra zou hij mij hebben ingehaald; het was niet meer mogelijk hem te ontsnappen. Werktuigelijk strekte ik mij op den bodem der slede uit, en liet aan mijn paard over, zich zoo goed mogelijk te redden en mijn belang ten beste te behartigen. Wat ik voorzag, doch niet durfde hopen, gebeurde: de wolf, die zich aan mijn nietig persootje niet stoorde, vloog over mij heen, wierp zich woedend op het paard, verscheurde met een enkelen greep het geheele achterdeel van het arme dier, dat, bevangen door schrik en pijn, nog des te harder

voortholde. Ik was gered! Steelsgewijze rigtte ik het hoofd op, en ik zag, dat de wolf zich eenen weg door het paard baande, naar mate hij het opvrat. De gelegenheid was te schoon, om haar te verwaarloozen, en zonder mij lang te bedenken, nam ik mijne zweep en begon met al mijne krachten den wolf geducht af te rossen. Dit onverwachte nageregt joeg hem niet weinig schrik aan; met alle hem ten dienst staande snelheid rende hij vooruit, — het lijk van mijn paard viel ter aarde en, — zonderlinge zaak voorwaar! — mijn wolf stak in zijne plaats zoo volkomen in het tuig, alsof het hem aan zijn lijf geschilderd was. Van mijnen kant liet ik het niet ontbreken aan zweepslagen, en zóó voortrennende bereikten wij spoedig behouden en wel St. Petersburg, tegen ons beider verwachting, en tot groote verbazing van de voorbijgangers.

Ik wil u niet vervelen, waarde Lezers! met allerlei praatjes over de gewoonten, de kunsten en wetenschappen en andere bijzonderheden van Ruslands schitterende hoofdstad; nog minder wil ik u bezighouden met de intrigues en koddige avonturen, welke de elegante wereld er oplevert. Liever wil ik uwe aandacht vestigen op meer grootsche, meer edele onderwerpen, b. v., op de paarden en de honden, voor welke ik altijd eene groote achting heb gehad; voorts op de vossen, de wolven en de beeren, van welke het reeds in alle soorten van wild zoo rijke Rusland, meer dan eenig ander land ter wereld, overvloedt ik wil, om 't in weinig woorden te zeggen, u spreken van die soorten van genoegens, van die ridderlijke oefeningen, van die uitstekende daden, die eenen edelman

beter kleeden, dan eenige armoedige brokstukken latijn en grieksch, of de snoeverijen, grillen en bokkensprongen der fraaije geesten in Frankrijk.

Er verliep eenige tijd, alvorens ik in dienst kon treden; ik had dus gedurende een paar maanden volkomen vrijheid, om mijnen tijd en mijn geld op de voortreffelijkste wijze te besteden. Menigen nacht bragt ik door met spelen, menigen anderen met drinken. De strengheid van het klimaat en de volksgewoonten hebben in het Noorden aan de flesch eene hoogstmogelijke belangrijkheid bijgezet, zoo als zij er in ons matig Duitschland geene heeft, en ik heb in Rusland lieden aangetroffen, die kunnen doorgaan voor virtuosos in deze soort van oefening. Maar zij allen waren slechts arme sukkels, bij vergelijking tegen eenen ouden generaal met grijze knevels en een koperkleurig gelaat, die met ons aan de *table d'hôte* spijsde. Deze brave soldaat had, in een gevecht tegen de Turken, het bovenste gedeelte der hersenpan verloren, zoo dat hij telkens, als een vreemdeling zich bij het gezelschap voegde, met de meeste beleefdheid zich verontschuldigde wegens het ophouden van zijnen hoed aan de tafel. Hij was gewoon, gedurende den maaltijd, eenige flesschen brandewijn te ledigen en eene flesch arak toe te drinken en deze doses, naar gelang van omstandigheden, te verdubbelen, en evenwel was het onmogelijk, in hem het minste spoor van dronkenschap te ontdekken. De zaak gaat ongetwijfeld uwe bevattig te boven; mij ging het evenzoo, en het duurde lang alvorens ik mij haar kon verklaren, tot op den dag, toen ik bij toeval tot de oplossing van het raadsel geraakte. De generaal had de gewoonte, van tijd tot tijd,

zijnen hoed op te ligten, en ik had deze beweging reeds meermalen opgemerkt, zonder evenwel er veel aan te hechten. Geen wonder toch, indien zijn voorhoofd gloeide, of zijn hoofd behoefte had aan lucht. Eindelijk merkte ik op, dat hij tegelijk met zijnen hoed een zilveren plaatje opligtte, dat aan denzelfden verbonden was en hem tot hersenpan diende, zoo dat alsdan de damp der door hem gedronken geestrijke vochten in lichte wolkjes ontsnapte. Het raadsel was opgelost. Ik deelde mijne ontdekking mede aan twee mijner vrienden en bood mij aan, hen van de naauwkeurigheid derzelve te overtuigen. Mijn aanbod vond bijval, en ik plaatste mij, met mijne pijp, achter den generaal, en op het oogenblik, toen hij zijn hoed opligtte, deed ik met behulp van een' lucifer den opstijgenden damp ontvlammen, hetwelk ons het genot schonk van een schouwspel even nieuw als verwonderingwaardig. Ik had de kolom van damp, die zich boven den generaal verhief, herschapen in eene vuurkolom en de dampen, welke door de haren des grijsaards werden opgehouden, vormden eenen blaauwachtigen straalkrans, zoo als er nog nooit een om het hoofd van den meestgevierden heilige heeft geprikt. Mijne proefneming konde voor den generaal niet verborgen blijven; doch hij was zoo weinig er over verstoord, dat hij ons meermaals vergunde, eene oefening te herhalen, die hem een zoo eerwaardig voorkomen gaf.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Jagtgeschiedenissen.

Ik ga met stilzwijgen de honderden vrolijke tooneelen voorbij, waarvan wij de aanleggers of, onder gelijksoortige omstandigheden, getuigen waren; want ik wil u onderscheiden jagtgeschiedenissen verhalen, veel verwonderlijker en belangrijker, dan dit alles.

Het is niet noodig, u te zeggen, dat mijn gezelschap bij voorkeur bestond uit zoodanige dappere, onverschrokken medgezellen, die het edele genot der jagt wisten te waarderen. De omstandigheden, die al mijne avonturen vergezelden; het geluk, dat al mijne ondernemingen begunstigde, zullen steeds tot de schoonste herinneringen mijns levens behooren.

Op eenen goeden ochtend zag ik, uit het venster mijner slaapkamer een' grooten vijver, die zich in de nabijheid bevond, geheel bedekt met wilde eenden. Onverwijd mijn geweer grijpende, haastte ik mij langs den trap naar beneden met zoo groote overijling, dat ik met mijn gezigt tegen de huisdeur sloeg; meer dan zes en dertig vonken vlogen er uit mijne oogen, doch dit deed mij niet ééne minuut verliezen. Ik plaatste mij om te schieten, toen ik, op het oogenblik, waarin ik aanlegde, tot mijnen grooten spijt ontwaarde, dat de hevige slag, welken ik mij in mijn aangezicht had toegebracht, tevens den

vuursteen van mijn geweer had doen vallen. Wat nu te doen? Gelukkig herinnerde ik mij, wat mij eenige oogenblikken vroeger was gebeurd. Ik opende de pan, legde aan op het wild en gaf een vuistslag in een mijner oogen. Deze krachtige slag deed een aantal vuurvonken er uitspringen, genoeg om het kruid te doen ontbranden, en ik doodde vijf paar eendvogels, vier talingen en twee waterhoenen. Dit bewijst, dat tegenwoordigheid van geest de ziel is van groote daden. Bewijst zij onberekenbare diensten aan den soldaat en den zeevaarder, de jager heeft haar evenzoo meer dan één' gelukkigen *coup* te danken.

Zoo, b. v., herinner ik mij, dat ik, op zekeren dag, langs de oevers van een meer gaande, wáár ik op eene mijner ochtendwandelingen was heengedwaald, eenige dozijnen wilde eenden op het water zag, doch te zeer verspreid, dan dat ik kon hopen, met één schot een voldoend aantal er van te zullen treffen. Tot overmaat van smart had ik mijn laatste schot op mijn geweer, en ik wilde ze juist allen magtig worden, omdat ik dien mid-dag een aantal vrienden en bekenden te mijnent moest onthalen.

Gelukkig herinnerde ik mij, dat ik in mijne weitasch nog een stuk spek had, een overschot der provisie, waarvan ik mij, toen ik van huis ging, als naar gewoonte had voorzien. Ik bevestigde dit stuk spek aan het koppel-touw van mijnen hond, hetwelk ik in de lengte split-ste en waarvan ik de vier draden endelings aan elkander knoopte; voorts verschool ik mij in het riet aan den oever, wierp mijn aas uit en had weldra het genoegen,

d
h
d
v
e
t
l
s
v
a
o
v
v

e
h
v
ic
h
b
k
a
e
li
n
r
B
k
il
e

dat eene eerste eend met drift kwam aanzwemmen en het spek inslikte; de overigen volgden achter elkander de eerste, en vermits, ten gevolge van de vettigheid van het spek, mijn aas spoedig de geheele lengte der eerste eend was doorgestaan, slikte eene tweede het in, toen eene derde en vierde, en zoo vervolgens tot aan de laatste toe. In een zeer kort tijdsverloop had mijn stuk spek regtuit de reis gedaan door al de eenden, zonder van het touw los te raken; zij waren er aangeregen even als paarden. Door en door verheugd keerde ik naar den oever terug, haalde mijne vangst aan land, sloeg het touw vier, vijf malen om mijn lijf en schouders, en wandelde weltevreden naar mijne woning terug.

Dewijl ik nog een tamelijk end wegs had af te leggen en deze hoeveelheid eenden mij lastig begon te worden, begon het mij te berouwen, dat ik er zoo velen had gevangen. Maar te midden dezer overdenkingen gebeurde er iets, dat mij, in het eerste oogenblik, vrij wat ongerustheid baarde. De eenden leefden nog allen; langzamerhand bekomen van hare verbijstering, begonnen zij te klapwieken en voerden mij met zich de lucht in. Een ieder ander, dan ik, zou voorzeker door een' hevigen schrik en angst bevangen zijn geworden, doch ik maakte dadelijk gebruik van deze omstandigheid in mijn voordeel, en mij van de panden van mijn' rok bedienende, als van roeispanen, stuurde ik mij naar mijne woning in de stad. Boven het huis aangeland, en uit vrees van bij het neêrkomen op de straat armen of beenen te breken, draaide ik mijnen eenden, de eene na de andere, den hals om en liet mij door den keukenschoorsteen naar beneden

zakken; tot groote ontsteltenis van mijnen kok viel ik op het fornuis, waarin gelukkig geen vuur was aangemaakt.

Een gelijksoortig avontuur had ik met eenen zwerm patrijzen. Ik was uitgegaan, om een nieuw geweer te beproeven en ik had mijnen voorraad van hagel opgebruikt, toen ik, tegen alle verwachting, voor mijne voeten een' zwerm patrijzen zag opvliegen. Het verlangen, om nog dienzelfden avond er eenige van op mijne tafel te zien prijken, bragt mij op een middel, wat ik, op mijn woord, u allen, mijne heeren, in soortgelijke omstandigheden ten ernstigste kan aanbevelen. Zoodra ik de plaats had opgemerkt, waar het wild was neêrgestreken, laadde ik snel mijn geweer, en in plaats van hagel liet ik er mijn' laadstok inglijden, zoo dat het eind een weinig boven den loop uitstak. Ik nam mijnen stand in de rigting der patrijzen, en toen zij opvlogen, schoot ik mijn geweer af, met dit gevolg, dat mijn laadstok op eenige passen afstand nederviel, versierd met zeven patrijzen, die gewis zeer verwonderd zijn geweest, toen zij zich zoo onverwacht en eensklaps aan het spit gestoken zagen. Ik zag hier alweder, dat goed overleg en schranderheid steeds met een' goeden uitslag worden bekroond.

Een' andermaal ontmoette ik, in een der groote bosschen van Rusland, een' prachtigen blaauwen vos. Het zou jammer zijn geweest, dezen kostbaren pels met een' kogel of met hagel te doorboren, weshalve ik op andere middelen bedacht moest zijn, om het vel ongeschonden meester te worden. Reinke had zich achter eenen boom verscholen en stond met zijn' staart in de hoogte. Dadelijk trok ik den kogel van mijn geweer en verving hem

door eenen grooten spijker; ik gaf vuur en wel zoo behendig, dat de staart van den vos vastgespijkerd zat aan den boom. Toen naderde ik hem bedaard, nam mijn jagtmes, gaf hem eene dubbele snede over het aangezicht, in den vorm van een kruis; nam toen mijne zweep en joeg hem zoo netjes uit zijn vel, dat het een plezier was om te zien.

Ziet verder hier een bewijs, hoe het toeval en het goed geluk dikwijls zich belasten met het weder goedmaken van onze misslagen. Op zekeren dag in een dicht begroeid bosch ronddwalende, zag ik zeer onverwacht eene wilde zeug en een jong wild zwijn, die op mij kwamen aanloopen. Ik schoot en miste. Maar ziet, het jonge zwijn vervolgt zijnen weg en de wilde zeug blijft onbewegelijk staan, alsof zij aan den grond was vastgenageld. Ik nader, om de oorzaak dezer onbewegelijkheid te ontdekken, en bevond, dat ik te doen had met eene blinde zeug, houdende tusschen hare tanden den staart van het jonge zwijn, hetwelk, in zijne kinderlijke liefde, haar tot wegwijzer diende. Mijn kogel, die tusschen de beide dieren was heengevlogen, had den leiband verbroken, waarvan de oude zeug nog een eind vasthield, terwijl zij, haren leidsman niet meer voelende, was blijven stilstaan. Zonder mij lang te bedenken, pakte ik dit overschot van den staart, en zonder moeite, omdat het dier in de goede trouw was en geen weêrstand bood, geleidde ik het naar de stad, en te huis gekomen, liet ik de verdere bezorging over aan mijnen kok.

Hoe gevaarlijk dit dier ook moge zijn, het wilde zwijn is nog veel meer te vreezen en wreeder. Op een' goeden

keer ontmoette ik er een in een bosch, terwijl ik noch op mijne verdediging, noch op eenen aanval was voorbereid. Naauwelijks had ik den tijd mij achter eenen boom te bergen, toen het dier zich in zijne geheele lengte op mij wierp, om mij te doorboren; doch in plaats van in mijn lichaam, drongen zijne slagstanden zoo diep in den stam des booms, dat hij ze niet weêr kon loskrijgen, om zich een' tweeden keer op mij te werpen.

Heerlijk, zeide ik bij mij zelven, nu zullen wij zien, wie van ons beide het veld zal behouden. Ik nam een' steen, om zijne slagstanden nog dieper in den boom in te drijven, doch toen dit niet wilde lukken, plaatste ik mij schrijdelings op zijnen nek, sloeg mijne armen om den boom, dien ik met al mijne kracht voorover haalde, terwijl ik het zwijn vooruit duwde, zoo dat zijne slagstanden weldra zoo diep in den boom waren ingedrongen, dat het hem volstrekt onmogelijk was, zich los te maken. Hem bleef niets anders over, dan te wachten, tot dat ik zijn lot zou hebben beslist: ik ging in het naaste dorp eene kar met de noodige touwen en eene zaag halen. Bij het dier teruggekomen, bond ik zijne pooten aan elkander, zaagde den boom boven en beneden de slagstanden door, legde mijne vangst op de kar, en bragt het zwijn levend en ongedeerd te huis.

Gij zult wel eens hebben hooren spreken, mijne heeren, van Sint Hubert, den patroon der jagers en scherpschutters; zoomede van het hert, hetwelk hem in een bosch verscheen en het heilige kruis tusschen zijne horens droeg. Ik heb nooit verzuimd, ieder jaar, het feest van dezen heilige in goed gezelschap te vieren, en ik heb

dikwijls geschilderde afbeeldsels van zijn hert in de kerken gezien, even als op de borst der ridders, behoorende tot de orde, die zijnen naam voert; ook zou ik, als eerlijk jager, voor geen geld in de wereld willen ontkennen, dat er voormaals herten zijn geweest, en zelfs nu nog zijn, die met een kruis op hun voorhoofd prijken. Maar zonder hierover te willen twisten, verlang ik veelmeer, dat gij mij vergunt u te verhalen, wat ik met mijne eigen oogen heb gezien.

Op zekeren dag, toen ik al mijn lood verschoten had, stootte ik onverwacht op het heerlijkste hert ter wereld. Het bleef staan en keek mij strak aan, alsof het wist, dat mijne hageltasch geen' voorraad meer bevatte. Oogenblikkelijk stortte ik de noodige hoeveelheid kruid in mijn geweer, waarop ik een handvol kersenpitten liet volgen, welke ik zoo snel mogelijk van derzelver vleesch had ontdaan. Ik legde aan op zijn voorhoofd, het schot bedwelmde hem; hij wankelde, doch herstelde zich weder en verdween. Twee of drie jaren later trok ik door hetzelfde bosch en ontwaarde op korten afstand een prachtig hertebeest, hetwelk, tot mijne verbazing, tusschen zijne horens een' heerlijken kersenboom droeg, ter hoogte van minstens tien voeten en zwaar beladen met de schoonste vruchten. Ik wist niet, wat er van te denken, doch na een oogenblik bezinnens herinnerde ik mij het vorige avontuur in dit bosch. Ik beschouwde derhalve het dier als zijnde sedert lang mijn eigendom, en schoot het ter neder, zoo dat ik tegelijk een gebraad en een nageregt had, want de kersen waren de beste en fijnste, welke ik nog ooit in mijn leven had gegeten. En wie zal, na

eene dergelijke ondervinding, durven zeggen, dat niet een vroom en hartstogtelijk jager, hetzij een abt of bisschop, op dezelfde wijze het kruis heeft gezaaid tusschen de horens van het hert van St. Hubert? In buitengewone gevallen neemt een goed jager de toevlugt tot ieder redmiddel, wat het dan ook moge zijn, liever dan eene schoone gelegenheid ongebruikt te laten voorbijgaan, en ik zelf ben tallooze malen verplicht geweest, mij door mijne behendigheid alléén uit de gevaarlijkste toestanden te redden.

Wat zegt gij, b. v., van het volgende geval?

In Polen reizende, bevond ik mij, bij het vallen van den avond, zonder ammunitie, in een uitgestrekt bosch. Ik keerde naar huis terug, toen een buitengewoon groote beer, woedend, met geopenden bek, gereed om mij te verscheuren, mij den doortogt betwistte. Te vergeefs zoek ik, in al mijne zakken, naar kruid en lood. Ik vind niets anders dan twee vuursteen, welke ik gewoon ben, uit voorzorg, steeds bij mij te hebben. Ik werp met geweld een' derzelve in den bek van het dier, zoo dat hij hem tot onder in den strot dringt. Dewijl dit onthaal niet naar den smaak was van het monster, maakte mijn beer half regtsom, hetgeen mij de gelegenheid gaf, mijnen tweeden steen, met gelijke kracht, hem tegen zijne achterpoort te werpen, juist toen deze, ter uitlating van onderbuiksdampen, zich opende en vervolgens weder sloot, zoo dat de steen daardoor naar binnen drong, en mijn expedient op de wonderbaarlijkste wijze gelukte. Want behalve dat de tweede vuursteen behoorlijk bij zijn adres aankwam, ontmoette hij ook nog den eersten; beide gaven

t
-
n
e
-
e
n
r
n

n
h.
te
te
ek
ts
nit
ld
m
iet
er
en
ch-
an
ot,
ijn
ant
res
en

vuur, en de daardoor veroorzaakte schok deed den beer met een oorverdoovend gekraak uiteenbarsten. Ik houd mij overtuigd, dat, wáár het te doen is om de moraal, een argument *a priori* op gelijke wijze tegengeworpen aan een argument *a posteriori*, op menigen geleerde dezelfde uitwerking zou hebben.

Het stond nu eenmaal vast, dat ik moest worden aangevallen door de verschrikkelijkste en wreedste dieren, juist in oogenblikken, waarin ik het minst in staat was, hun het hoofd te bieden, even alsof hun instinkt hun mijne weërloosheid had doen kennen. Zoo gebeurde het eens, dat, terwijl ik mijn' vuursteen had losgeschroefd, om hem wat op te scherpen, een monsterachtige beer, al brommende, zich op mij wilde werpen. Het eenige, wat ik kon doen, was op eenen boom te vlugten, ten einde mij in staat te stellen tot mijne verdediging. Ongeukkig liet ik, terwijl ik naar boven klom, mijn mes vallen, en had alleen maar mijne vingers tot mijne dienst, en deze waren onvoldoende, om mijnen vuursteen weër vast te schroeven. De beer plaatste zich aan den voet des booms, en ik verwachtte ieder oogenblik te worden verscheurd.

Ik zou mijn kruid op de pan hebben kunnen doen ontbranden door vuur uit mijn oog te slaan, zoo als ik bij eene vroegere gelegenheid had gedaan, doch dit hulpmiddel had weinig aantrekkelijks voor mij; het had mij eene oogontsteking op den hals gehaald, waarvan ik nog niet geheel genezen was. Hopeloos zag ik mijn mes, met de punt benedenwaarts, regtop in de sneeuw staan; maar mijne wanhoop bragt mij niet een' eenigen stap nader bij mijne redding. Eindelijk kwam er een denkbeeld bij

mij op, even gelukkig als zonderling. Gij weet, bij ondervinding, dat een goed jager, even als de filosoof, steeds al het zijne bij zich draagt, en wat mij betreft, is mijn hageltasch een waar tuighuis, dat mij hulpmiddelen aanbiedt in ieder mogelijk geval. Ik grabbelde in dezelve en haalde een kluwtje bindtouw er uit, voorts een stuk kromgebogen ijzer, eindelijk een met pek gevuld doosje. Het pek was door de koude hard geworden, weshalve ik het tegen mijne borst plaatste, om het weêr zacht te maken. Vervolgens bond ik het omgebogen stuk ijzer, na het dik met pek te hebben besmeerd, aan het touw en liet het toen snel op den grond vallen. Het met pek besmeerde stuk ijzer hechtte zich aan het heft van mijn mes, en wel zooveel te steviger, omdat het pek, spoedig weder door de koude verhard, werkte bij wijze van een cement. Zodoende gelukte het mij, met groote omzigtigheid te werk gaande, het mes naar boven te halen. Naauwelijks had ik mijnen vuursteen weder ingeschroefd, toen meester Martijn zich in beweging stelde, om tegen den boom op te klauteren.

Sakkerloot, dacht ik, men moet wel een beer zijn, om zoo juist zijn oogenblik te kiezen. Ik ontving hem met zulk een voldoend en welberekend schot, dat hem plotseeling de lust verging, om ooit weêr boomen te beklimmen.

Een' andermaal werd ik van zoo nabij door eenen wolf overvallen, dat mij ter mijner verdediging niets anders overbleef, dan mijne hand in zijnen geopenden bek te duwen. Gedreven door de zucht naar zelfbehoud, wrong ik mijne hand al dieper en dieper naar binnen, zoo dat mijn arm tot aan het schouderblad in het ligchaam des

diers stak. Maar wat nu te doen? Stelt u mijnen toestand voor! Met eenen wolf neus tegen neus! Ik verzeker u, dat wij elkander niet vriendelijk aanzagen; haalde ik mijnen arm terug, het dier zou ongetwijfeld in woede op mij zijn aangevallen; ik kon zijne bedoeling duidelijk in zijnen vlammenenden blik lezen. Kort en goed, ik greep zijne ingewanden, trok ze naar mij toe, keerde mijnen wolf het binnenste buiten, even als een' handschoen en liet hem dood op de sneeuw liggen.

Deze manier van handelen zou ik niet hebben gewaagd toe te passen op een' dollen hond, die mij, op zekeren dag, in eene der straten van Petersburg vervolgde. — Ditmaal, — zeide ik tot mij zelven, — blijft u niets anders over, dan beenen te maken en het hazenpad te kiezen. Om te beter te kunnen loopen, wierp ik mijnen mantel van mij op den hond en spoedde mij zoo snel mogelijk, zonder om te zien, naar huis. Van den schrik bekomen zond ik mijnen knecht, om mijn' mantel te zoeken, welken hij ook vond en bij mijne andere kleederen in de kast hing. Des anderen daags hoorde ik een schrikkelijk rumoer in huis en Jan kwam op mij toelopen, terwijl hij uitriep: »In 's hemels naam, mijnheer de baron, uw mantel is dol!» Ik vlieg op en in mijne kleedkamer gekomen, zie ik al mijne kleederen vernield en in stukken gescheurd. De knaap had waarheid gesproken, mijn mantel was dol geworden. Ik kwam juist aan op het oogenblik, dat de uitzinnige zich op een heerlijk, geheel nieuw gala-kleed had geworpen, het in 't rond slingerde en het op de onmenschelijkste wijze aan flarden scheurde. Ter voorkoming van verdere ongelukken, moest ik mijne geheele kleedkamer,

met alles, wat er in was, aan de vlammen opofferen. En kamer en kleederen werden onder toezigt der gezondheids-politie buiten de stad gebragt en met de noodige voorzorgen verbrand. Sedert dien tijd is het te Petersburg allen honden verboden, dol te worden; in cas van contraventie worden zij beboet en drie jaren lang cellulair opgesloten.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de honden en de paarden van den Baron von Münchhausen.

In al deze moeilijke omstandigheden, waaruit ik mij steeds gelukkig, hoewel vaak met levensgevaar redde, waren het steeds de moed en de tegenwoordigheid van geest, die mij zoo vele hinderpalen deden te boven komen. Deze twee hoedanigheden vormen, gelijk een ieder weet, den gelukkigen jager, den gelukkigen soldaat, den gelukkigen zeeman. Doch hij zou een onvoorzigtig en berispelijk jager, admiraal of generaal zijn, die, in ieder voorkomend geval, zich geheel en uitsluitend verliet op zijne tegenwoordigheid van geest en op zijnen moed, zonder de toevlugt te nemen tot listen, tot werktuigen, of andere hulpmiddelen, die den goeden uitslag zijner onderneming kunnen bevorderen of verzekeren. Wat mij betreft, ik behoef een dergelijk verwijt niet te vreezen, want ik

kan, zonder grootspraak, mij beroemen, dat ik steeds als een voorbeeld ben aangehaald zoo wegens de uitstekendheid mijner paarden, honden en wapenen, als uit hoofde van de opmerkelijke schranderheid, welke ik bij het bezigen van dezelve aan den dag leg. Het is mijn plan niet, u bezig te houden met de bijzonderheden mijner stallen, mijner hondenhokken of mijner wapenkamers, gelijk de stal-knechts en de pikeurs gewoon zijn, dit te doen; doch ik kan niet voorbij, u te spreken van twee honden, die zich in mijne dienst zoo buitengemeen hebben onderscheiden, dat ik ze nimmer zal vergeten.

De eene was een patrijshond, zoo onvermoeid, zoo verstandig, zoo voorzigtig, dat men hem niet kon zien, zonder hem mij te benijden. Bij dag en bij nacht was hij goed; des nachts bond ik hem een lantarentje aan zijnen staart en zoo toegerigt jaagde hij even goed als, misschien zelfs beter dan, bij lichtklaren dag.

Kort na mijn huwelijk gaf mijne vrouw haar verlangten te kennen, om eens op de jacht te gaan. Op den daartoe bestemden dag begaven wij ons op weg; ik reed vooruit, om eenig wild te ontdekken en het duurde niet lang, of ik zag mijnen hond stand houden voor eene vlugt van eenige honderden patrijzen. Ik wachtte mijne vrouw op, die mij volgde met mijnen luitenant en een knecht. Ik wachtte lang, doch er kwam niemand opdagen. Ik begon ongerust te worden en keerde terug, toen ik ter halverweg gekomen een klagelijk gekerm hoorde. Het geluid was zeer nabij en evenwel ontdekte ik nergens het spoor van een levend wezen. Ik klom van mijn paard, legde mijn oor tegen den grond en ik vernam niet alleen,

dat het gekerm van onder den grond kwam, maar ik herkende ook de stem mijner vrouw, even als die van mijnen luitenant en van mijn' knecht. Ik ontdekte tevens, niet verre van de plaats, wáár ik mij bevond, de open put eener kolenmijn, en twijfelde er niet langer aan, dat mijne vrouw en hare ongelukkige lotgenooten in de mijn waren bedolven geraakt. Ik reed spoorlags naar het naaste dorp, om de mijnwerkers te roepen, die niet, dan met inspanning van alle krachten er in slaagden, de ongelukkigen uit deze put weder naar boven te brengen; de put was meer dan negentig voeten diep.

Het eerst haalden zij den knecht met zijn paard op, toen den luitenant en diens paard, ten laatste mijne vrouw en na haar zelve haar barbarijsch paardje. Het zonderlingste dezer gebeurtenis was, dat ondanks den verschrikkelijken val, noch menschen noch dieren waren verwond geworden, behoudens eenige onbeduidende kneuzingen, doch zij waren ten prooi geweest aan eenen onbeschrijflijken angst. Zoo als gij kunt begrijpen, aan de jagt werd niet meer gedacht en even als gij, naar ik vermoed, gedurende mijn verhaal mijnen hond geheel hebt vergeten, even zoo zult gij het mij niet ten kwade duiden, dat ik insgelijks na deze verschrikkelijke gebeurtenis niet meer aan hem dacht.

Den volgenden dag moest ik van huis gaan voor dienstzaken, en ik werd gedurende veertien dagen elders opgehouden. Dadelijk na mijne terugkomst vroeg ik naar mijne Diane; doch niemand had zich om haar bekommerd; mijne bedienden meenden, dat zij mij was gevolgd. Ik moest dus vreezen, haar nimmer te zullen wederzien; doch er

her-
nen
niet
put
dat
nijn
aste
met
nge-
de

op,
ouw
ler-
ver-
ren
ne-
bbe-
de
r ik
nebt
lui-
eur-

nst-
ge-
ijne
ijne
oest
er

vloog mij eindelijk eene heerlijke gedachte door het hoofd: misschien, — zeide ik tot mij zelve, — houdt zij nog de wacht bij de patrijzen. Dadelijk begaf ik mij op weg, vervuld van hoop en blijdschap; ik kom op de plaats en wat vond ik? mijnen hond onbewegelijk op dezelfde plek, wáár ik hem, veertien dagen te voren, had gelaten. Diane! riep ik haar toe; dadelijk trok zij zich terug en liet de patrijzen opvliegen, waarvan ik er, met één schot, vijf en twintig doodde. Maar het arme dier had moeite, om naar mij toe te komen; zoo was zij afgemat en uitgehongerd. Ik was verplicht, wilde ik haar te huis hebben, haar voor mij op het paard te nemen, wat ik met het grootste genoegen deed, gelijk ik u wel niet zal behoeven te zeggen. Eenige dagen rust en eene goede verzorging deden haar hare vorige krachten en levendigheid terug erlangen, en het was eerst eenige weken later, dat ik tot de oplossing van een raadsel kwam, hetwelk zonder mijnen hond wel altijd onbegrijpelijk zou zijn gebleven.

Sinds twee dagen maakte ik jacht op eene haas. Mijn hond bragt haar telkens onder het schot, doch het wilde mij nooit lukken haar te treffen. Ik geloof niet aan heksery, daartoe heb ik, in mijn leven, te veel wonderbaarlijke en buitengewone dingen gezien en ondervonden; maar ik beken, dat die ellendige haas mij bijna in de war zou hebben gebragt. Eindelijk kwam ik haar zoo nabij, dat de tromp van mijn geweer haar raakte; zij tuimelde, en wat, mijne heeren denkt gij, dat ik vond? Mijne haas had vier pooten onder aan haar lijf en vier andere boven op haren rug. Zoodra nu haar twee paar onder-pooten vermoeid waren, dan wentelde zij zich om,

even als een geoefende zwemmer, die nu op zijn voorlijf, dan weder op zijnen rug zweemt, en zette het met haar bovenste paar onvermoeide poten, op nieuw in een' zoo snellen loop, dat zij in een ommezien buiten het bereik van mijn schot was.

Sedert deze ontmoeting heb ik nooit weder eene dergelijke haas onder de oogen gehad en met een' anderen hond, dan Diane zou ik haar voorzeker niet magtig zijn geworden. Deze Diane overtrof alle honden van haar ras in zoo hooge mate, dat men mij niet van overdrijving zal kunnen beschuldigen, wanneer ik zeg, dat zij eenig was, indien niet een hazewind, welken ik bezat, haar die eer had betwist. Dit kleine dier was minder merkwaardig door zijn voorkomen, dan door zijne ongelooflijke snelheid. Zoo gij, mijne heeren, haar hadt gezien, gij zoudt haar voorzeker hebben bewonderd en het zou u niet hebben bevreemd, dat ik zooveel van haar hield en dat ik een zoo groot genoeg er in vond, met haar te gaan jagen. Deze hazewindhond liep zoo snel en zoo lang in mijne dienst, dat zij hare poten afsleet tot boven de kniegewrichten en dat ik haar in hare oude dagen nog met voordeel bezigde in hoedanigheid van dashond, om konijnen met haar te vangen.

Toen dit merkwaardige dier nog hazewindhond was, — het was eene teef, — joeg zij eene haas op, die mij toescheen buitengewoon dik te zijn. Mijn hond moest jongen werpen en het ging mij aan 't hart, te zien, hoe zij zich inspande, om even snel te loopen, als zij anders gewoon was. Eensklaps hoor ik een verward gejang, alsof het van een' geheelen troep honden afkomstig was, doch

zeer zwak en onzeker, zoo dat ik niet wist van waar het kwam. Ik ging voort in de rigting van het geluid en toen ik de plaats naderde, zag ik een schouwspel zoo verrassend, als de wereld er wel nooit één heeft opgeleverd en geen tweede zal opleveren. De haas, of liever de moer-haas, want het was een wijffe, had gedurende het loopen jongen geworpen; mijne Cora had hetzelfde gedaan en er waren juist zoo vele kleine hazen, als kleine honden geboren. Uit instinct waren de eersten op de vlugt gegaan, en insgelijks uit instinct hadden de laatsten hen niet alleen vervolgd, maar zelfs gevangen, in voege dat ik mijne jacht, welke ik met éenen hond en ééne haas had begonnen, eindigde met zes honden en zes hazen.

Bij het herdenken aan dezen bewonderenswaardigen hond kan ik mij niet weerhouden, ook melding te maken van een uitmuntend litthausch paard, een dier van onberekenbare waarde. Ik kwam door een toeval in het bezit van hetzelfde, hetwelk mij de gelegenheid verschafte, mijne bekwaamheid van ruiter op eene roemrijke wijze te toonen. Ik bevond mij op een der goederen van den graaf Przo-booski in Litthauen, en was in de salon gebleven, om met de dames thee te drinken, terwijl de heeren naar het voorplein waren gegaan, om een jong paard, van zuiver ras, in oogenschouw te nemen, hetwelk onlangs uit de stoeterij was aangekomen. Eensklaps hoorden wij een angstgeschreeuw. Ik spoedde mij, den stoep af naar buiten en vond het paard zoo woedend, dat niemand het durfde naderen en veel minder nog bestijgen. De beste ridders bleven onbewegelijk en wisten niet, wat te doen en de ontsteltenis teekende zich op aller gelaat, toen ik mij

met een' enkelen sprong op den rug van het paard wierp. Ik overrompelde het en zette het door deze onversaagdheid dadelijk mat, en mijne bekwaamheid in de paardrijdkunst stelde mij in staat, het te bedwingen en mak en gehoorzaam te maken. Ten einde de dames gerust te stellen, deed ik mijn beest door het venster in de zaal springen; maakte onderscheiden toeren in de pas, den draf en den galop en, ten besluite plaatste ik mij op de tafel, op welke ik de meest elegante evolutien der hoogere rijdschool ten uitvoer bragt, al hetwelk het gezelschap zeer vermaakte. Mijn beestje liet zich zoo goed besturen, dat het geen glas en geen theekopje brak. Deze geschiedenis bezorgde mij de genegenheid der dames en ook die van den graaf in zoo hooge mate, dat hij mij met zijne gewone heuschheid verzocht, dit jonge paard wel te willen aannemen, om mij tot de overwinning te voeren in den op handen zijnden veldtocht tegen de Turken, die stond geopend te worden onder het opperbevel van den graaf Münich.

VIERDE HOOFDSTUK.

Avonturen van den Baron von Münchhausen in den oorlog tegen de Turken.

Inderdaad, het zou moeilijk zijn geweest, mij een aangener geschenk, dan dit te geven; daar ik mij van

hetzelve zoo veel goeds voor den aanstaanden veldtogt beloofde en dat mij moest dienen om mijn meesterschap te bewijzen. Een paard, zoo leerzaam, zoo moedig, zoo vurig, — een lam en een bucephalus tevens, — moest mij de pligten van eenen soldaat herinneren en gelijktijdig de heldendaden door den jeugdigen Alexander, in zijne roemruchtige oorlogen, bedreven.

Het hoofddoel van onzen veldtogt was het herstel van de eer der Russische wapens, die eenigzins was gekrenkt geworden bij de Pruth, ten tijde van Czaar Peter. Wij bereikten ons doel na eenige wel hevige, doch roemrijke gevechten, welker gunstigen uitslag wij te danken hadden aan de talenten van den grooten generaal, welken ik hiervoren noemde.

De bescheidenheid verbiedt, den onderhoorigen zich de eer van groote wapenfeiten toe te eigenen; de roem derzelve moet gewoonlijk ten deel vallen aan de opperhoofden, hoe onbeduidend zij overigens mogen wezen; aan de koningen en koninginnen, die nooit kruit bebben geroken, ten zij bij het schijfschieten of het afsteken van een vuurwerk, en die nooit een leger in beweging hebben gezien, dan bij eene parade.

Derhalve maak ik geene aanspraak op het kleinste gedeelte van den roem, welken ons leger bij menig gevecht inoogste. Allen deden wij onzen pligt, een woord, hetwelk in den mond van eenen burger, van den soldaat, van een eerlijk man, eene veel ruimere beteekenis heeft, dan de heeren bierdrinkers zich inbeelden. Vermits ik toenmaals een corps hussaren commandeerde, werd mij de uitvoering opgedragen van verschillende ondernemingen, waarbij

men zich geheel en al verliet op mijne ondervinding en mijnen moed; doch, eerlijk gesproken, moet ik hier be-
tuigen, dat een groot gedeelte der door mij behaalde
voordeelen toekomt aan de dappere krijgsmakkers, welken
ik op den weg der overwinning voorging.

Op zekeren dag toen wij eenen uitval der Turken onder
de muren van Orckzakow afsloegen, was onze voorhoede
in een heet gevecht gewikkeld. Ik bezette eene post,
welke verre vooruit was geplaatst; eensklaps zag ik van
den kant der stad een' troep vijanden aanrukken, geheel
in eene wolk van stof gehuld, waardoor ik verhinderd
werd, zoowel den afstand als hun getal te begrooten. Mij
zelven in eene gelijke stofwolk te hullen, zou slechts eene
alledaagsche krijgslist zijn geweest en mij ook mijn doel
niet hebben doen bereiken. Ik deed mijne tirailleurs zich
regts en links verspreiden en een breed front formeren,
met aanbeveling, om daarbij voortdurend zooveel stof te
maken als hun mogelijk was. Wat mij betreft, ik reed
regtuit op den vijand aan, om mij te verzekeren, wat er
van de zaak was.

Ik bereikte den troep; hij hield aanvankelijk stand en
verweerde zich dapper tot op het oogenblik, toen mijne
tirailleurs aankwamen en zijne gelederen in wanorde brag-
ten. Wij verjoegen den vijand te eenenmale, rigtten een groot
bloedbad onder hem aan en dreven hem niet alleen weder
in de stad, maar zelfs door de stad, inwoege dat hij
door de tegenovergestelde poort de vlugt nam; eene uit-
komst, op welke wij niet hadden durven hopen.

Dewijl mijn lithauer buitengewoon vlug was, was ik
de eerste, die den vlugtelingen in den rug zat, en toen

en
e-
de
en

er
de
st,
an
eel
rd
lij
ne
oel
ch
n,
te
ed
er

en
ne
g-
oot
er
hij
it-

ik
en

ik zag, dat de vijand langs den naasten weg zich naar den anderen uitgang der stad spoedde, oordeelde ik het doelmatig, halt te maken op de markt en het rassemblement te doen blazen. Doch stelt u mijne verbazing voor, mijne heeren, toen ik noch trompetter, noch mijne hussaren om mij zag. Wat is er van hen geworden? vroeg ik mij zelve; zouden zij zich in de straten der stad hebben verspreid? Evenwel konden zij niet verre af zijn en konde het niet lang duren, of zij moesten mij hebben ingehaald.

Intusschen leidde ik mijnen lithauer naar de fontein, die in het midden der markt stond, ten einde hem te laten drinken. Hij begon toen op eene onbegrijpelijke wijze te drinken, of liever eene massa water in te zwelgen, zonder zijnen dorst te lesschen. Ik wist niet, waaraan dit toe te schrijven, doch spoedig werd de zaak mij duidelijk; want mij omwendende, om te zien, of mijne manschappen nog niet naderden, . . . wat denkt gij, mijne heeren, dat ik toen ontwaarde? Geheel de achterste helft van mijn paard was afwezig en netjes als met een mes afgesneden. Derhalve liep het water van achter weêr er uit, in dezelfde mate, waarin het van voren er in kwam, zonder dat het dier een druppel er van binnen hield. Hoe was dit toegegaan? Ik wist mij geen rekenschap er van te geven, toen eindelijk mijn hussaar van de tegenovergestelde zijde kwam aanrijden en, onder een' stroom van hartelijke gelukwenschingen en krachtige vloeken, mij het volgende rapporteerde. Terwijl ik mij, in 't wild, onder de vlugtelingen had geworpen en tegelijk met hen de stad inrende, had men plotselijk de valdeur der poort

neder gelaten, die zeer juist de achterhelft van mijn paard had afgesneden. Deze tweede helft van mijn dier was aanvankelijk te midden der vijanden gebleven en had groote verwoestingen onder hen aangerigt; voorts, dewijl zij de stad niet konde inkomen was zij naar eene weide in de nabijheid gegaan, wáár ik haar ongetwijfeld zou vinden. Dadelijk wendde ik den toom en de voorhelft van mijn paard bragt mij te viervoet naar het weiland. Tot mijne groote blijdschap vond ik er de achterhelft van mijn paard, die de gemakkelijkste sprongen maakte en haren tijd vrolijk verdreef met de jonge merries, die op het zachte gras rondliepen.

Alsnu ten volle overtuigd, dat de beide deelen van mijn paard nog volkomen leefden, deed ik onzen paardenarts roepen, die, zonder tijd te verliezen, ze weder te zamenvoegde door middel van de takken van laurierboomen, die zich in de nabijheid bevonden; de wond genas gelukkigerwijze zeer spoedig. Doch later gebeurde er iets, hetwelk alleen maar bij zulk een uitstekend paard mogelijk is. De takken schoten wortel in zijn lijf en vormden rondom mij als het ware een prieel, onder welks bedekking ik menige schitterende daad ten uitvoer bragt.

Ik moet hier nog melding maken van een klein ongemak, hetwelk uit deze roemrijke affaire voor mij voortvloeide. Door dagen en nachten lang, zonder ophouden, met geweld en zonder genade op den vijand te hebben ingesabeld, had, nadat de overgebleven Turken reeds een' geruimen tijd verdwenen waren, mijn arm nog altijd de beweging van sabelen en neersabelen behouden. Gij begrijpt ligtelijk, mijne heeren, het gevaar, hetwelk daaruit voor

mij zelven en voor anderen en ook voor de mij omringende voorwerpen moest voortvloeijen. Mijne vrouw en kinderen durfden mij niet naderen, er was geen denken aan huisselijk of vertrouwelijk verkeer; binnen weinige dagen waren tafel- en thee-serviezen, flesschen en glazen allen stukgeslagen, zoo dat ik genoodzaakt was, mij een sterk verband te doen aanleggen en mijnen arm gedurende meer dan acht dagen in eenen sjerp te dragen, even als of ik hem had gebroken.

Wanneer iemand een paard als mijnen lithauer durft berijden, dan zult gij, mijne heeren, hem ook in staat achten tot het volbrengen van eene andere daad, die bij den eersten oogopslag kan schijnen aan het fabelachtige te grenzen. Wij belegerden eene stad, wier naam mij is ontgaan, en het was voor den veldmaarschalk van het hoogste belang, te weten, wat in dezelve voorviel. Er was geene mogelijkheid, er binnen te komen; want men zou door de sterk bezette voorposten, de hoofdwacht, de buitenwerken hebben moeten heensluipen, en niemand durfde zich belasten met zulk eene gewaagde onderneming. Misschien een weinig te veel vertrouwende op mijnen moed en meêgesleept door mijnen ijver, plaatste ik mij naast een van onze grootste kanonnen en op het oogenblik, toen het schot viel, wierp ik mij op den kogel, even als op een paard, met het doel, om langs dezen weg binnen de stad te geraken. Maar ter halver weg gekomen begon ik na te denken. Het is, — zeide ik bij mij zelven, — gemakkelijk, er in te komen; maar hoe er weêr uit te komen. Wat zal er gebeuren, als ik eenmaal in de stad ben? Men zal mij behandelen als een' spion en mij aan den

eersten boom den besten ophangen. Dit is geen einde eenen Münchhausen waardig!

Toen ik dit alles en nog menige andere bedenking mij had voorgehouden, zag ik eenen kogel, welke uit de vijandelijke vesting op ons kamp was afgeschoten en die zijnen weg op eenigen passen afstands van mij vervolgde; ik bedacht mij niet langer, maar sprong met eenen linkschen zwaai op denzelfen over en kwam zoo in een' oogwenk weder in het midden mijner kameraden terug, wel is waar zonder mijn doel te hebben bereikt, doch althans gezond en behouden.

Was ik afgerigt en vlug in het voltigeren, mijn wakker paard was het niet minder. Heggen noch greppels hielden hem terug; hij ging altijd regtuit, wat hem ook in den weg kwam. Op een' zekeren dag liep eene haas, welke ik vervolgde, dwars over den grooten weg en in hetzelfde oogenblik scheidde een rijtuig, waarin zich twee beeldschoone dames bevonden, mij van het wild. Mijn paard vloog zoo snel en luchtig dwars door het rijtuig, waarvan de glazen waren neêrgelaten, dat ik naauwelijks den tijd had, mijn hoed af te nemen en verschooning te vragen voor mijne groote vrijpostigheid.

Een' andermaal wilde ik over eene poel springen, doch bemerkte, toen ik op de helft was gekomen, dat hij veel wijder was, dan ik had berekend. Derhalve maakte ik dadelijk links om te midden van mijne vaart en kwam weder op den oever, welken ik verlaten had, ten einde een' grooteren loop te nemen. Doch ook dezen keer had ik mij misrekend en ik viel tot aan mijn hals toe in het water en zou ongetwijfeld zijn omgekomen, indien ik

niet door de kracht van mijnen arm, mij zelven en mijn paard, wat ik vast tusschen de kniën klemde, bij mijn eigen staart in de hoogte tot boven het water had opgeheven, zoo dat mijn paard zijnen sprong kon hervatten en wij behouden en wel aan den anderen oever op het droog kwamen.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Avonturen van den Baron von Münchhausen gedurende
zijn gevangenschap bij de Turken.

HIJ KEERT NAAR ZIJN VADERLAND TERUG.

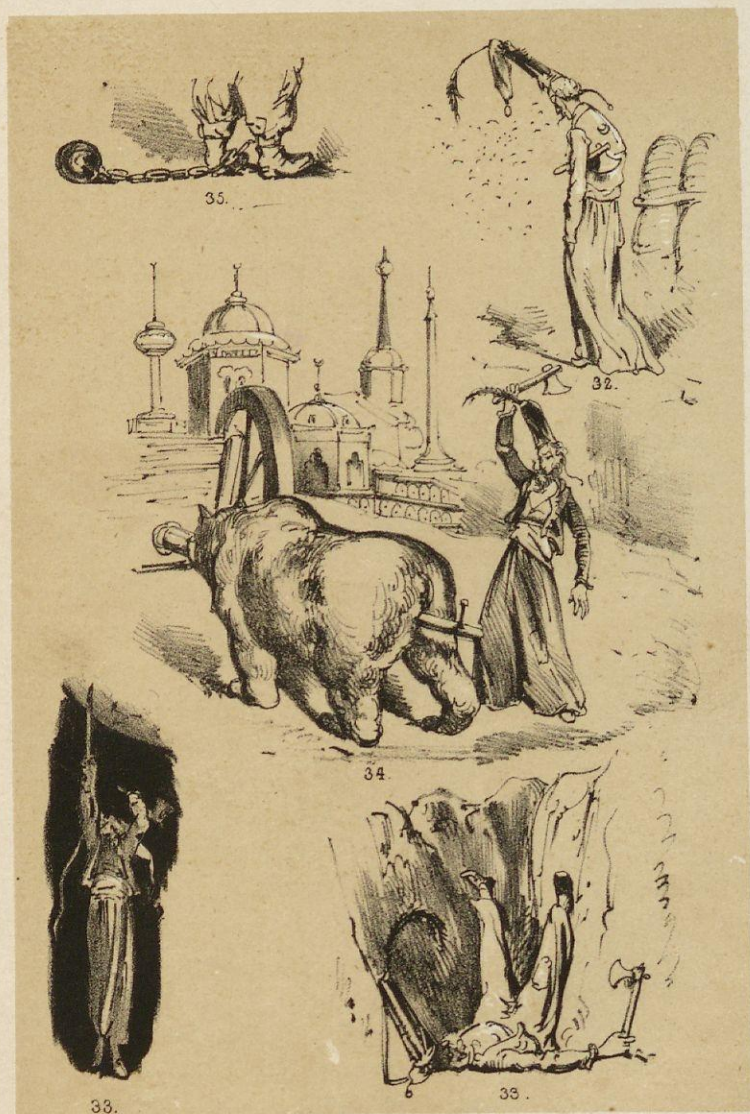
Ondanks mijnen moed, ondanks de snelheid, vaardigheid en buigzaamheid van mijn paard, slaagde ik, in den oorlog tegen de Turken, niet altijd even gelukkig in hetgeen ik ondernam. Zelfs had ik, door de menigte overmand, het ongeluk, gevangen te worden genomen en hetgeen nog treuriger, doch bij dat volk gebruikelijk is, als slaaf te worden verkocht.

In dezen staat van vernedering werd ik belast met een werk, hetwelk minder zwaar, dan zonderling was; minder onteerend, dan onverdragelijk. Mij werd opgedragen, iederen morgen de bijen van den sultan naar het veld te drijven, ze den ganschen dag te bewaken en des avonds

weder naar hare korven terug te voeren. Op zekeren avond miste ik eene bij, maar ik ontdekte spoedig, dat zij was aangevallen door twee beeren, die haar aan stukken wilden scheuren, om zich meester te maken van hare honig. Geen ander wapen bij mij hebbende, dan den zilveren bijlhamer, — het onderscheidingsteeken der tuin- en akkerlieden van den sultan, — smet ik hem naar de beide dieven, ten einde hun vrees aan te jagen. Het gelukte mij op deze wijze, de ongelukkige bij te verlossen, maar de beweging door de kracht van mijnen arm aan den bijl medegedeeld, was te sterk geweest; de bijl vloog in de lucht, al hooger en hooger, tot dat hij in de maan te land kwam. Daar stond ik de maan aan te gapen, niet wetende, hoe mijn' bijl terug te bekomen. Wáár zou ik een' ladder vinden, hoog of lang genoeg, om langs denzelfen de maan te bereiken?

Bijna radeloos herinnerde ik mij evenwel, dat de turksche erwt zeer snel groeit en daarbij eene buitengewone hoogte bereikt. Oogenblikkelijk plantte ik er eene, die dadelijk uitliep en uit eigen beweging haren top om een' der horens van de maan slingerde en zich dáár vasthechte. Ik klauterde langs dezen stengel vlug naar het hemelligchaam, wáár ik zonder verhindering aankwam. Maar het was geen gemakkelijk werk, mijnen zilveren bijl terug te vinden in een oord, wáár alle voorwerpen insgelijks van zilver zijn. Eindelijk evenwel vond ik hem op eenen hoop ongedorscht roggestroo, waarvan ik eenige halmen medenam, welke ik, na mijne terugkomst op de aarde, in een hoekje van den tuin uitzaaide, om te zien, wat er van zou worden. Het zaad kiemde wel, doch liep

nd
vas
vil-
ig.
ren
er-
lie-
nij
de
nijl
de
te
iet
ik
en-
rk-
one
die
en'
st-
het
m.
ren
en
em
ige
de
en,
iep

niet boven den grond uit, maar de planten drongen benedenwaarts tot diep in de aarde. Eenige jaren later, toen ik in verre Landen reisde, vernam ik, dat er op eenigen afstand van de plek, wàar ik de roggekorrels had gezaaid, eene rijke zilvermijn was ontdekt.

Doch dit slechts ter loops, — ik keer tot mijn verhaal terug. Toen ik mijnen bijl had teruggevonden, was ik bedacht op mijnen terugtogt; doch ik was de wanhoop nabij, toen ik bemerkte, dat de stengel mijner erwt geheel door de zon verschroeid en verdroogd was, zoo dat ik langs dezen weg niet naar beneden kon komen, zonder gevaar van mijn' hals te breken. Wat te doen? Ik vlocht van het stroo eenen reep, zoo lang als mij mogelijk was; bond hem aan een' der horens van de maan en gleed langs denzelven naar beneden. Ik hield mij vast met de rechterhand, houdende den bijl in mijne linker; aan het einde van mijnen reep gekomen, hakte ik het bovenste gedeelte door en knoopte dit aan het onderste weder vast, welke operatie ik onderscheiden keeren moest herhalen.

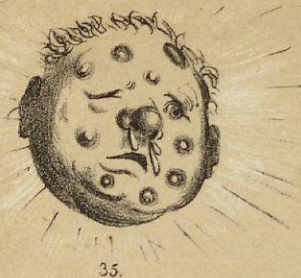
Na verloop van eenigen tijd konde ik den tuin van den sultan onder mij waarnemen, doch toen ik nog ongeveer een paar uren van de aarde verwijderd was, te midden van dikke wolken, brak mijn koord en ik viel zoo hard op den grond, dat ik geheel bedwelmd was. Mijn ligchaam hetwelk zooveel zwaarder was geworden, ter zake van de toenemende snelheid van den val, in verhouding tot den doorloopen afstand, maakte eenen kuil in den grond, ter diepte minstens van negen voet, bij eene wijtde van ongeveer vier voet in middellijn, zoo dat ik, ruggelings op den bodem liggende, met mijne beenen in de hoogte, ten einde raad

was. Doch nood leert bidden en mijne vlugheid in het paardrijden en voltigeren kwam mij ook hier weder te stade. Ik ging op mijn hoofd staan, sloeg mijne voorvoeten in den wand van den kuil, boog mij toen achterover naar boven toe, steunde mij tegen den tegenovergestelden wand en groef dáár met mijne lange nagels eene soort van trap, diep genoeg, om er mij aan vast te klemmen en op die wijze den beganen grond weder te bereiken.

Deze gebeurtenis, die bij mindere vindingrijkheid en moed, mij zoo niet het leven, dan toch armen en beenen had kunnen kosten, leerde mij, dat ik op andere midde-len moest bedacht zijn, om mij te ontdoen van de beeren, die het op mijne bijen en korven gemunt hadden. Spoedig was ik er mede gereed; ik besmeerde den disselboom van eene kar, van het begin tot het einde, dik met honig en plaatste, mij bij het invallen van den nacht, in eene hinderlaag niet ver van dáár. Weldra naderde er een zeer groote beer, die, gelokt door den reuk der honig, dadelijk de punt van den disselboom ging likken en wel zoo gulzig, dat deze spoedig door zijne keel tot in zijne maag was doorgedrongen en terwijl de beer voortging met likken, de punt eindelijk achter uit zijn ligchaam te verschijn kwam. Toen hij zich op die wijze zelf aan het spit had vastgestoken, sloeg ik in een gat, aan het uiteinde van den disselboom, eene dikke ijzeren bout, ten einde den smulpaap den terugtogt te beletten; in dezen toestand liet ik hem tot den anderen morgen. De sultan, die in den omtrek eene wandeling deed, meende zich dood te lagchen, op het zien van den trek, welken ik den beer had gespeeld.

et
e
r-
r-
e
n

n
n
e-
l,
g
n
n
t-
er
e-
o
g
r-
r-
it
e
e
d
n
r-
d

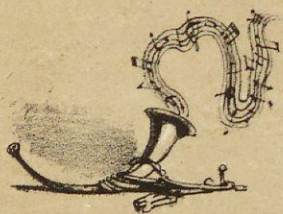
35.

36.

36.

36.

36.

Weinig tijds daarna sloten de Russen vrede met de Turken en ik werd met een aantal andere krijgsgevangenen naar Petersburg teruggezonden. Ik nam mijn ontslag en verliet Rusland op het oogenblik dier groote omwenteling, die nu ongeveer veertig jaren geleden plaats had en ten gevolge van welke de keizer nog in de wieg, met zijne moeder en zijn' vader, den hertog van Brunswijk, den veldmaarschalk Münich, benevens zoo vele anderen naar Siberië werden gebannen. Er heerschte in dat jaar eene zoo hevige koude over geheel Europa, dat zelfs de zon er een winterneus en winterwangen en andere ontstekingen door kreeg, waarvan men nog de likteekens op haar gezicht kan waarnemen. Ik had dan ook op mijne terugreis meer te lijden, dan op mijne eerste reis.

Mijn lithauer was in Turkije gebleven, zoo dat ik verplicht was per extra-post te reizen. Nu gebeurde het, dat wij ons in een' hollen, kronkelenden weg bevonden, van weerskanten ingesloten door dicht kreupelhout. Ik zeide tot den postiljon, dat hij met zijnen hoorn een teeken moest geven, ten einde een rijtuig, hetwelk soms van den anderen kant mogt komen, te waarschuwen, om den naauwen weg niet van dien kant in te rijden. De knaap voldeed aan mijn verzoek en blies uit al zijne magt, doch zijne pogingen waren vergeefs; hij kon geen' enkelen toon er uit krijgen, hetwelk ten eerste onbegrijpelijk was en later ons groote moeilijkheden veroorzaakte, want er gebeurde juist wat ik als mogelijk had voorzien, d. i., spoedig zagen wij tegen ons over een zwaar rijtuig, hetwelk de geheele breedte van den weg innam.

De postiljon wist niet wat te doen; doch ik klom af

spoedde mij naar het aangekomen rijtuig, spande de paarden af, nam het rijtuig met zijne vier wielen en water verder in en op was, op mijne schouders en sprong or meê over de glooijing en de heg, die beide eene hoogte hadden minstens van negen voeten en zette het rijtuig in het naastaangelegen veld neder, hetgeen inderdaad geene kleinigheid was, uit hoofde van de zwaarte der vracht. Met een' tweeden sprong was ik weder op den weg en begaf mij naar de twee paarden, van welke ik onder iederen arm één nam en op dezelfde wijze naar de andere zijde van den weg bij het rijtuig overbragt. Op deze wijze was onze weg weder vrij en wij kwamen zonder verder oponthoud aan het eerstvolgende poststation aan.

In de gelagkamer gekomen hing de postiljon zijnen hoorn aan een' spijker in den muur, digt bij den schoorsteen; wij plaatsten ons aan tafel. En ziet mijne heeren, wat gebeurt er? Op eens klonk het uit dien hoek: *Tarata, tarata, tata, tata!* de hoorn was geheel alleen gaan blazen! Wij maakten groote oogen en vroegen elkander wat dit mocht beduiden? De zaak kwam hierop neêr, dat de groote koudte de toonen had doen bevriezen in den hoorn en dat zij, door de kamerwarmte langzamerhand ontdooid, er thans duidelijk en helder uitkwamen, tot grooten lof van den postiljon; want het door hem volgeblazen uitstekende speeltuig schonk ons, gedurende meer dan een half uur, eene zeer onderhoudende muziek, zonder dat het noodig was, op nieuw er in te blazen. Eerst blies het de: »*Dessauer marsch*;" vervolgens: »*Zonder liefde, zonder wijn*;" daarna: »*Een bollenbakkertje op zijn muilen*; eindelijk: »*Het westelijk windje wakkert op*;" en nog menigte van volkslie-

deren, onder welke de ballade: »*Er ging een patertje langs den kant.*» Dit avontuur was het laatste, gedurende mijne reis door Rusland.

Vele reizigers hebben de gewoonte, het verhaal van hunne avonturen langer te maken, door ze op te smukken met dingen, welke zij niet eens hebben gezien. Het kan derhalve niet verwonderen, dat lezers en hoorders meermalen geneigd zijn, om er niet aan te gelooven. Te spreken van hetgeen ik niet heb gedaan, gezien, bijgewoond en ondervonden, en iemand iets op de mouw te spelden, gelijk men het gewoonlijk noemt, is volstrekt mijn zwak niet; maar mogt er in dit geachte gezelschap soms iemand zijn, die twijfelde aan de waarheid van hetgeen ik hier uit den grooten schat mijner reisontmoetingen mededeel, dan zou dit gebrek aan vertrouwen mij buitengemeen veel leed doen en ik zou een' dergelijken ongeloovige in bedenking geven, om het beste te doen, wat hij in dergelijk geval kan doen, d. i. te vertrekken, voordat ik het verhaal begin van mijne avonturen op zee, die nog veel buitengewoner, doch daarom niet minder authentiek zijn.

ZESDE HOOFDSTUK.

Eerste Zee-avontuur.

De eerste reis, welke ik in mijn leven heb gedaan, korten tijd vóór mijne reis in Rusland, waarvan ik u de voornaamste bijzonderheden heb verhaald, was eene zee-reis.

Ik lag nog altijd in proces met de ganzen, gelijk mijn oom de majoor, — met de deftige knevels van eenen kolonel der hussaren, — mij dagelijks plagt te herhalen, en men was nog niet zeker, of het witte dons om mijnen kin hondsglas, dan wel een baard zou worden, toen het reizen reeds mijne eenige poëzy was, het eenige waarnaar mijn hart verlangde.

Mijn vader had het grootste gedeelte zijner jeugd doorgebracht met reizen en hij verkortte de lange winteravonden met het opregte verhaal van zijne ontmoetingen; men kan dus mijne zucht tot reizen evenzeer toeschrijven aan de natuur, als aan het vaderlijke voorbeeld. Om kort te gaan, ik maakte gebruik van iedere gelegenheid, die mij de middelen konde verschaffen, om te voldoen aan mijne onverzadelijke begeerte, om de wereld te zien. Doch al mijne pogingen waren vergeefs. Gelukte het mij al eens den wil mijns vaders gunstig te stemmen, dan ontmoette ik een' des te hardnekkiger tegenstand bij mijne

moeder en mijne tante en in weinig oogenblikken had ik weder al de voordeelen verloren, welke ik met zooveel moeite had behaald.

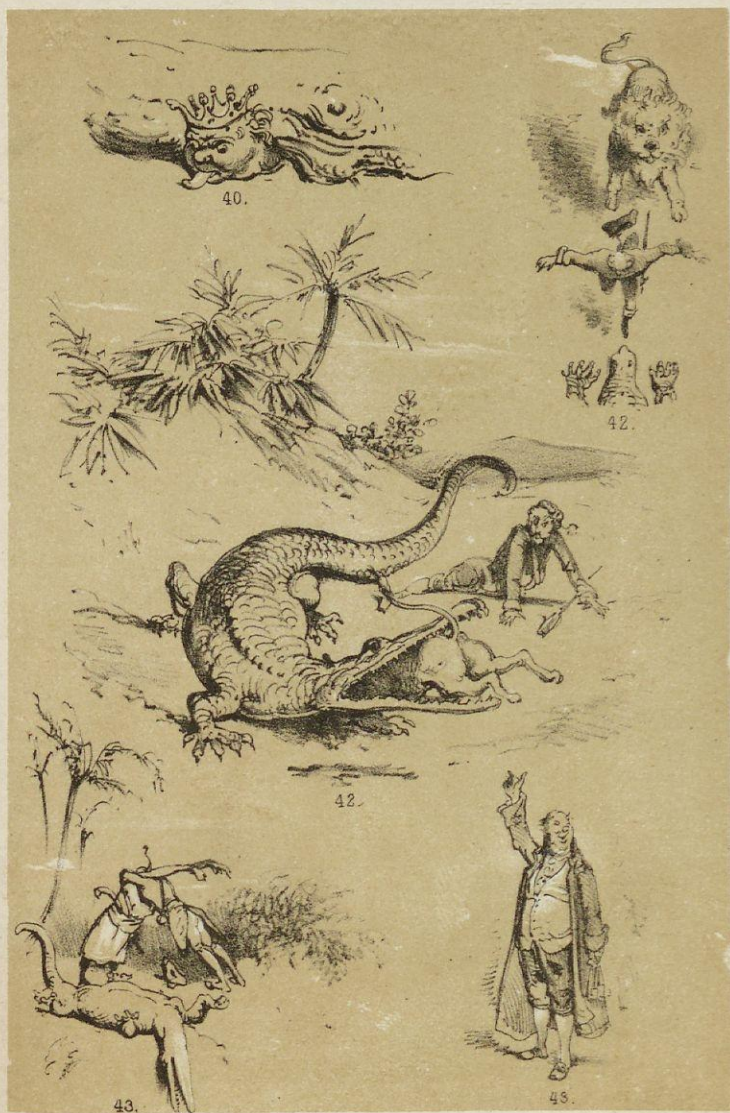
Eindelijk wilde het toeval dat een mijner moederlijke bloedverwanten ons kwam bezoeken. Weldra was ik zijn gunsteling; dikwijls zeide hij mij, dat ik een geestige en vrolijke knaap was en dat hij op alle manieren zijn best wilde doen, om mij te helpen in de vervulling van mijn verlangen. Zijne welsprekendheid was krachtiger dan de mijne, zij was overtuigend en na het wisselen van eenige voorstellen en antwoorden, tegenwerpingen en wederleggingen, werd het tot mijne groote vreugde beslist, dat ik hem zou vergezellen naar Ceylon, wáár zijn oom gedurende een aantal jaren Gouverneur was geweest.

Wij reisden naar Amsterdam en vertrokken van dáár, belast met eene belangrijke zending van HEd. Mogenden de Heeren Staten van Holland. Onze reis leverde niets merkwaardigs op, behalve eenen geweldigen storm, waarvan ik met een paar woorden moet gewagen, ter zake van de zonderlinge gevolgen, welke hij had. Hij barstte juist los toen wij geankerd lagen voor een eiland, om water en hout in te nemen; hij woedde zoo hevig, dat hij een aantal zware boomen ontwortelde en hoog in de lucht opvoerde. Hoewel sommigen meer dan honderd centenaars wogen, deed de ongeloofelijke hoogte, waartoe zij werden opgevoerd, hen niet grooter schijnen, dan eene kleine veer, zoo als men er wel eens in de lucht ziet zweven.

Genoeg, toen de storm was gaan liggen, viel iedere boom weder naar beneden, op zijne oude plaats en vatte dadelijk weder wortel, zoo dat er geen het minste spoor

overbleef van de door de natuurkrachten aangerigte verwoesting. Alleen maakte de zwaarste der boomen eene uitzondering. Op het oogenblik, toen hij door de hevigheid van den storm uit den grond werd gerukt, was een man met zijne vrouw bezig met het plukken van komkommers, want in dit gedeelte der aarde, groeit deze vrucht aan de boomen. Geduldig als het schaap van Blanchard, deed het brave paar de reis door de lucht; doch door hunne zwaarte wijzigden zij de rigting des booms, die waterpas of vlak op den grond neêrkwam. Inmiddels had de Kazike (het opperhoofd) van het eiland, even als de meeste bewoners, zijne woning verlaten, uit vrees van onder de puinhoopen van zijn paleis te worden begraven. Toen hij, na het einde van den orkaan, door zijnen tuin, naar huis wilde terugkeeren, viel de boom juist op hem en doodde hem gelukkigerwijze. Gelukkigerwijze? — zegt gij; — ja, mijne heeren, want de Kazike was een afschuwelijke tiran en de bewoners van het eiland, zelfs zijne favoriten en bijwijven niet uitgezonderd, waren de ongelukkigste schepsels op de aarde. Groote voorraden van levensmiddelen lagen te rotten en te beschimmelen in zijne pakhuizen en op zijne zolders, terwijl het volk, wat hij er van had beroofd, letterlijk stierf van honger.

Het eiland had niets te vreezen van de vreemdelingen; niettemin legde hij de hand op alle aankomende jongelingen, om er helden van te maken, volgens de bestaande verordening. Van tijd tot tijd verkocht hij zijne collectie aan den meestbiedenden nabuur, ten einde millioenen schelpen (waarmede men elkander dáár betaalt), te voegen bij de millioenen, welke hij van zijnen vader had

g
k
b
d
w
g
e
g
v
g

g
n
g
k

C
c
a
c
n
g
v
f
f
l
s
v
c
l

geërfd. Ter belooning van de groote dienst, welke deze komkommer-plukkers aan hunne landgenooten hadden bewezen, plaatste men hen op den troon, welke door den dood van den Kazike was vacant geworden. Het is waar, dat deze brave lieden, de zon zoo van nabij hadden gezien, dat het vele licht derzelve hunne oogen en ook eenigermate hun verstand had verduisterd, doch zij regeerden er des te beter om, ja zoo goed, dat niemand voortaan komkommers at, zonder bij zichzelf te zeggen: de hemel beschermte onzen Kazike.

Na ons schip te hebben hersteld, want het had veel geleden door den storm, en na afscheid te hebben genomen van de nieuwe souvereinen, gingen wij met een' gunstigen wind onder zeil en na verloop van zes weken kwamen wij op Ceylon aan.

Omstreeks veertien dagen na onze aankomst, deed des Gouverneurs oudste zoon mij het voorstel, om met hem op de jagt te gaan, wat ik met het grootste genoegen aannam. Mijn vriend was groot en sterk en gewoon aan de warmte van het luchtgestel; doch ik, hoewel ik mij maar zeer weinig had bewogen, was spoedig zoo zeer afgemat, dat toen wij het bosch naderden, hij mij verre vooruit was. Ik vleide mij ter neder, om wat uit te rusten aan den oever eener rivier, die reeds sedert eenigen tijd mijne aandacht had tot zich getrokken. Naauwelijks had ik mij op mijn gemak gezet, toen ik een vreesselijk gebrul achter mij hoorde. Ik zag om en stond als versteend, want ik ontwaarde eenen buitengewoon grooten leeuw, die mij als het ware te verstaan gaf, dat hij grooten lust had, met mijn arm persoontje zijn ontbijt te doen, zonder

mij om mijne toestemming te vragen. Mijn geweer was met hagel geladen. Ik had noch tijd, noch tegenwoordigheid van geest genoeg, om lang na te denken. Ik besloot derhalve vuur te geven, zoo niet om het dier te kwetsen, dan toch om hem schrik aan te jagen. Maar toen ik op hem aanlegde, werd het dier, dat waarschijnlijk mijne bedoeling raadde, woedend, en maakte aanstalten, om zich op mij te werpen. Meer instinctmatig, dan ten gevolge van redenering beproefde ik iets onmogelijks, ik wilde vlugten. Ik keer mij om, — en nog ril ik op de enkele gedachte er aan, — en zie op eenige passen afstands een' monsterachtigen krokodil voor mij, die reeds op eene vreesselijke wijze zijnen bek opende, om mij in te slikken. Stelt u de afgrijselijkheid van mijnen toestand voor den geest; van achteren den leeuw, van voren den krokodil; ter linker eene snelvlietende rivier; ter regter een' afgrond, bewoond door vergiftige slangen, gelijk ik naderhand vernam.

Bedwelmd, geheel bewusteloos, — Hercules zelf, zou het onder gelijke omstandigheden zijn geweest, — viel ik ter aarde. De eenige gedachte die mij bezig hield was de afwachting van het oogenblik, waarop ik de drukking der tanden van den woedenden leeuw, of mijne zamenpersing tusschen de kaken van den krokodil zou gevoelen. Maar na verloop van eenige seconden hoor ik een hevig en vreemd geluid, terwijl ik zelf geen het minste leed ondervond. Ik ligt langzaam het hoofd op en zie, tot mijne groote vreugde, dat de leeuw, die zijn' sprong om mij te bereiken, te wijd had genomen, juist in den krokodil was te land gekomen. Zijn hoofd was doorgedrongen tot

in den strot van het andere dier en hij deed vergeefsche pogingen, om zich weêr vrij te maken. Spoedig rigtte ik mij op, trok mijnen houwer, en in één' slag scheidde ik den kop des leeuws van den romp, welke laatste vóór mijne voeten op den grond rolde; vervolgens stampte ik, met den kolf van mijn geweer, den leeuwenkop, zoo diep als ik konde, in de keel van den krokodil, die weldra op eene voor hem onverwachte, doch voor mij hoogst welkome wijze gestikt was.

Weinige oogenblikken nadat ik eene zoo schitterende overwinning op deze twee vreesselijke vijanden had behaald, kwam mijn kameraad mij zoeken, dewijl mijn achterblijven hem ongerust had gemaakt. Hij wenschte mij van harte geluk en wij maten nu den krokodil, die eene lengte had van veertig parijzer voeten en zeven duim. Toen wij dit buitengewone avontuur hadden verhaald aan den Gouverneur, zond deze eene kar met het noodige volk, om de beide dieren te halen. Een bontwerker dáár ter plaatse maakte mij van den leeuwenhuid een zeker getal tabaksbuidels, van welke ik een gedeelte ten geschenke gaf aan mijne bekenden op Ceylon. De overigen bood ik later aan de burgemeesters van Amsterdam aan, die mij, in vergelding, volstrekt een tegengeschenk van duizend ducaten wilden opdringen, wat ik niet dan met veel moeite konde afslaan.

De huid van den krokodil werd op de gewone wijze opgezet en maakt thans het schoonste sieraad uit van het museum te Amsterdam, waarvan de custos mijne geschiedenis aan iederen bezoeker verhaalt. Intusschen moet ik zeggen, dat hij verscheiden bijzonderheden van zijne

uitvinding er aan toevoegt, die in groote mate aan de waarheid en waarschijnlijkheid te kort doen. Zoo zegt hij, bij voorbeeld, dat de leeuw den krokodil in deszelfs geheele lengte is doorgetrokken en dat, toen hij er achter weêr uitkwam, mijnheer de allerdoorluchtigste baron, — zoo is hij gewoon mij te noemen, — terwijl hij den leeuw deszelfs kop afsloeg, tevens drie voeten van den staart des krokodils heeft afgeslagen, en dat, — gelijk de snaak er bijvoegt, — de krokodil, verontwaardigd over deze verminking, zich omkeerde, den houwer uit de handen van mijnheer den baron rukte, en denzelven met zulk eene woede inslikte, dat hij hem dwars door het hart ging en het dier onmiddellijk dood bleef.

Ik behoef u niet te zeggen, mijne heeren, hoeveel verdriet de onbeschaamdheid van dezen gast mij veroorzaakt. In 'de eeuw van twijfelzucht, waarin wij leven, zouden de lieden, die mij niet kennen, door het hooren van zulke grove leugens, er toe kunnen worden gebragt, de waarheid mijner wezenlijk gebeurde avonturen in twijfel te trekken, iets hetwelk voor een' man van eer ten hoogste beleedigend is.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Tweede avontuur op zee.

In het jaar 1776 scheepde ik mij te Portsmouth in, voor eene reis naar Noord-Amerika, en wel op een Engelsch oorlogschip van den eersten rang, voerende honderd kanonnen en bemand met veertien honderd koppen. Ik zou u hier een aantal belangrijke avonturen kunnen verhalen, die mij in Engeland zijn gebeurd, doch ik bespaar ze voor eene volgende gelegenheid. Evenwel is er een, waarvan ik melding wil maken. Eens had ik het genoegen, den koning te zien voorbijrijden, die zich in groote staatsie en in een hofrijtuig naar het parlement begaf. De bok was bezet door eenen buitengemeen dikken koetsier, in wiens baard, op kunstige wijze, het wapen van Engeland was uitgeknipt en die met zijnen zweep, op de meest leesbare wijze het volgende teeken beschreef:

Gedurende onze overvaart, ontmoette ons niets buitengewoons. De eerste tegenspoed had plaats op ongeveer drie honderd mijlen van de St. Laurens-rivier. Ons schip stootte met eene ongemeene hevigheid tegen iets, wat wij voor eene rots hielden. Evenwel, toen wij het peillood hadden uitgeworpen, vonden wij op vijfhonderd vadem nog geen grond. Hetgeen dit toeval nog ongewoner en onbegrijpelijker maakte, was, dat wij door den schok

ons roer hadden verloren; onze boegspriet was in tweeën gebroken; al onze masten waren van onderen af tot boven toe gespleten; twee waren er op het dek gevallen. Een arme duivel van een matroos, die in het want zat, om het groote zeil te reven, werd meer dan drie uren ver van het schip voortgeslingerd, alvorens in zee te vallen. Gelukkig had hij, gedurende deze luchtreis, de tegenwoordigheid van geest, den staart te grijpen van een' voorbijvliegenden kraanvogel, waardoor niet alleen de snelheid van zijnen val verminderd werd, maar hij ook de gelegenheid verkreeg, om naar het schip terug te zwemmen, terwijl hij zich aan den hals van het dier vasthield.

De schok was zoo hevig geweest, dat de geheele bemanning tegen den grond was geslagen en over het dek verstrooid lag. Mij was het hoofd geheel en al als tusschen de schouders ingedrukt en er waren onderscheiden maanden noodig, om het zijn' gewonen stand te doen hernemen. Wij verkeerden allen in eenen moeilijk te beschrijven staat van verdoofdheid en verwarring, toen de verschijning van een' buitengewoon grooten walvisch op het water ons de oplossing dezer vreemde gebeurtenis bezorgde. Het monster had het kwalijk genomen, dat ons schip al zeilende hem had geraakt en had nu met zijnen staart de wanden van ons schip geweldig gebeukt; in zijne kwaadheid had hij het plechtanker, dat als gewoonlijk achter aan het schip hing, in zijnen bek genomen en was er meê voortgezwommen gedurende nagenoeg zestig mijlen van zes op een uur en de hemel weet, wáár wij zouden beland zijn, indien niet bij geluk ons ankertouw ware gebroken, zoo dat de walvisch ons

sch
na
vor
ter
ong
nu
dit
boe
het
wij
ooh
en
on
L
onz
ger
boe
gro
den
inli
uur
get
een
de
gen
rige
hiel
den
stek
king

schip kwijt raakte, ten koste van ons anker. Toen wij na verloop van eenige maanden in Europa terugkwamen, vonden wij denzelfden walvisch bijna op dezelfde plaats terug; hij dreef dood op het water en bij meting had hij ongeveer de lengte eener halve (Engelsche?) mijl (10 minuten gaans?) Wij konden slechts een klein gedeelte van dit verschrikkelijke dier aan boord nemen; wij lieten de booten te water en niet dan met groote moeite gelukte het ons, den kop van den walvisch magtig te worden; wij hadden het genoeg, niet alleen ons anker, maar ook nog veertig vadem van onzen kabel terug te vinden en wel in eene holle kies aan de linkerzijde van zijne onderste kinnebak.

Dit was het eenige merkwaardige voorval, waardoor onze terugreis werd gekenmerkt, kleinigheden niet medegerekend; zoo als, b. v., dat een onzer matrozen, die over boord viel, weêr binnen in het schip kwam door een groot gat, hetwelk waarschijnlijk door den walvisch in den buik van het schip was geslagen en zooveel water inliet, dat wij, ondanks al ons pompen, binnen het half uur zouden zijn gezonken, indien niet onze matroos, aange trokken door de zuiging van het water, het lek voor een tijdlang gestopt en zodoende den scheepstimmerman de gelegenheid verschaft had, het noodigê bijeen te brengen, om het gat behoorlijk dicht te maken, terwijl wij overigen inmiddels met goed gevolg de pompen in beweging hielden. Toen de timmerman gereed was, haalden wij den matroos, die ter halver lijf in het gat was blijven steken, geheel weêr binnen het schip. Na een hartversterking gebruikt en droog goed aangetrokken te hebben, ver-

haalde hij ons, dat het hem veel moeite had gekost, zijne beenen vrij te houden van allerlei soort van grootere en kleinere visschen, die op hem, als op een aas aanvielen.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Derde Zee-avontuur

Op zekeren dag liep ik groot gevaar van te verdrinken in de Middellandsche zee. Op een schoonen zomernamiddag baadde ik mij niet ver van Marseille, toen ik een' grooten visch met ongemeene snelheid en geopenden bek naar mij toe zag komen. Vlugten was onmogelijk, want daartoe ontbraken mij de tijd en de middelen. Zonder dralen maakte ik mij zoo klein mogelijk, ik rolde mij inéén en klemde mijne armen en beenen stijf tegen mijn ligchaam. In dezen toestand gleed ik tusschen de kaken van het monster tot in zijnen strot. Dáár gekomen bevond ik mij in eene volkomene duisternis en gevoelde ik eene warmte, die mij niet onaangenaam was. Mijne tegenwoordigheid in zijnen strot was hem zeer hinderlijk en hij wenschte waarschijnlijk niets liever, dan zich van mij te ontdoen; maar om het hem nog lastiger te maken, begon ik te loopen, te dansen, te springen en duizenderlei grimassen te maken in mijne gevangenis. De Schotsche

giga scheen hem bijzonder onaangenaam te zijn; zoo dikwijls ik haar danste, slaakte hij erbarmelijke geluiden en rigtte hij zich meermalen regt overeind, ter halverlijf boven het water. Bij eene dezer gelegenheden werd hij overvallen door een Italiaansch vaartuig; de matrozen harpoenden hem en binnen weinige minuten waren zij hem meester en baden zij hem binnen boord gehaald. Toen hoorde ik het scheepsvolk met elkander overleggen, hoe zij hem het best stuk zouden krijgen, ten einde de grootst mogelijke hoeveelheid traan van hem te trekken.

Dewijl ik het Italiaansch verstond, kromp ik van angst ineen, uit vrees van gezamenlijk met het dier te zullen worden doorgehakt. Om buiten het bereik van hunne bijlen en messen te geraken, plaatste ik mij in het midden der maag, wáár twaalf personen zich gemakkelijk zouden hebben kunnen ophouden; waarbij ik uitging van de onderstelling, dat zij hun werk wel aan de uiteinden van het dier zouden beginnen. Doch ik was spoedig gerustgesteld, want zij begonnen met het opensnijden van den buik. Naauwelijks zag ik een' lichtstraal naar binnen dringen, of ik schreeuwde uit eene volle keel, hoe aangenaam het mij was, deze heeren te mogen zien en door hen verlost te worden uit eenen kerker, wáár ik weldra zou hebben moeten stikken. Het zou mij onmogelijk zijn, u de verbazing te schetsen, die zich op aller aangezicht vertoonde, toen eene menschelijke stem hun uit den buik van den visch te gemoet klonk; hunne verbazing werd nog grooter, toen zij een geheel naakt mensch uit het dier zagen te voorschijn komen.

In 't kort, mijne heeren, ik verhaalde hun mijn avon-

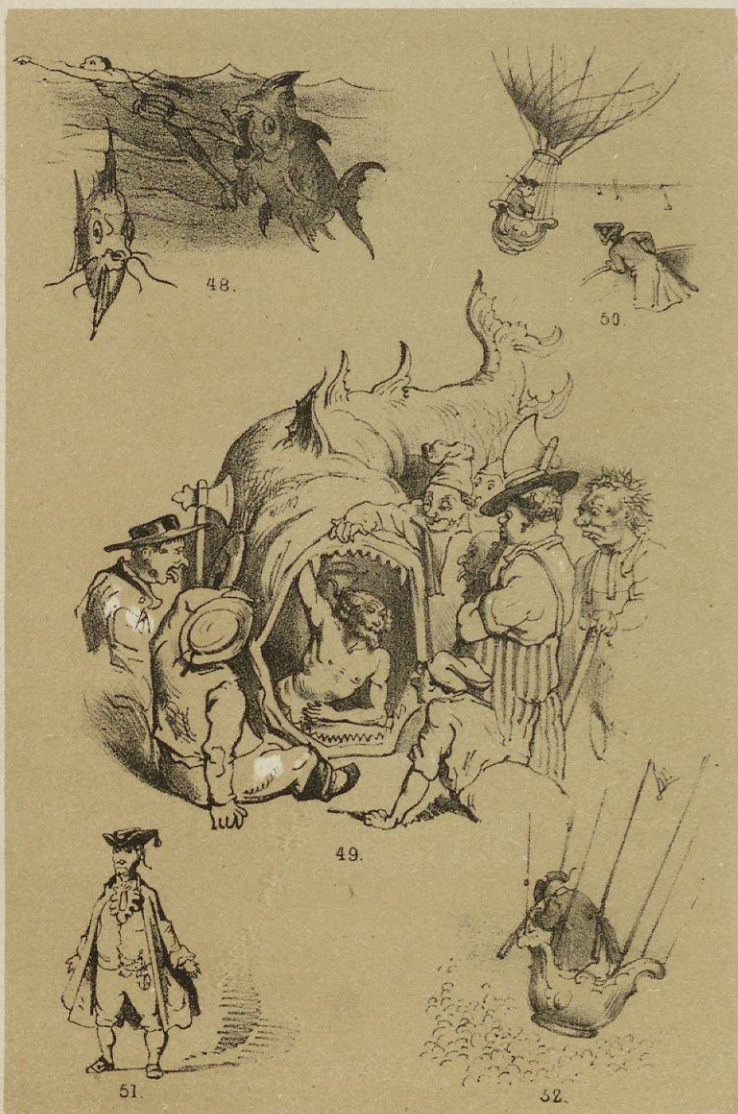
tuur, zoo als ik het u heb medegedeeld; zij meenden zich dood te lagchen.

Terwijl zij daarmede bezig waren, nuttigde ik eenige ververschingen, bedankte, nam afscheid en wierp mij weder in zee, om mij te wasschen; vervolgens zwom ik terug naar het strand, wáár ik mijne kleederen weder vond op de plek, wáár ik mij had ontkleed. Als ik mij in mijne berekening niet vergis, dan heb ik ongeveer drie kwartier in den buik van dit zeemonster doorgebracht. En ik begrijp nog niet, hoe ik mijnen adem zoo láng heb kunnen sparen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Vierde avontuur op zee.

Toen ik nog in Turksche dienst was, vermaakte ik mij vaak met het doen van een togtje met mijn plezier-jagt in de zee van Marmora, van wáár men een heerlijk uitzigt geniet op Konstantinopolen en op het serail van den Grooten-heer. Op een' ochtend mij verlustigende in de beschouwing van den schoonen, blaauwen hemel, ontwaarde ik in de hoogte een rond ligchaam, ter grootte ongeveer van eenen biljardbal, en onder hetwelk een ander voorwerp scheen te hangen. Ik greep dadelijk de beste en langste mijner karabijnen, zonder welke ik nimmer uitga

of
ro
ee
me
die
de

va
de
ter
he
sch
ik

gr
zij
pa
sie

gr
ga
mi

pr
ho
op

pe
me
be

he
zo

er

of reis; ik laadde haar met een' kogel en schoot op het ronde voorwerp, doch bereikte het niet. Ik deed toen een dubbel schot er op, doch was niet gelukkiger. Enfin, met het derde schot zond ik het vier of vijf kogels toe, die een gat maakten aan de regterzijde en het neder deden komen.

Verbeeldt u mijne verbazing, toen ik, op den afstand van twee vadem van mijn vaartuig, een' kleinen vergulden wagen zag neêrvallen, hangende aan eenen overgrootten ballon, grooter nog, dan het grootste koepeldak. In het wagentje bevond zich een man, met een half gebraden schaap. Van mijne eerste verbazing teruggekomen, vormde ik met mijn volk eenen kring rondom dezen zonderlingen groep. De man, die mij toescheen een Franschman te zijn en het ook werkelijk was, droeg in zijn' vestzak een paar fraaije horologies met kettingen, waaraan allerlei versiersels hingen, op welke portretten waren geschilderd van groote heeren en groote dames. Aan ieder van zijne knoops-gaten was eene gouden medalje gehecht, ter waarde van minstens honderd dukaten, en aan iederen zijner vingers prijkte een kostbare ring, vol van edele gesteenten. De hoeveelheden goud, waarmede zijne jaszakken waren opgevuld, deden de panden er van over den grond slepen. Mij dunkt, — zeide ik bij mijzelven, — deze man moet wel eene groote dienst aan de menschheid hebben bewezen, zoo groot, dat ondanks de heerschende gierigheid, hooggeplaatste personen hem hebben overladen met zoo vele geschenken.

De snelheid des vals had hem zoodanig bedwelmde, dat er eenige tijd verliep, voordat hij kon spreken. Eindelijk

herstelde hij zich en deed hij ons het volgende verhaal: Het is waar, dat ik noch brein, noch kennis genoeg bezat, om deze manier van reizen uit te vinden; maar ik ben het eerst op het denkbeeld gekomen, om er mij van te bedienen, ten einde de koorddansers en gewone springers te beschamen en mij verre boven hen te verheffen. Het is zeven of acht dagen geleden, — ik weet het niet bepaald, want met de berekening van den tijd ben ik in de war geraakt, — enfin, het mag ongeveer acht dagen geleden zijn, dat ik te Cornwallles in Engeland opsteeg, met mij nemende een schaap, met de bedoeling om het, ten einde de toeschouwers te vermaken, naar beneden te werpen, als ik eene zekere hoogte zou hebben bereikt. Ongelukkig liep, kort na mijn vertrek, de wind om, en in plaats van mij te brengen naar den kant van Exeter, wáár ik meende neêr te komen, dreef hij mij naar de zee, boven welke ik, langen tijd en op eene onmeetbare hoogte, heb heen en weêr gedobberd.

Ik was toen regt blijde, dat ik de met mijn schaap voorgenomen kunst niet had uitgevoerd, want op den derden dag dwong de honger mij, het arme dier te doodden. Ik had reeds lang de maan achter den rug, en na verloop van zeventig uren was ik zoo dicht bij de zon, dat mijne wenkbrauwen er door gezengd werden; ik keelde toen mijn schaap, vilde en ontweidde het, en hield het vervolgens tegen de zon, wáár deze de meeste warmte gaf, zoo dat het na verloop van drie kwartier behoorlijk gebraden was; en sedert heb ik gedurende de verdere reis er van geleeft.

De oorzaak mijner lange reis moet daarin worden ge-

zocht, dat het touw gebroken is, hetwelk moest dienen om, zoo noodig, de uitstroomingsklep te openen, ten einde de ontvlambare lucht te doen ontsnappen. Indien gij niet op mijnen ballon hadt geschoten en een' scheur in denzelfven hadt veroorzaakt, dan zou ik, even als Mahomed, tot op het laatste oordeel, tusschen hemel en aarde hebben kunnen blijven zweven.

Zijn karretje gaf hij edelmoedig ten geschenke aan mijnen stuurman, die aan het roer zat; het overschot van zijn schaap wierp hij in zee. De luchtbol, die reeds door mijnen kogel beschadigd was, was verder door den val naar beneden in stukken gescheurd.

TIENDE HOOFDSTUK.

Vijfde avontuur op zee.

Vermits wij den tijd hebben, mijne heeren, om nog eene flesch koelen wijn met elkander te ledigen, wil ik u eene zeer zonderlinge gebeurtenis verhalen, die mij overkwam, eenige maanden vóór mijne terugkomst in Europa.

De Groote-heer, aan wien ik was voorgesteld door de ambassadeurs van H. H. M. M. de keizers van Rusland en Oostenrijk, zoomede door dien van den koning van Frankrijk, zond mij naar Caïro, en belastte mij met eene zeer

gewigtige zaak, welke zoodanig moest worden uitgevoerd, dat zij altijd geheim bleef. Ik begaf mij in groote staatsie op weg, vergezeld van een talrijk gevolg. Gedurende de reis had ik de gelegenheid, het getal mijner bedienden met nog eenige belangrijke personen te vermeerderen. Op den afstand van slechts eenige mijlen van Konstantinopolen, zag ik een' langen, mageren man, die in eene regte lijn dwars over de velden liep, met eene ongeloofelijke snelheid, hoewel hij aan ieder been een' zwaren looden kogel van minstens vijftig ponden droeg. Door verbazing getroffen, riep ik hem en vroeg: waarheen, mijn vriend, gaat gij zoo haastig? en waarom het loopen moeijelijk gemaakt door zulk eene zwaarte?

— Vóór een half uur, — antwoordde hij, — verliet ik Weenen; ik was dáár in dienst bij een' groot heer, die mij mijn afscheid heeft gegeven. Geen behoefte hebbende aan mijne gewone snelheid, heb ik haar gematigd door deze gewigten, want matigheid geeft duurzaamheid, zoo als mijn meester gewoon was te zeggen.

De knaap geviel mij en op mijne vraag, of hij in mijne dienst wilde treden, gaf hij zonder bedenken een toestemmend antwoord. Wij begaven ons weder op weg, trokken door vele steden en verschillende landstreken.

Terwijl wij langs den grooten weg voortreden, zag ik niet verre landwaarts in, een' man bewegingloos op een grasperk liggen; men zou hebben gezegd, dat hij sliep. Dit was echter het geval niet: hij hield zijn oor vlak tegen den grond, alsof hij de bewoners der onderwereld wilde hooren spreken. »Wat luistert gij daar, mijn vriend?» riep ik hem toe. — Om den tijd te verdrijven, — was

d,
sie
de
en
Op
o-
te
ke
en
ng
d,
jk

ik
ie
de
or
oo

ne
e-
g,

ik
n
p.
k
d
"
as

zijn antwoord, — luister ik naar het groeijen van het gras. — »En hoort gij het?» — Oho, dit is maar eene kleinigheid! — »Kom dan in mijne dienst, mijn vriend. Wie weet, of het niet somtijds goed is, een fijn gehoor te hebben.» — De man rigtte zich op en volgde mij.

Niet ver van dáár zag ik een' jager op den top eens bergheuvels, die zijn geweer aanlegde en in de lucht schoot. »Veel geluk, veel geluk, jager! riep ik hem toe, doch waarop schiet gij? Ik zie niets, dan het blaauw des hemels.» »Oho, — antwoordde hij, — ik beproef deze karabijn, welke mij door Küchenreicher, te Regensburg, is toegezonden. Er zat dáár, op het kruis van den toren te Straatsburg, eene musch, welke ik er heb afgeschoten.

Zij, die mijne liefde kennen voor de edele genoegens der jagt, zullen zich niet verwonderen, als ik hun zeg, dat ik dezen uitmuntenden schutter om den hals viel; en dat ik niets onbeproefd liet, om hem aan mijne dienst te verbinden; het een en ander spreekt van zelf.

Wij vervolgden onzen weg en bereikten eindelijk den Libanon. Dáár zagen wij voor een groot cederbosch een' man, kort en gezet, gebonden aan een touw, hetwelk het geheele bosch omvaâmde. »Wat trekt gij dáár, mijn vriend?» vroeg ik hem. Zijn antwoord luidde: »Ik ben hier gekomen, om timmerhout te hakken; maar ik heb mijn' bijl te huis gelaten, en nu tracht ik mij te helpen, zoo goed als ik kan.» Dit gezegd hebbende, haalde hij het geheele bosch, dat minstens eene halve mijl in het vierkant besloeg, met éénen ruk tegen den grond, alsof het een handvol biezen ware geweest. Gij kunt gemakkelijk raden, wat ik deed; ik zou liever mijn tractement

van ambassadeur hebben opgeofferd, dan dat ik mij dezen snaak had laten ontsnappen.

Op het oogenblik, toen wij den voet zetteden op Egyptisch grondgebied, stak er een zoo geweldige orkaan op, dat ik niet anders dacht, dan met mijne rijtuigen, mijn volk en paarden te zullen worden omgeworpen en weggevoerd in de lucht. Ter linkerzijde van den weg stonden zeven molens op ééne lijn, waarvan de wieken zoo snel draaiden, als het rad der vlijtigste spinster. Niet ver van daar stond een persoon, zoo dik, dat hij voor John Falstaff niet behoefde onder te doen, en die zijn regter neusgat met den wijsvinger van zijne regterhand toedrukte. Zoodra hij onzen nood had opgemerkt en gezien hoe erbarmelijk wij ons tegen den storm verweerden, kwam hij naar ons toe en nam eerbiedig zijnen hoed af, met de gebaren van een' musketier, die zich ontbloot voor zijnen kolonel. De wind was gaan liggen, als door een tooverwerk, en de zeven molens stonden onbeweeglijk. Zeer verwonderd over deze omstandigheid, die mij niet natuurlijk toescheen, riep ik den man toe: »Hé! snaak, wat beduidt dit; hebt gij den duivel in, of zijt gij de duivel in eigen persoon?»

»Verschooning, Excellentie, — zeide hij, — ik maakte slechts een weinig wind voor mijn' meester, den moleenaar, en uit vrees van zijne molens al te snel te doen draaijen, heb ik een mijner neusgaten toegehouden.»

Drommels, — zei ik bij mijzelven, — ziedaar een kostbaar sujet; die knaap daar zal u bij uitnemendheid dienen, wanneer gij te huis gekomen, geen' adem genoeg zult hebben, om al de avonturen te verhalen, die u op

uwe reizen overkomen zijn. Spoedig was onze overeenkomst gesloten; de windmaker verliet zijne molens en volgde mij.

Het werd tijd, dat wij te Caïro aankwamen. Zoodra ik mijne zending naar behooren had vervuld, ontdeed ik mij van mijn gevolg, dat mij thans nutteloos was geworden, met uitzondering van mijne nieuwe aanwinsten, en ik besloot alleen, als een gewoon particulier, met hen de terugreis te maken. Dewijl het weder buitengemeen prachtig en de Nijl schooner was, dan men het kan zeggen, kwam ik tot het besluit, om eene bark te huren en daarmede de rivier tot aan Alexandrië op te varen. Alles ging naar wensch, tot op het midden van den derden dag.

Gij hebt ongetwijfeld wel gehoord, mijne heeren, van de jaarlijksche overstromingen des Nijls. Op den derden dag, gelijk ik zeide, begon de Nijl te wassen met eene buitengewone snelheid, zoo dat, den volgenden dag, het land, over eene oppervlakte van eenige mijlen, ter wederzijde der rivier geheel overstroomd was. Op den vijfden dag, na het ondergaan der zon, bleef mijne bark vast zitten in het een of ander, wat ik voor biezen hield. Maar den volgenden morgen, toen het dag was, zagen wij ons omringd door amandelboomen, volgeladen met vruchten, die volkomen rijp waren en overheerlijk smaakten. Het peillood teekende zestig voeten boven den grond; er was geen middel, om achteruit of om vooruit te komen. Omstreeks acht of negen ure, voor zooveel ik naar de hoogte der zon kon oordeelen, stak er een valwind op, die ons vaartuig op zijde wierp; het schepte veel water en zonk bijna onmiddellijk..

Wij waren zoo gelukkig van ons allen te redden. Wij telden acht volwassenen en twee kinderen, en hielden ons vast aan de takken der boomen, die sterk genoeg waren, om ons te dragen, maar niet sterk genoeg, om onze bark boven te houden. Wij bleven drie dagen in dezen toestand en leefden uitsluitend van amandelen; terwijl ik wel niet behoef te zeggen, dat er overvloed was van het noodige, om onzen dorst te lesschen. Drie en twintig dagen na ons ongeval begon het water te zakken met dezelfde snelheid, waarmeê het was gestegen, en den zesentwintigsten konden wij weder onzen voet op de aarde zetten. Het eerste voorwerp, waarop ons oog viel, was onze bark; zij lag ongeveer twintig roeden van de plaats, wáár zij gezonken was. Na onze kleederen in den zonneschijn te hebben gedroogd, namen wij de noodige proviand uit ons vaartuig en begaven wij ons op marsch, om onzen weg terug te vinden. Volgens de meest naauwkeurige berekening waren wij meer dan vijftig mijlen ver landwaarts in van de rivier afgedreven. Op het einde van den zevenden dag bereikten wij hare oevers weder, wáár wij zoo gelukkig waren, eenen Bey aan te treffen, wien wij ons avontuur verhaalden en die met de meeste heusheid ons van al het noodige voorzag en zijne eigen bark met de vereischte roeijers ter onzer beschikking stelde. Eene reis van zes volle dagen bragt ons te Alexandrië, wáár wij ons voor Konstantinopolen inscheepten. Dáár aangekomen, werd ik op eene buitengewoon gunstige wijze door den Grooten-heer ontvangen en ik genoot de eer van den harem te mogen zien, werwaarts Z. H. zelf mij vergezelde, met vergunning, zoo vele dames te kie-

zen, als ik wilde, zelfs zijne favorites niet uitgezonderd. Vermits dit geheel streed met de Europesche zeden en ik daarenboven vrouw en kinderen had, bedankte ik in de meest beleefde bewoordingen voor dit gulle aanbod, te meer, omdat ik het niet zou kunnen vergelden, indien de Sultan mij, bij gelegenheid, eens op mijn kasteel mogt komen bezoeken.

ELFDE HOOFDSTUK.

Zesde avontuur ter zee.

Sedert mijne terugkomst uit Egypte was ik doen en laten bij den Grooten-heer. Zijne Hoogheid kon niet leven zonder mij en verzocht mij dagelijks, om bij hem te dineren en te souperen. Ik moet bekennen, mijn heeren, dat de keizer der Turken, onder alle potentaten der wereld, degene is, die zijne gasten het best onthaalt, althans wat het eten betreft, want met opzigt tot het drinken weet gij, dat Mahomed zijnen geloovigen den wijn verbiedt. Derhalve moet men niet rekenen op een goed glas van dit vocht, als men eet bij eenen Turk. Maar hoewel de zaak niet openlijk wordt gedreven, heeft zij niettemin dikwijls in het geheim plaats, en ten spijt van den Koran verstaat menige Turk het ledigen van eene flesch, even

goed als een Duitsche pastoor. Dit was het geval met Zijne Hoogheid.

Gedurende de diné's, die gewoonlijk werden bijgewoond door den superintendent-generaal, d. i., de mufti *in partibus salarii*, die het *Benedicite* en de *Gratias* opzeide bij het begin en het einde van den maaltijd, was er geene sprake van wijn. Maar als men van tafel ging, dan wachtte eene goede halve flesch Zijne Hoogheid in deszelfs kabinet. Op zekeren keer gaf de Groote-heer mij een teeken, om hem derwaarts te volgen. Toen wij er ons hadden opgesloten, kreeg hij eene flesch uit de kast en zeide :

»Münchhausen, ik weet, dat gij Christenen u verstaat op een goed glas wijn. Ziehier eene flesch Tokayer, de eenige welke ik bezit, en ik ben zeker, dat gij in uw leven geen' beteren hebt geproefd." Hierop vulde Z. H. zijn glas en het mijne; wij klonken en dronken. »Welnu, — vervolgde hij, — wat zegt gij van dezen wijn? Het is iets buitengewoon fijns!"

»Deze kleine wijn is goed, — gaf ik ten antwoord. — Maar onder Uwer Hoogheids welnemen, moet ik zeggen, dat ik te Weenen beteren heb gedronken, bij den doorluchtigen keizer Karel VI. Ik weet niet, om hoeveel ik wel zou wenschen, dat Uwe Hoogheid hem had geproefd."

»Waarde Münchhausen, — hernam hij, — ik wil u niet beleedigen, maar ik geloof, dat het onmogelijk is, beteren Tokayer te vinden. Ik heb deze eenige flesch van een' Hongaarschen heer, die er zeer hoog meê liep."

»Kortswijl, anders niets, monseigneur! Er is Tokayer en Tokayer. Overigens schitteren de Hongaarsche grooten

niet door edelmoedigheid. Wat wedt gij, dat ik u binnen het uur eene flesch echten Tokayer bezorg, uit den keizerlijken kelder te Weenen, en die een geheel ander voorkomen zal hebben, dan deze?"

»Münchhausen, ik geloof, dat gij overdrijft."

»Ik overdrijf volstrekt niet; binnen het uur breng ik u eene flesch Tokayer, genomen uit den kelder des keizers van Oostenrijk, en van een geheel ander nummer, dan deze bogt" (wijn van de tweede persing).

»Münchhausen! Münchhausen! gij wilt met mij spotten, en dat behaagt mij niet. Ik heb u altijd gekend als een redelijk en waarheidlievend man, maar nu zou ik waarlijk beginnen te gelooven, dat gij afdwaalt."

»Welnu, dat Uwe Hoogheid de weddingschap aanneme. Als ik mijne belofte niet nakom, dan — en Uwe Hoogheid weet, dat ik een gezworen vijand ben van opsnijden of snoeven — dan mag Uwe Hoogheid mij vrijelijk mijn hoofd laten afslaan, en mijn hoofd is geen pompoen. Zie daar mijn inleg; wat zet gij er tegen?"

»Top, — zeide de keizer, — ik neem de weddingschap aan; indien de flesch niet klokkeslag vier ure hier is, dan laat ik u zonder genade het hoofd afslaan, want het is mijne gewoonte niet, met mij te laten spelen, zelfs niet door mijne beste vrienden. Daarentegen, als gij uwe belofte volbrengt, dan moogt gij uit mijne schatkamer zooveel goud en zilver, paarden en edele gesteenten nemen, als de sterkste man kan dragen."

»Dit is gesproken, zoo als het behoort," zeide ik.

Ik vroeg pen en inkt, en schreef het volgende briefje aan de keizerin Maria Theresia :.

»Uwe Majesteit, als universele erfgenaam van het Keizerrijk, heeft ongetwijfeld ook den kelder van Hoogstdezelfs vader geërfd. Zou ik Uwe Majesteit mogen verzoeken, aan brenger dezès eene flesch Tokayer ter hand te stellen, namelijk van dien, welken ik zoo dikwijls met Uwer Majesteits vader heb gedronken. Maar van den besten, want het is te doen om eene weddingschap. Ik neem deze gelegenheid waar, om Uwer Majesteit de verzekering te geven van den diepen eerbied, waarmede ik de eer heb te zijn, enz., enz.

Baron von Münchhausen.”

Vermits het reeds vijf minuten over drie ure was, gaf ik het briefje open aan mijnen looper, die zijne gewigten aflegde en onmiddellijk den weg naar Weenen insloeg.

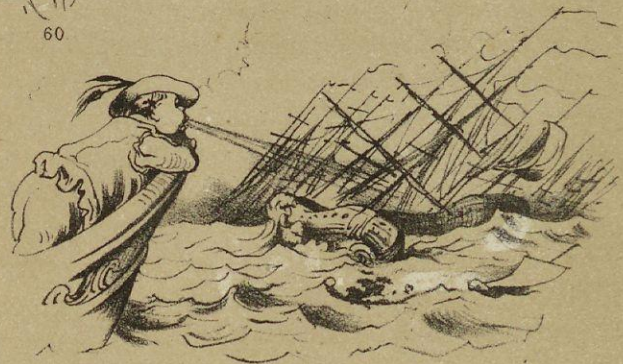
Dit afgelopen zijnde, dronken wij, de Sultan en ik, het overschot der flesch, in afwachting van die van Maria Theresia. Het sloeg kwartier over drie, vervolgens half vier, eindelijk kwart vóór vier ure, en de looper kwam niet terug. Ik beken, dat ik mij volstrekt niet op mijn gemak gevoelde en angstig begon te worden, te meer omdat ik Zijne Hoogheid van tijd tot tijd het oog zag rigten op het schellekoord, om den beul te roepen. Hij vergunde mij evenwel, om naar den tuin te gaan, ten einde een weinig lucht te scheppen, vergezeld door twee stommen, die mij bestendig in het oog hielden. De wijzer stond vijf minuten voor vier ure, ik verkeerde in eenen doodelyken angst en ik schaam mij niet, het te zeggen. Ik deed onverwijd mijnen hoorder en mijn’ scherpshutter roepen. Zij kwamen dadelijk : mijn hoorder legde

60

62.

65.

64

66.

zie
nu
de
sm
di
wi
ne
ja
om
ik
zij
de
bla
om
loc
fle
ju
bin

wi

ne
Gi
bet

tel
sch

hij
sch

zich op den grond, om te hooren, of mijn looper nog niet kwam. Tot mijn groot verdriet berigtte hij mij, dat de guit nog verre van dáár was in slaap gevallen en snorkte als een os. Naauwelijks had mijn brave schutter dit gehoord, of hij vloog op een verheven terras en terwijl hij op zijne teenen ging staan, om te beter te kunnen zien, riep hij uit: »Op mijne eer, ik zie den luijaard; hij ligt aan den voet van een' eikenboom, in den omtrek van Belgrado, met de flesch naast zich. Wacht, ik zal hem een weinig kittelen.» Tegelijkertijd legde hij zijne karabijn aan en loste het volle schot in het gebladerde van den boom. Een hagelbui van eikels, takken en bladeren stroomde neêr op den slaper, die met schrik ontwaakte en, vreezende te lang te hebben gerust, zijnen loop hernam, met zoo groote snelheid, dat hij, met de flesch en een eigenhandig antwoord van Maria Theresia, juist 59½ minuut over 5 ure het kabinet van den Sultan binnentrad.

Dadelijk vatte de wijnkenner de flesch en proefde den wijn met een onuitsprekelijk welgevallen.

»Münchhausen, — zeide hij, — gij zult het niet kwalijk nemen, dat ik deze flesch voor mij geheel alleen houd. Gij hebt te Weenen meer crediet, dan ik, en gij zijt beter in de gelegenheid, er eene tweede te bekomen.»

Daarop sloot hij de flesch in zijne kast, stak den sleutel in den zak van zijn' pantalon en schelde om zijnen schatmeester. Welk een verrukkelijk geluid!

»Thans moet ik mijne weddingschap betalen, — hernam hij. »Hoor, — zeide hij tot den inmiddels binnengekomen schatbewaarder, — gij zult mijnen vriend Münchhausen

zooveel goud, zilver, paarden en edele gesteenten uit mijne schatkamer laten nemen, als de sterkste man kan dragen. Ga."

De schatbewaarder boog zoo diep voor zijnen heer, dat hij met zijnen neus den grond raakte; de Sultan schudde mij toen hartelijk de hand, en liet ons beide gaan.

Gij kunt wel begrijpen, dat ik geene seconde wachtte met het doen uitvoeren van de order, welke de Sultan ten mijnen voordeele had gegeven. Ik liet mijnen sterken man komen, die zijn dik touw en zakken genoeg medebragt, waarna ik naar de schatkamer ging. Ik kan u verzekeren, dat er niet veel inbleef, toen ik haar met mijnen bediende verliet. Wij gingen zonder verwijl naar de haven, wáár ik het grootste schip huurde, dat ik vinden kon, en deed dadelijk het anker ligten, om af te varen en mijne schat in veiligheid te brengen, alvorens mij eene of andere onaangenaamheid mogt overkomen.

Wat ik als mogelijk had voorzien, gebeurde. De schatmeester, die de deur der schatkamer liet openstaan, — want het was nu overbodig, haar te sluiten, — was in groote haast naar den Sultan geloopt, om hem te melden, op welke wijze ik gebruik had gemaakt van zijne mildheid. Zijne Hoogheid was er geheel baloorig over geworden en begon berouw te krijgen van zijne overhaasting; hij gaf aan zijnen groot-admiraal bevel, om mij met de geheele vloot te volgen en mij te doen begrijpen, dat hij niet had gedoeld op eene dergelijke weddingschap. Ik was hem slechts twee mijlen vooruit, en toen ik de Turksche vloot met volle zeilen op mij zag aankomen, begon mijn hoofd, — ik wil het niet ontveinzen, — dat

weêr een weinig was gaan vaststaan op mijne schouders, op nieuw te waggelen en wel sterker, dan ooit. Doch mijn windmaker was bij de hand. »Uwe excellentie behoeft zich niet te verontrusten,» voegde hij mij toe, en met deze woorden plaatste hij zich op den achterstevan van het vaartuig en wel zóó, dat zijn eene neusgat naar de turksche vloot, het andere naar onze zeilen was gekeerd.

Toen begon hij te blazen met zulk eene hevigheid, dat de vloot werd teruggeworpen in de haven, met gebroken masten, zeilen en touwwerk en mijn vaartuig gelijktijdig binnen weinige uren de kusten van Italië bereikte. Intuschen had ik geen groot voordeel van mijnen schat, want ondanks de tegenovergestelde verzekeringen van den bibliothecaris Jagemann, te Weimar, is de bedelarij in Italië zoo groot en is de politie er zoo slecht, dat ik het grootste gedeelte van mijn goed aan aalmoezen moest weggeven. Het overschot werd mij ontnomen door straatrovers in de omstreken van Rome, op het grondgebied van Lorette. Deze schavuiten maakten volstrekt geen geweten er van, mij op deze wijze te plunderen, hoewel het duizendste gedeelte genoeg zou zijn geweest, om te Rome den vollen afflaat te koopen voor de geheele bende, kleinkinderen en achterkleinkinderen medegerekend.

Maar, mijne heeren, het is thans het uur, waarop ik gewoon ben, mij ter rust te begeven. Derhalve: een' goeden nacht.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Zevende avontuur ter zee.

AUTHENTIEKE VERHALEN VAN EENEN REISGENOOT, DIE HET
WOORD OPNAM BIJ AFWEZIGHEID VAN DEN BARON.

Na het vorenstaande avontuur te hebben verhaald, verwijderde zich de baron, latende het gezelschap in eene zeer aangename stemming. Heengaande beloofde hij, bij de eerste gelegenheid, de avonturen zijns vaders te zullen verhalen, gevolgd door nog vele andere hoogst verwonderlijke anecdotes.

Toen ieder der aanwezigen een woord zeide over de verhalen van den baron, nam een der personen van het gezelschap, die hem op zijne reis in Turkijë had vergezeld, het woord op en berigtte, dat er zich niet ver van Konstantinopolen een buitengewoon groot kanon bevond, waarvan de baron Tott, in zijne Gedenkschriften melding maakt, nagenoeg, voor zooveel ik mij herinner, met deze woorden :

»De Turken hadden op de citadel, niet ver van de stad, op den oever der beroemde rivier de Simoïs, een verschrikkelijk kanon geplaatst. Het was gegoten van brons en wierp marmeren kogels uit van minstens elf honderd ponden. Ik had grooten lust, — schrijft de baron Tott, —

dit kanon af te schieten, ten einde de uitwerking er van te zien. Het geheele leger beefde op de enkele gedachte aan zulk een stout bedrijf, want men hield het voor zeker, dat de schok de citadel en de geheele stad zou doen ineensstorten. Er was niet minder, dan 550 pond kruid noodig, om het stuk te laden; de kogel, welken ik er in deed, woog, gelijk ik reeds zeide, 1100 pond. Op het oogenblik, toen de kanonnier naderde met het lont, weken de nieuwsgierigen, die mij omringden, tot op een' eerbiedigen afstand terug. Ik had alle moeite ter wereld, om den pacha, die bij de proef tegenwoordig was, te overtuigen, dat de zaak geen het minste gevaar aanbood. De kanonnier zelf, die vuur moest geven, was buitengewoon bevreesd. Ik plaatste mij achter een' schans, na het kanon te hebben gerigt en gaf toen het teeken, en op hetzelfde oogenblik voelde ik eene schudding onder mij, gelijk aan die, welke door eene aardbeving wordt voortgebracht. Op den afstand van ongeveer drie honderd vadems barstte de kogel in drie stukken, die over de zee-engte vlogen, het water tegen de oevers opdreven en het kanaal over zijne geheele breedte met schuim bedekten."

Ziedaar, voor zooveel mijn geheugen mij getrouw is, de bijzonderheden, welke de baron Tott mededeelt ten aanzien van het grootste kanon, hetwelk op aarde gevonden wordt. Toen ik met den baron von Münchhausen, dat Land bezocht, werd de geschiedenis van den baron Tott nog steeds aangehaald als een voorbeeld van ongehoorden moed en buitengewone koelbloedigheid.

Mijn beschermer, die niet kon verdragen, dat een fransch-

man meer zou vermogen, dan hij, nam het kanon op een' zijner schouders en na het naauwkeurig in evenwigt te hebben gebragt, sprong hij regtuit in de zee en zwom over naar den anderen oever. Ongelukkig vatte hij het denkbeeld op, om het kanon weêr over het kanaal te werpen en zoo op zijne plaats terug te brengen. Ik zeg ongelukkig, omdat het kanon van zijne hand gleed, juist toen hij het in evenwigt wilde brengen, om den gooi te doen, zoo dat het in het kanaal viel, wáár het nog ligt en waarschijnlijk wel tot na den jongsten dag zal blijven liggen.

Het was deze zaak, mijne heeren, die aanleiding gaf tot eene volslagen vredebreuk tusschen den baron en den Grooten heer. De geschiedenis der schatkamer was reeds lang vergeten, want de inkomsten des Sultans waren groot genoeg, om zijne kas op nieuw te vullen, en het was op eene regtstreeksche uitnoodiging van de zijde des Sultans, dat de baron zich toen in Turkijë bevond, en hij zou waarschijnlijk nog er zijn, indien niet het verlies van dit beroemde kanon den souverain in zoo hooge mate had mishaagd, dat hij order gaf, den baron het hoofd af te slaan. Maar eene Sultane, die mijnen meester zeer geneegen was, onderrigtte hem van dit bloeddorstige besluit; ja nog meer, zij verborg hem in hare kamer, terwijl de officier, die met de uitvoering belast was, hem overal zocht. Den volgenden nacht namen wij de vlugt op een schip, hetwelk onder zeil ging naar Venetië en zoo ontkwamen wij aan dit vreesselijke gevaar.

De baron spreekt ongaarne van dit geval, omdat hij dezen keer niet slaagde in de uitvoering van hetgeen hij

had ondernomen, en ook omdat hij gevaar had geloopt, zijn' huid er bij in te schieten. Vermits intusschen deze geschiedenis niet van dien aard is, dat zijne eer kan worden geacht, daarbij betrokken te zijn, ben ik gewoon, haar te verhalen, als hij zich heeft verwijderd.

En nu, mijne heeren, kent gij den baron Münchhausen tot in den grond, en ik hoop, dat gij geen' den minsten twijfel zult voeden met opzigt tot zijne geloofwaardigheid; even als ik mij vleije, dat gij ook de mijne niet zult verdenken.

DE TIENDE HOOFDSTUK.

De Baron vat zijn verhaal weder op.

Gelijk men wel kan denken, de vrienden van den baron hielden niet op, hem te verzoeken, om het zoo leersame als belangrijke verhaal van zijne avonturen voort te zetten; doch deze verzoeken bleven langen tijd vruchteloos. De baron had de lofwaardige gewoonte, niets te doen, tenzij in overeenstemming met zijne luim, en de nog lofwardiger gewoonte, van zich, door wat het ook mogt wezen, niet te laten afbrengen van dit welgevestigde beginsel. Eindelijk toch kwam de lang verlangde avond en een hartelijke lach op des barons gelaat kondigde zijnen vrienden

den aan, dat de ingeving was gekomen en dat hij aan hunne dringende verzoeken ging voldoen.

»Conticuere omnes, intentique ora tenebant,” of, om duidelijker te spreken, allen zwegen en leenden hem een aandachtig oor. Even als Aeneas zich op zijne welgevulde sofa verheffende, begon hij aldus:

Tijdens de laatste belegering van Gibraltar, scheepte ik mij in op een schip, behoorende tot de vloot, onder commando van Lord Rodney en bestemd, om deze vesting te voorzien van levensmiddelen. Ik wilde mijnen ouden vriend, den generaal Elliot een bezoek brengen, die door de verdediging van deze plaats onverwelkbare laauweren inoogstte. Na eenige oogenblikken te hebben gewijd aan de uitboezemingen der vriendschap, doorliep ik met den generaal de vesting, ten einde de verdedigingswerken en de stellingen des vijands in oogenschouw te nemen. Ik had van Londen een’ uitstekenden spiegel-telescoop medegebragt, welken ik bij Dolland had gekocht. Met behulp van dit instrument ontdekte ik, dat de vijand een zes-en-dertig ponder aanlegde op het bastion, wáár wij ons bevonden. Ik zeide het den generaal, die het feit verifieerde en zag, dat ik mij niet bedroog.

Met zijne toestemming deed ik mij een acht-en-veertig ponder, van de naastbij gelegen batterij brengen en ik rigtte het stuk zoo juist, dat ik zeker was van de bereiking van mijn doel, want op het stuk van artillerie kan ik, zonder grootspraak zeggen, dat ik mijn’ meester nog niet heb gevonden.

Ik gaf toen naauwkeurig acht op de bewegingen der vijandelijke kanonniers en op het oogenblik, dat zij de lont

in het kruid staken, gaf ik aan de onzen het teeken, om af te vuren. De beide kogels ontmoetten elkander ter halverweg en raakten elkander met eene hevigheid, die eene hoogst verbazende uitwerking te weeg bragt. De vijandelijke kogel keerde pijlsnel op zijnen weg terug en wel met zulk eene kracht, dat hij niet slechts het hoofd van den kanonnier verpletterde, die hem had afgeschoten, maar ook nog zestien andere soldaten onthoofde, die de vlugt hadden genomen naar de kust van Afrika. Alvorens het land van Barbarije te bereiken, brak hij den mast van drie schepen, die in de haven achter elkander geschaard lagen, vloog toen tot op twee honderd engelsche mijlen landwaarts in, verbrijzelde het dak eener boerenwoning en na eene oude vrouw, die dáár ruggelings lag te slapen, van haren laatsten tand te hebben beroofd, stikte hij eindelijk in hare keel. Haar man, die een oogenblik daarna binnen kwam, poogde den kogel haar uit den mond te halen; doch toen hem dit niet wilde lukken, kwam hij op het gelukkige denkbeeld, om hem met eenen hamer tot in de maag zijner vrouw te drijven, zoo dat hij, zonder eenig bezwaar te veroorzaken, na verloop van eenigen tijd, door de oude vrouw langs den gewonen weg, met andere excrementen werd ontlast.

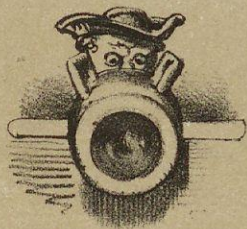
Maar dit is niet de eenige dienst, welke onze kogel ons bewees; hij vergenoegde zich niet met, gelijk ik verhaalde, dien van onzen vijand terug te drijven, maar zijnen weg vervolgende, wierp hij het tegen ons afgeschoten stuk van deszelfs affuit en vervolgens met zulk eene kracht in het hol van een schip, dat dit een buitengemeen groot lek bekwam en langzamerhand zonk met

een duizend matrozen en een groot getal zeesoldaten, die zich op dien bodem bevonden.

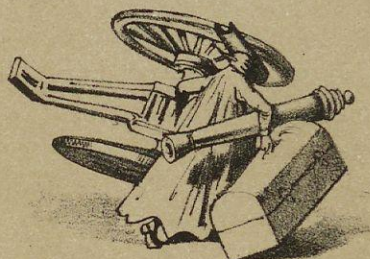
Dit was, ontegenzeggelijk een buitengemeen geval. Intusschen wil ik de verdienste er van niet aan mij alléén toeschrijven. Het is waar, dat de eer van het eerste denkbeeld aan mijne schranderheid toekomt, doch het toeval kwam mij in zekere mate te hulp. Zoo ontdekte ik na den affloop, dat onze achtenveertiger eene dubbele lading kruid had ontvangen; van daar de wonderlijke kracht door onzen kogel op den vijandelijken uitgeoefend en de buitengemeen verre dragt van ons projectiel.

De generaal Elliot, deze buitengewone dienst willende vergelden, bood mij eene aanstelling als officier aan, doch ik wees deze eer van de hand en vergenoegde mij met den dank, welken hij mij, des avonds, aan tafel, in tegenwoordigheid van zijnen geheelen staf, in hartelijke woorden betuigde.

Omdat ik zeer veel houd van de Engelschen, nam ik het vaste besluit, de sterkte niet te verlaten, zonder eene nieuwe dienst aan hare verdedigers te hebben bewezen. Drie weken na het gebeurde met den acht-en-veertigponder, deed zich eindelijk eene goede gelegenheid voor. Wij zagen weldra eenen aanval te gemoet. Ik vermoedde mij in het kleeid van een' roomschen priester, verliet de vesting omstreeks een uur na middernacht, en het gelukte mij onopgemerkt het kamp binnen te dringen, door de voorposten heen. Ik begaf mij naar de tent, wáár de graaf van Artois de chefs van al de korpsen om zich had vereenigd, om hun het plan van aanval bekend te maken, met het doel om den volgenden morgen storm te loopen. Mijne vermom-

70.

73.

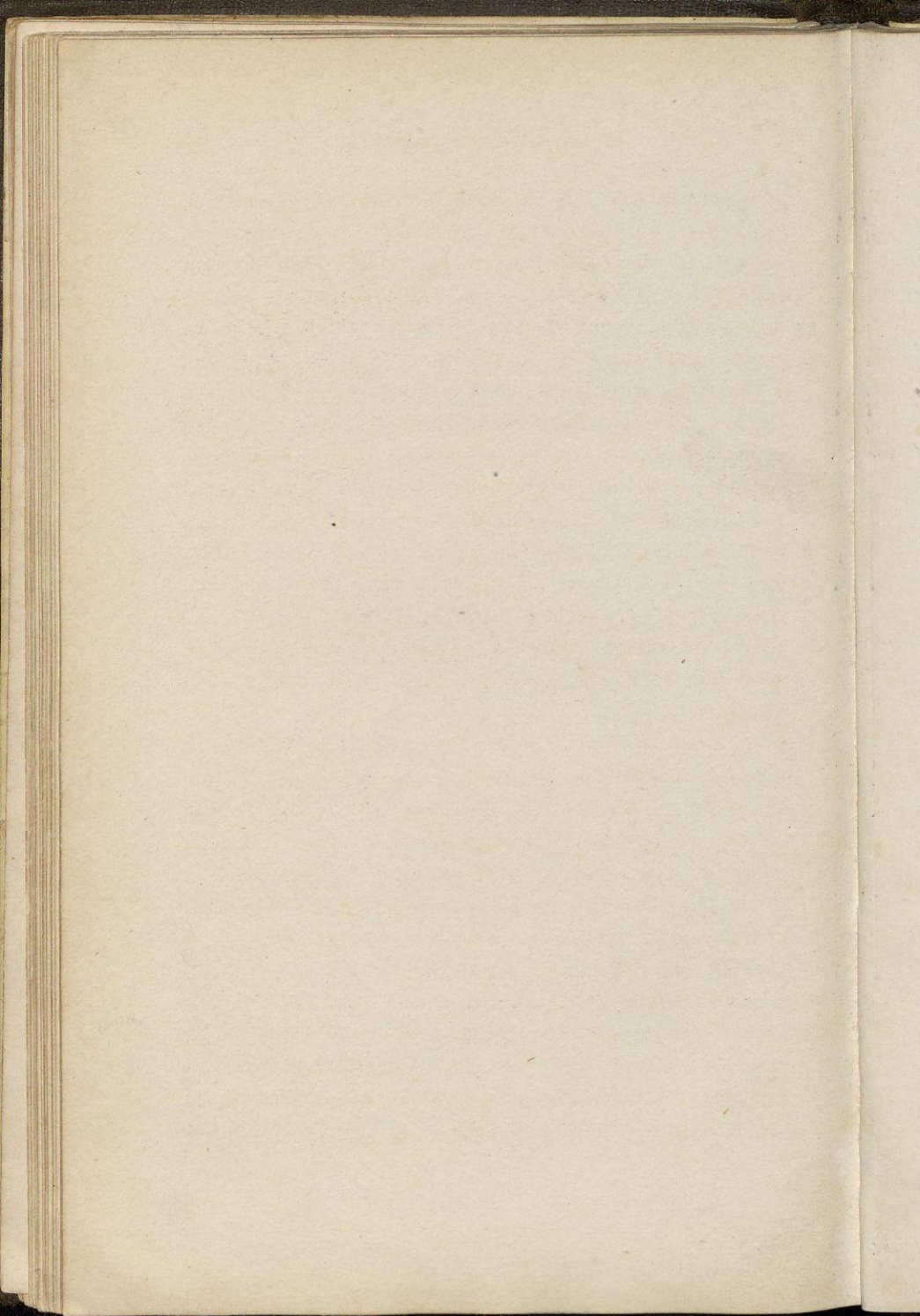
74.

72.

82.

ming beschermde mij zoo zeer, dat niemand er aan dacht, om mij te verwijderen, zoo dat ik alles op mijn gemak kon affluisteren, wat er werd gesproken. Na afloop van den raad begaven allen zich te bed en ik zag weldra de geheele armee, het geheele kamp, tot zelfs de schildwachten, in eenen diepen slaap gedompeld.

Dadelijk legde ik de hand aan het werk; ik ligtte al de kanonnen van derzelver affuiten; er waren meer dan drie honderd, van acht-en-veertigponders tot vier-en-twintigponders, en ik wierp ze allen in zee, tot op den afstand van drie mijlen. Omdat ik niemand had, die mij hielp, kan ik zeggen, dat dit het zwaarste werk was, wat ik ooit heb ten uitvoer gebragt, met uitzondering van een enkel geval, wat men u in mijne afwezigheid heeft verhaald; ik doel op het groote turksche kanon, beschreven door den baron Tott, en waarmede ik het kanaal overzwom.

Dit werk hebbende verrigt bragt ik al de affuiten en caissons midden in het kamp en uit vrees, dat het gekraak der wielen het volk mogt wakker maken, nam ik ze paarsgewijze onder mijne armen. Te zamen vormden zij eenen hoop, voor 't minst zoo hoog, als de rotsen van Gibraltar. Vervolgens nam ik een stuk ijzer en maakte vuur, door hetzelfde tegen eene rots te slaan, zoo dat ik eene lont kon aansteken, waarmede ik den hoop in brand stak. Doch ik vergat u te zeggen, dat ik al de kriegsbehoefden boven op den hoop had geworpen; terwijl ik de meest brandbare stoffen in het benedenste gedeelte had geplaatst, zoo dat de vlam weldra aan alle kanten hoog en helder naar buiten uitsloeg. Ten einde mijzelven tegen alle

verdenking te waarborgen, was ik de eerste die alarm maakte, en gelijk gij u kunt verbeelden, het geheele kamp werd door schrik bevangen; om zich dit onheil te verklaren, onderstelde men, dat het volk in de vesting in stilte eenen uitval had gedaan, de schildwachten had vermoord en zoo er in waren geslaagd, de geheele artillerie te vernielen.

De heer Drinkwater maakt, in zijn verhaal van deze beroemde belegering, wel melding van een groot, door den vijand geleden verlies, ten gevolge van eenen zwaren brand, maar hij heeft niet geweten, waaraan hij dezen moest toeschrijven, en ook niet, wáár de 500 kanonnen waren gebleven. Trouwens dit was hem ook onmogelijk, want hoewel ik in dien nacht geheel alléén Gibraltar heb gered, heb ik niemand te dier zake tot mijnen vertrouwde gemaakt, zelfs niet den generaal Elliot. De graaf van Artois, door een' panischen schrik bevangen, nam de vlugt en ging met al zijn volk, zonder zich onderweg op te houden, regtuit naar Parijs. De vrees, welke dit ongeval hun had aangejaagd, was zoo groot, dat zij gedurende drie maanden niet konden eten en eeniglijk leefden van de lucht, even als de cameleons.

Ongeveer twee maanden nadat ik deze uitstekende dienst aan de belegerden had bewezen, bevond ik mij met den Generaal Elliot aan het ontbijt, toen eensklaps eene bom, — want ik had den tijd niet gehad, om ook de mortieren des vijands den kanonnen na te zenden; toen, zeg ik, — eensklaps eene bom de kamer binnendrong en op de tafel viel. De generaal deed, wat ieder ander in dergelijk geval zou hebben gedaan, hij verliet de zaal. Ik daarentegen nam de bom, alvorens zij barstte en bragt haar

boven op de punt der rots. Van dit observatorium zag ik op het strand, niet verre van het vijandelijke kamp, een' grooten hoop volks, maar kon met het bloote oog niet zien, wat zij deden. Ik nam mijnen teleskoop en ontwaarde nu, dat het de vijand was, die zich gereed maakte, om twee der onzen, — een' generaal en een' kolonel, met welke ik den vorigen dag had gedineerd, en die des avonds het kamp waren binnengedrongen, — op te hangen als spionnen. De afstand was te groot, om de bom met goed gevolg uit de hand derwaarts te werpen. Gelukkig herinnerde ik mij, dat ik den werpslinger, van welken David zich zoo voordeelig tegen Goliath bediende, in mijnen zak had. Ik legde mijne bom er in en wierp haar te midden van den volkshoop. Den grond rakende barstte zij en doodde de omstaanders, behalve de twee Engelsche officieren, die tot hun geluk, reeds waren opgehangen. Een stuk der bom vloog tegen de galg en deed haar omvallen.

Onze twee vrienden, zoodra zij vasten grond onder zich voelden, zochten deze zonderlinge gebeurtenis uit te leggen; zij zagen de wachten, de beulen en al die er bij tegenwoordig waren geweest, bezig met sterven; weerkeurig hielpen zij elkander, om zich te ontdoen van den ongemakkelijken das, die hunne keel toekneep, liepen naar het strand, sprongen in eene spaansche boot en lieten zich door twee dâar aanwezige schippers naar onze schepen brengen.

Eenige minuten daarna, toen ik bezig was met aan den generaal Elliot de geschiedenis te verhalen, traden zij binnen en na eene hartelijke uitwisseling van dank-

betuigingen en ophelderingen, vierden wij dezen merkwaardigen dag op de meest vrolijke en buitengemeen aangename wijze.

Gij verlangt, mijne heeren, — ik kan het in uwe oogen lezen — gij verlangt te weten, hoe ik in het bezit ben gekomen van eenen zoo kostbaren schat, als de slinger, van welken ik zoo even sprak. Welnu, ik zal het u zeggen. Het is waarschijnlijk u niet onbekend, dat ik afstam van de vrouw van Urias, die gelijk gij weet, na haar mans dood een' tijd lang huishoudster is geweest bij koning David, die aanvankelijk zeer tevreden over haar was. Maar gelijk het in de wereld dikwijls gebeurt, de goede verstandhouding werd verbroken, ten gevolge van eene twist over de plaats, wáár de arke Noachs was gebouwd en wáár zij was vastgeraakt na den zondvloed; beide wilden gelijk hebben en geen van beide konde tegenspraak verdragen; het gevolg was eene vredebreuk.

De weduwe Urias had koning David dikwijls hooren spreken van dezen werpslinger, als van een buitengemeen kostbaar voorwerp. Zij besloot hem tot een aandenken mede te nemen, doch alvorens zij de grenzen had bereikt, ontdekte men, dat de werpslinger verdwenen was en men zond dadelijk zes man der koninklijke lijfwacht uit, om hem terug te halen. Mevrouw de wed^e. Urias zich vervolgd ziende, maakte een zoo goed gebruik van dit voorwerp, dat zij een dier soldaten, die, ijveriger dan de anderen, zich te ver vooruit had gewaagd, juist op dezelfde plaats trof, wáár Goliath door David was getroffen geworden. De overige krijgslieden hunnen kameeraad ziende dood ter nederstorten, beraadslaagden rijpe-

lijk, en oordeelden, dat zij niets beters konden doen, dan de vlugt te nemen en den koning verslag te doen van het gebeurde. Mijne over-over-over-grootmoeders over-over-over-grootmoeder achtte het, harerzijds, voorzigtig, hare reis naar Egypte voort te zetten, wáár zij aan het Hof veel familie, vrienden en bekenden had.

Ik vergat u nog te zeggen, dat de wed. Urias een' harer zonen, dien zij het meest beminde, met zich naar Egypte had medegenomen, wáár zij hem nog onderscheidden broeders en zusters schonk; doch aan hem, bij een afzonderlijk artikel in haar testament den beroemden slinger vermaakte, en het is van hem, dat dit voorwerp, bij erfopvolging in de regte lijn tot mij is gekomen.

Mijn over-over-grootvader, die in het bezit was van dezen werpslinger en nu vóór ongeveer tweehonderd en vijftig jaren leefde, maakte op eene reis door Engeland kennis met eenen dichter, die alles behalve een letterdief, maar een des te onverbeterlijker strooper was en Shakespeare heette. Deze dichter, op wiens terrein thans Engelschen en Duitschers, ongetwijfeld uit krachte van het regt van wedervergelding, ongestraft stroopen, leende menigmaal dezen slinger van mijnen genoemden voorvader en doodde met behulp van dit wapen, zooveel wild van sir Thomas Lucy, dat hij gevaar liep, het lot mijner twee vrienden van Gibraltar te deelen. De arme man werd in de gevangenis geworpen en mijn voorvader deed hem de vrijheid teruggeven, door de aanwending van een hoogst zonderling middel.

De koningin Elisabeth, die toen regeerde, was op het einde van haar leven, haar zelve tot last geworden. Zich

aankleeden en uitkleeden, eten, drinken en het voldoen aan andere behoeften, welke ik niet zal optellen, maaken haar het leven ondragelijk. Mijn over-over-grootvader wist door allerlei eenvoudige, in- en uitwendige, zenuwen buikzuiverende middelen haar lot te verzachten en meer dragelijk te maken. En wat denkt gij, dat hij van de koningin, in vergelding van deze gewigtige diensten verlangde? de vrijstelling van Shakespeare. Meer liet hij zich door H. M. niet opdringen. Deze uitstekende man, had den dichter zoo lief gekregen, dat hij gaarne een deel van zijn leven zou hebben opgeofferd, om dat van zijnen vriend te verlengen.

Overigens, mijne heeren, kan ik u verzekeren, dat het latere besluit der koningin, om te leven zonder voedsel, geen' den minsten bijval bij hare onderdanen heeft gevonden, althans niet bij die onverzadelijke gulzigaards, aan welke men den naam van *ossen-eters* heeft gegeven. Zij zelve kon het niet langer dan zeven en een half jaar uithouden: toen stierf zij aan eene volslagen uittering.

Mijn vader, van wien ik, kort vóór mijn vertrek naar Gibraltar, den werpslinger erfde, verhaalde mij de volgende anecdote, welke zijne vrienden dikwijls van hem hebben gehoord, en waarvan de geloofwaardigheid nog door niemand dergenen, die den waardigen grijsaard hebben gekend, in twijfel is getrokken.

»Bij eene mijner veelvuldige reizen in Engeland — zoo zeide hij, — wandelde ik eens aan het zeestrand bij Harwich, en ziet, eensklaps komt er een zeepaard woedend op mij aanloopen. Ik had geen ander wapen, dan mijnen slinger, met welchen ik hem twee keisteenen toezond, zoo

juist gerigt, dat ik hem zijne beide oogen uitsmeet. Dadelijk sprong ik hem op den rug en dreef hem zeewaarts, want met zijne oogen had hij ook zijne wildheid verloren en liet hij zich leiden als een schaap. Ik deed hem mijnen slinger, bij wijze van leidsel in den bek en joeg hem de zee in.

»In minder dan drie uren hadden wij den tegenovergestelden oever bereikt; in dit korte tijdsverloop hadden wij dertig mijlen afgelegd. Te Helvoetsluis verkocht ik mijn rijdpaard, voor zevenhonderd ducaten, aan den waard in de »Drie Bekers,» die dit buitengewone dier voor geld liet zien en daarbij eene goede rekening maakte. — De beschrijving er van kan men in Buffon lezen, — maar zoo zonderling deze manier van reizen mag zijn geweest, — voegde mijn vader er bij, — nog veel zonderlinger zijn de opmerkingen en ontdekkingen, waartoe zij mij aanleiding heeft gegeven.

Het dier op welks rug ik zat, zwom niet; het liep op den bodem der zee, millioenen van visschen, geheel verschillend van die, welke men gewoon is te zien, voor zich uitdrijvend. Sommigen hadden het hoofd in het midden van hun ligchaam; anderen hadden het aan het einde van hunnen staart; sommigen vormden eenen ronden kring en zongen koren van eene onuitsprekelijke schoonheid, anderen bouwden doorzigtige huizen van water, omgeven door reusachtige kolommen, in welke eene vloeistof golfde, die schitterde als de zuiverste gasvlam. De kamers dezer gebouwen boden de meest gewenschte gemakken aan voor alle visschen van rang; sommigen waren op de meest doelmatige wijze ingerigt voor de be-

waring van de kuit; eene reeks van ruime zalen was toegewijd aan de opvoeding van de jonge visschen. De methode van onderwijs; — voor zooveel als ik daarover door mijne oogen kon oordeelen, want de woorden waren voor mij even onverstaanbaar, als het gezang der vogelen of het gesprek tusschen twee krekels, — deze methode scheen mij, toe zoo groote overeenkomst te hebben met die, welke in onze dagen wordt aangewend in philanthropische etablissementen, dat ik mij overtuigd houde, dat een of ander theoreticus eene reis heeft gedaan even als de mijne, en dat hij zijne denkbeelden uit het water heeft opgevischt, veeleer, dan dat hij ze uit de lucht zou hebben opgevangen. In allen gevalle blijkt uit hetgeen ik u reeds zeide, dat er voor de wereld nog een ruim veld van opmerkingen en ontdekkingen ter ontginning is opengelaten. Doch ik vervolg mijn verhaal.

»Onder andere ontmoetingen op de reis, trof het, dat ik over eenen onmeetbaren bergketen ging, voor het minst zoo hoog als die der Alpen. Eene menigte groote boomen van verschillenden aard wortelde in de zijwanden der rotsen. — Op deze boomen groeiden groote zeekreeften en gewone kreeften, oesters en mosselen, schelp- of zee-slakken, waarvan sommigen zoo monsterachtig groot waren, dat één derzelve genoeg zou zijn geweest, om een hooiwagen te vullen, en de kleinste zwaar genoeg, om een sterken pakdrager te doen bezwijken.

»Ik merkte ook een hoogst zonderling verschijnsel op, hetwelk was voortgebracht door een verongelukt schip. Het had, naar het mij toescheen, gestooten tegen eene rots, welker punt naauwelijks drie vaders onder water was,

en terwijl het zonk was het zijdelings op eenen zee-kreeften-boom neêrgekomen, van welken het eenige vruchten had afgestooten, die op eenen lager staanden kreeftenboom waren gevallen. Vermits dit in de lente gebeurde en de zee-kreeften allen jong waren, paarden zij zich met de kreeften, waaruit eene vrucht werd geboren, die op beide soorten geleeke. Om de vreemdheid van het geval wilde ik eene dier vruchten plukken, doch de zwaarte er van zou mij hebben gehinderd en ook wilde mijn pegasus niet stil staan.

»Ongeveer had ik de helft van mijnen weg afgelegd, toen ik mij in eene vallei bevond, minstens vijfhonderd vademen onder de oppervlakte der zee; ik begon gebrek aan lucht te gevoelen. Daarenboven was mijn toestand ook in andere opzigten alles behalve aangenaam. Van tijd tot tijd ontmoette ik geweldig groote visschen, die, te oordeelen naar hunne geopende kaken, niet ver verwijderd waren van het doel, om ons beide in te slikken. Mijn arme Ronsinant was blind en aan mijne voorzigtigheid alléén had ik het te danken, dat ik ontsnapte aan de vijandige bedoelingen dezer uitgehongerde heeren. Ik bleef derhalve steeds voortgalopperen, ten einde zoodra mogelijk op droog te komen.»

Eenige kleinigheden uitgezonderd eindigde hier gewoonlijk mijn vaders verhaal, waaraan ik herinnerd werd door den beroemden werpslinger, van welken ik u hiervoren sprak, en die, na zoo langen tijd in mijne familie bewaard te zijn gebleven en haar zoo uitstekende diensten te hebben bewezen, zijne laatste rol speelde in den bek van het zeepaard: ter naauwernood kon hij mij nog dienen

bij het werpen van de bom in het midden der Spanjaarden, gelijk ik u verhaalde, en het redden van twee mijner vrienden van den galg; maar dit was dan ook zijn zwanenzang; hij volgde voor een groot gedeelte de bom, en het stuk, hetwelk in mijne handen bleef, wordt thans bewaard in ons familie-archief, nevens een groot aantal andere zeer merkwaardige oudheden, onder welke ook een *maan-oog*, waarvan ik u later spreken zal.

Korten tijd daarna verliet ik Gibraltar en keerde ik terug naar Engeland, wáár mij een der zonderlingste avonturen mijns levens gebeurde.

Ik had mij naar Wapping begeven, om het oog te houden op de inscheping van een aantal voorwerpen, bestemd voor verschillende mijner vrienden te Hamburg. Na den afloop van het werk keerde ik, langs de *Tower Wharf*, terug. Het was middag en ik gevoelde mij geweldig vermoeid. Ten einde de hitte der zon te ontgaan, kwam ik op de gedachte, om in een der kanonnen van het kasteel te kruipen, en dáár een weinig uit te rusten. Toen ik daarmede gereed was viel ik in eenen diepen slaap. Maar nu was het juist de eerste Junij, de verjaardag van Koning George III, en te één ure moesten al de kanonnen worden gelost, om deze plegtigheid te vieren. Men had ze des morgens geladen en vermits niemand mijn verblijf in een derzelve kon vermoeden, werd ik over de huizen heen, tot op den anderen oever der rivier geworpen, wáár ik op de werf eener boerderij tusschen Benmondsey en Dapfort te land kwam. Ik viel op eene buitengemeen groote hooischelf en bleef dáár liggen zonder te ontwaken, wat

zich laat verklaren uit de verdooving, die mij gedurende den overtocht bevangen had.

Ongeveer drie maanden later steeg het hooi zoo hoog in prijs, dat de pachter het voordeelig achtte, zijnen voorraad te verkoopen. De schelf waarop ik lag, was de grootste van allen en bevatte wel eene hoeveelheid van minstens vijfhonderd kwintalen of centenaars, ieder van 100 ponden. Men begon derhalve met deze en het geraas der arbeiders, die hunne ladders aanlegden, deed mij eindelijk ontwaken. Nog slaapdronken en niet wetende, waar ik mij bevond, wilde ik vlugten en viel juist op den eigenaar van het hooi. De val veroorzaakte mij geen het minste leed, doch de pachter was niet zoo gelukkig, want hij bleef op de plaats dood; ik had, hoewel geheel onschuldig, hem den nek gebroken. Ter geruststelling van miju geweten vernam ik, dat de overledene een eerlooze woekeraar was, die zijne landbouw-producten in zijne schuren ophoopte, tot dat eene schaarschte ontstond, die hem de gelegenheid verschafte, zijne granen tot ongehoord hooge prijzen te verkoopen; zoo dat deze geweldige dood door de omstanders werd beschouwd als eene geregte straf voor zijne misdaden en als eene groote aan het algemeene welzijn bewezen dienst.

Maar hoe groot was mijne verbazing, toen ik geheel tot mij zelve gekomen, beproefde mijne tegenwoordige gedachten aan te knooien aan die, met welke ik, drie maanden te voren was ingeslapen! En verre van uitgehongerd en vermagerd te zijn, was ik vetter en dikker geworden, ten bewijze van den weldadigen invloed, welken een gezonde en ongestoorde slaap op het dierlijke

ligchaam kan uitoefenen. En ik behoef u niet te zeggen hoe groot de verbazing mijner vrienden te Londen was, toen zij, na zoo vele vruchteloze pogingen, om mij terug te vinden, mij eensklaps gezond en wel weêr voor zich zagen. En wetende, dat de waarheid bij mij boven alles gaat en dat ik, als Edelman, mijne eer te lief heb, dan dat ik mij zou blootstellen aan een gegrond *dementi*, was er dan ook niemand onder hen, die maar eenigzins twijfelde aan de geloofwaardigheid van het verhaal van mijn wedervaren.

En nu, mijne heeren, laat ons een glas drinken, terwijl ik u nog een paar mijner avonturen mededeel.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Achtste zee-avontuur.

Ongetwijfeld hebt gij hooren spreken van de laatste ontdekkingsreis in de Noordpoolstreken, onder bevel van den kapitein Phipps, thans lord Mulgrave. Ik vergezelde den kapitein, niet in hoedanigheid van officier, maar als vriend en liefhebber. Toen wij eene tamelijke noorderbreedte hadden bereikt, nam ik mijnen kijker, met welken gij kennis hebt gemaakt, toen ik u mijne avonturen te Gibraltar verhaalde, en beschouwde de voorwerpen, die ons omringden. Want onder ons en in het voorbij-

gaan gezegd, ik keur het goed, vooral op reis, van tijd tot tijd het oog te vestigen op hetgeen er rondom ons voorvalt.

Ongeveer eene halve mijl voor ons uit dreef een buitengewoon groote ijs-kegel, minstens zoo hoog, als onze groote mast, en op welken ik twee witte beeren ontwaarde, die, zooveel ik over hunne bewegingen kon oordeelen, hevig met elkander vochten. Ik nam mijn geweer en begaf mij op het ijs; maar toen ik den top had bereikt, merkte ik, dat de weg, welken ik had genomen, buitengewoon moeilijk en gevaarlijk was. Ieder oogenblik was ik genoodzaakt, over schrikbarende afgronden te springen; op andere plaatsen was het ijs hard en glad als een spiegel, zoo dat ik niets anders deed, dan vallen en opstaan. Toch gelukte het mij, de beeren nabij te komen; maar te gelijker tijd ontdekte ik, dat zij, in plaats van te vechten, alleen maar vrolijk waren en met elkander joolden.

Reeds berekende ik de waarde hunner huiden, — want ieder hunner was minstens zoo groot als een vette os, — toen het ongeluk wilde, dat, terwijl ik mijn geweer rigtte en den haan overhaalde, mijn linkerbeen uitgleed, zoo dat ik achterover viel en door de hevigheid van den schok, gedurende meer dan een kwartier, mijne bezinning verloor. Verbeeldt u nu den schrik, die mij overviel, toen ik, tot mijzelf gekomen, bemerkte, dat een dier twee monsters mij had omgewenteld en op mijnen buik gelegd, en den band van mijnen lederen broek reeds tusschen zijne tanden had. Het bovenste gedeelte mijns ligchaams rustte tegen de borst van het dier en mijne bee-

nen lagen benedenwaarts uitgestrekt. De hemel weet, wáár het afschuwelijke beest mij zou hebben heengesleept; doch ik verloor het hoofd niet: ik trok mijn mes, — hetzelfde, wat ik u hier vertoon, mijne heeren, — ik greep den linkerklaauw van het dier en sneed hem drie teenen af; hij liet mij toen los en begon geweldig te huilen. Ik nam mijn geweer en gaf vuur, toen het dier zich gereed maakte, om weder op mij aan te vallen, en ik strekte hem dood ter neder. Het bloeddorstige monster was nu niet meer gevaarlijk, maar de knal van mijn geweer had eenige duizenden zijner kameraden wakker gemaakt, die op het ijs, over eene oppervlakte van een kwart mijl, verspreid lagen. Zij kwamen allen te viervoet op mij af.

Er was geen tijd te verliezen; het was met mij gedaan, indien niet een gelukkig en onmiddellijk aanwendbaar denkbeeld mij voor den geest kwam; — doch het kwam! In minder tijd, dan een geoefend jager noodig heeft, om eene haas het vel af te stroopen, had ik mijn' dooden beer ontkleed en mij met zijnen huid getooid, terwijl ik mijn hoofd onder het zijne verborg. Naauwelijks had ik dit werk ten einde gebragt, toen de geheele troep zich rondom mij verzamelde. Ik beken, dat ik onder mijnen pelsrok, bij afwisseling, geweldig koud en warm was. Evenwel slaagde mijne list volkomen. De beeren kwamen, de eene na den anderen, mij beruiken en schenen mij te houden voor een' hunner broeders. Trouwens, ik had dan ook ten naastenbij het voorkomen er van, en nadat zij mij, even als het lijk van mijn slagtoffer, beroken en besnuffeld hadden, werden wij

ar
;
—
k
e
e
er
n
er
n
er
n
et

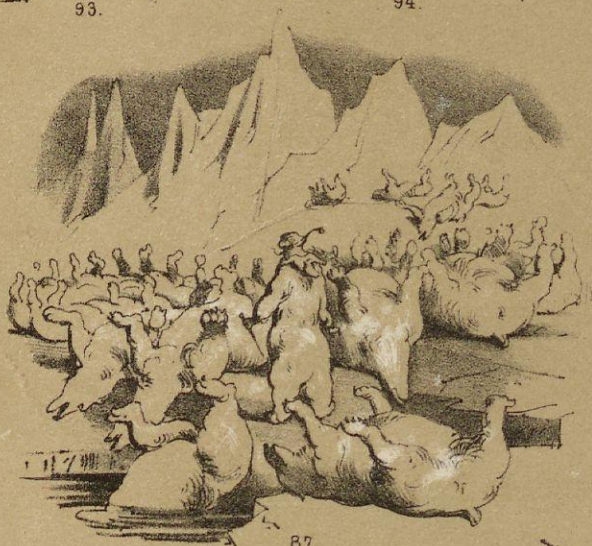
e-
l-
et
g
n'
l,
e-
le
k
en
oe
en
s.
en
n
ij

93.

94.

87.

97.

97.

spoedig gemeenzaam met elkander. Ik bootste op het volkomenst hunne gebaren en bewegingen na; maar in het grommen, brommen en huilen, — waarom het ontkend? — schoot ik bij hen te kort, doch zij waren met mij tevreden. Intusschen, hoewel naar den schijn een beer, was ik niet minder een mensch! Ik begon te zoeken naar het beste middel, om de gemeenzaamheid, die zich tusschen mij en deze dieren zoo gelukkig had ontwikkeld, tot mijn voordeel te doen strekken.

Ik had eenen ouden officier van gezondheid hooren zeggen, dat eene insnijding in de ruggegraat oogenblikkelijk den dood veroorzaakt. Ik besloot de proef er van te nemen. Mijn mes weder opvattende, gaf ik den grootsten dier beeren eene snede in den nek, nabij den schouder. Gij zult bekennen, dat het een gevaarlijk waagstuk was en dat ik alle reden had, ongerust te zijn; want overleefde het dier zijne verwonding, dan was het gedaan met mij en ik zou aan flarden zijn gescheurd. Gelukkig werd mijne proef met eenen gunstigen uitslag bekroond: de beer viel dood aan mijne voeten ter neder, zonder de minste beweging meer te maken. Ik besloot derhalve, al de overigen op dezelfde wijs te expediëren, en dit was niet moeilijk. Want hoewel de beeren hunne broeders links en regts zagen vallen, kwam er toch geen kwaad vermoeden bij hen op; zij dachten noch aan de oorzaak, waardoor, noch aan het doel, waartoe de val dezer ongelukken plaats had. En deze goedhartigheid redde mij. Toen ik ze allen rondom mij uitgestrekt zag liggen, werd ik trotsch als Simson na het verslaan van de Philistijnen.

Om kort te gaan, ik keerde naar het schip terug, en

verzocht, dat drie vierden der bemanning mij mogt helpen in het afstroopen van de huiden, ten einde deze, met de hammen, naar boord te brengen. De rest wierpen wij in het water, hoewel menig stuk vleesch, behoorlijk gezouten, een goed voedsel zou hebben opgeleverd.

Na onze terugkomst in Engeland, zond ik, namens den kapitein, eenige hammen aan de lords der Admiraliiteit, aan de lords van den Exchequer, aan den Lord-major, aan de Aldermen van Londen en aan de handels-clubs; het overschot verdeelde ik tusschen mijne vrienden. Van alle kanten ontving ik de warmste dankbetuigingen; de City vergold mijne beleefdheid met eene noodiging tot het jaarlijksche diner, wat gegeven wordt ter viering van de benoeming van den Lord-major.

De huiden zond ik aan de Keizerin van Rusland, om tot winterpelsen te dienen voor Hare Majesteit en de hofdames. Zij betuigde mij haren dank bij eenen eigenhandigen, door eenen buitengewonen ambassadeur aan mij overgebragten brief, waarbij zij mij tevens verzocht, hare kroon met haar te komen deelen. Maar vermits ik nooit veel smaak heb gehad in de souvereiniteit, wees ik het aanbod Harer Majesteit, in de meest uitgezochte bewoordingen, van de hand. De ambassadeur, die mij den brief had overgebragt, had order, om op mijn antwoord te wachten en onverwijld met hetzelfde naar Petersburg, bij Hare Majesteit terug te keeren. Een tweede brief, welken ik eenigen tijd daarna van de Keizerin ontving, overtuigde mij van de verhevenheid van haren geest en van de opregtheid harer genegenheid mijwaarts. Hare laatste ziekte, die de arme, teergevoelige vrouw overviel op het oogenblik, dat zij zich met den

graaf Dolgorouki onderhield, moet alleen worden toegeschreven aan mijne wreedheid jegens haar. Ik weet niet, welken indruk ik op de dames maak, doch ik moet zeggen, dat de Keizerin van Rusland niet de eenige harer sekse is, die, van de verhevenheid van haren troon, mij hare hand heeft aangeboden.

Men heeft het gerucht verspreid, dat de kapitein Phipps niet zoo ver in het Noorden was doorgedrongen, als hij dit had kunnen doen; het is mijn plicht, hem op dit punt te verdedigen. Ons vaartuig was goed op weg, om de Noordpool tot op 0 graden te bereiken, toen ik het belaadde met eene zoo groote hoeveelheid beerenhuiden en hammen, dat iedere poging, om verder te gaan, eene dwaasheid zou zijn geweest; wij zouden zelfs het hoofd niet hebben kunnen bieden aan den onbeduidendsten tegenwind, en nog minder aan de ijsbergen, die de zee op 3 à 4 graden Noorderbreedte bedekken en belemmeren.

De kapitein heeft sedert dikwijls genoeg betuigd, dat het hem geweldig speet, dat hij geen deel had kunnen nemen aan dit roemrijke dagwerk. Hij is naijverig op mijnen roem en tracht haar, bij iedere gelegenheid en op allerlei manieren, te verkleinen. Reeds meermalen hebben wij met elkander over dit punt getwist en nog op dit oogenblik is de goede verstandhouding tusschen ons niet groot. Hij beweert, onder andere, dat er weinig verdienste in steekt, dat ik de beeren heb bedrogen, door mij te kleeden in de huid van een' hunner; dat hij zelfs zonder masker zich onder hen zou hebben begeven en desniettemin zich voor een' beer zou hebben doen doorgaan.

Doch dit is een al te teeder punt, dan dat een man, die aanspraak maakt op eene goede opvoeding, zich in gevaar zou begeven, daarover te twisten met een' edelen pair van Engeland.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Negende zee-avontuur.

Ik deed eene andere reis, van Engeland naar Oostindië, met kapitein Hamilton. Ik had eenen patrijshond bij mij, die, in den waren zin des woords, goud waard was, want hij had nog nooit gemist. Op zekeren dag, toen wij, naar de beste berekeningen, minstens driehonderd mijlen van eenig vast land verwijderd waren, sloeg mijn hond aan en bleef staan. Ik zag hem, tot mijne verbazing, meer dan een uur in deze houding volharden. Ik deelde deze zaak mede aan den kapitein en aan de scheepsofficieren en verzekerde hun, dat wij nabij land moesten zijn, vermits mijn hond wild rook of speurde. Ik oogstte slechts een medelijdend lachje in, dat echter niet in 't minst de goede meening, welke ik van mijnen hond had, deed wankelen.

Na eene lange twistrede, waarvan mijn oordeel het hoofdonderwerp was, eindigde ik met den kapitein rondborstig te verklaren, dat ik meer vertrouwen stelde in

mijnen staanden hond, dan in de oogen van al de schepelingen, die zich aan boord bevonden, en ik wedde stoutweg honderd guinies, — de som, welke ik voor deze reis had afgezonderd, — dat wij binnen het halfuur wild zouden vinden. De kapitein, die een uitmuntend man was, begon hartelijk te lagchen en verzocht master Crawford, onzen scheepsdoctor, mij den pols te voelen. Deze gehoorzaamde en verklaarde, dat ik mij volkomen wél bevond. Toen begonnen zij onder elkander fluisterend te spreken; doch het gelukte mij evenwel, eenige woorden op te vangen. De kapitein zeide: »hij is niet wel bij het hoofd en ik kan de weddingschap niet gevoegelijk aannemen.» »Ik ben, — antwoordde de doctor, — van een volstrekt tegenovergesteld gevoelen. De baron is volkomen bij zijn verstand; hij stelt alleen maar meer vertrouwen in het reukorgaan van zijnen hond, dan in de kennis onzer officieren; ziedaar alles. In allen gevalle zal hij verliezen en dit zal hij hebben verdiend.» — »Het is van mijne zijde niet billijk, — hernam de kapitein, — eene dergelijke weddingschap aan te nemen; maar ik zal mijne eer redden, door hem het afgewonnen geld terug te geven.»

Gedurende dit gesprek had mijn hond geen vin verroerd, hetgeen mij versterkte in mijn gevoelen. Ik bood mijne weddingschap ten tweeden male aan; eindelijk werd zij aangenomen.

Naauwelijks hadden wij het verbindende: *top!* uitgesproken, toen de matrozen, die zich in de achter aan het schip verbonden sloep bevonden en zich bezighielden met visschen (fleuren), een' grooten zeehond vongen,

welken zij op het dek bragten. Men begon met hem in stukken te snijden en vond in zijnen buik zes koppels levende patrijzen! Deze arme dieren leefden daár reeds zoo lang, dat eene der patrijzen bezig was met vijf eijeren uit te broeijen, van welke één op het uitkomen was, toen de zeehond geopend werd.

Wij voedden deze jonge vogels op te gelijk met een' worp kleine katten, die eenige minuten vroeger ter wereld waren gekomen. De moeder-kat had hen even lief, als hare eigen jongen en werd telkens mistroostig, als eene der patrijzen zich verwijderde, of niet spoedig tot haar terugkeerde.

Vermits onder de door ons gevangen patrijzen er vier waren, die voortdurend bij afwisseling broeiden, zoo was onze tafel, gedurende de verdere reis, steeds van wild voorzien. Om mijnen braven hond de honderd guinies te vergoeden, welke hij mij had doen winnen, gaf ik hem altijd de beentjes der patrijzen, welke wij hadden gegeven, nu en dan ook wel eens eene geheele patrijs.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Tiende zee-avontuur. — Tweede reis naar de maan.

Vroeger, mijne heeren, heb ik u reeds gesproken van eene reis, welke ik in de maan deed, ten einde mijnen

zilveren bijl terug te vinden. Er deed zich eene nieuwe gelegenheid op, om nog eens derwaarts te gaan, doch op eene veel aangename wijze en ik bleef er ook lang genoeg, om er een aantal waarnemingen te doen, welke ik u zoo naauwkeurig wil mededeelen, als mijn geheugen het mij maar eenigzins zal vergunnen.

Een mijner verre bloedverwanten had zich in het hoofd gezet, dat er volstrekt hier of dáár een volk of menschenras moest zijn, in grootte volkomen gelijk aan dat, wat Gulliver beweert, in het koninkrijk van Brobdignag te hebben gevonden. Hij besloot, dit volk te gaan opzoeken en verzocht mij, hem te vergezellen. Ik voor mij had Gulliver's reize altijd gehouden voor een kindersprookje en ik geloofde evenmin aan het bestaan van Lilliput, als aan dat van El-dorado; maar vermits deze achtingwaardige bloedverwant mij tot zijnen universelen erfgenaam had benoemd, moest ik, gelijk zich laat begripen, hem eenigzins ontzien. Wij kwamen gelukkig in de Zuidzee, zonder iets te ontmoeten, wat der vermelding waardig is, behalve eenige vliegende mannen en vrouwen, die huppelden en duikelden en de menuet dansten in de lucht.

Op den achttienden dag, nadat wij Otaheiti waren voorbijgezeild, stak er een orkaan op, die ons schip in de hoogte slingerde; op ongeveer duizend mijlen boven de oppervlakte der zee, en ons langen tijd op dezelfde hoogte deed voortdrijven. Eindelijk deed een gunstige wind onze zeilen zwellen en dreef ons met eene buitengewone snelheid voorwaarts. Reeds gedurende zes weken voeren wij zoo voort boven de wolken, toen wij een vast Land ont-

deden, rond en schitterend, gelijk aan een glinsterend eiland. Wij liepen in eene uitmuntende haven binnen, gingen aan wal en vonden het oord bewoond. Om ons heen in het rond zagen wij steden, boomen, bergen, rivieren, meren, zoo dat wij meenden teruggekomen te zijn op de aarde, welke wij hadden verlaten.

In de maan, — want deze was het glinsterende eiland, waar wij waren aangeland, — zagen wij groote wezens, gezeten op gieren met drie koppen. Om u een denkbeeld te geven van de grootte dezer vogels, behoef ik u slechts te zeggen, dat de gemeten afstand tusschen de twee uiterste punten hunner uitgespreide vlerken zesmaal zoo groot is, als de langste onzer raàs. In plaats van op een paard te rijden, gelijk wij aardbewoners doen, rijden de maanbewoners op deze soort van vogels.

Toen wij in de maan aankwamen, was de koning van dit Land in oorlog met de zon. Hij bood mij eene officiersplaats aan; doch uit hoofde mijn bloedverwant ongaarne alléén de terugreis wilde doen, bedankte ik zeer beleefdelijk voor de mij door Z. M. toegedachte eer.

Alles in deze maan-wereld is buitengemeen groot. Eene gewone vlieg, b. v., is bijna zoo groot, als bij ons een volwassen schaap, dat dik in de wol zit. De gewone wapens der maanbewoners zijn rammenassen, welke zij bezigen bij wijze van werpspiesen, en die een ieder dooden, welke door dezelve wordt getroffen. Wanneer het seizoen der rammenassen voorbij is, dan gebruiken zij stengels van aspergies. Groote paddestoelen of champignons dienen hun tot schilden of borstwapens.

Voorts zag ik in dit Land eenige inboorlingen van Si-

rius *), die er waren gekomen, om zaken te doen. Zij hebben hoofden als die der bulhonden en hunne oogen bevinden zich in het topje van hunnen neus, of, beter gezegd, in het onderste gedeelte van dit aanhangsel. Zij zijn verstoken van oogleden, maar als zij willen gaan slapen, dan bedekken zij de oogen met hunne tong; hunne gemiddelde lengte is twintig voet, die der maanbewoners is nimmer beneden de zesendertig voet. De naam, welken deze laatsten dragen, is zonderling genoeg: hij kan in onze taal worden gelijkgesteld met *kokende wezens*. Men noemt hen zoo, omdat zij, even als wij, hunne spijzen op het vuur gereed maken. Overigens besteden zij geen tijd aan hunne maaltijden; aan de linkerzijde des ligchaams hebben zij een klein luikje, wat zij openen en waardoor zij de geheele portie eten op eens in de maag werpen, waarna zij het luikje weër sluiten, om deze bemoeijng over eene maand te herhalen. Zij houden derhalve slechts twaalf maaltijden in een geheel jaar.

Van hetgeen wij liefde, vrijen, trouwen enz. noemen, is in de maan niets bekend, want bij de kokende wezens bestaat, even als bij de dieren aldaar, slechts één geslacht. Alles groeit er op boomen, die in het oneindige van elkander verschillen, naar gelang van de vruchten, welke zij voortbrengen. Zij, die de kokende wezens of menschen voortbrengen, zijn veel schooner, dan de andere: zij hebben groote, regte takken; de bladeren zijn vleeschkleu-

*) Eene zeer helder blinkende ster in het zuider halfroond. Zij is ééne der sterren in het beeld van den *grooten hond*.

rig; hunne vruchten bestaan in noten met zeer harde schalen, ter lengte van minstens zes voet. Wanneer zij rijp zijn, hetgeen door hare kleur wordt aangeduid, oogst men ze met groote zorgvuldigheid in en men bewaart ze, zoo lang het doelmatig wordt geacht. Wanneer men de kern er wil uithalen, dan werpt men ze in eenen ketel met kokend water: na verloop van eenige uren valt de dop af en er komt een levend schepsel te voorschijn.

Vóór dat zij ter wereld komen heeft hun geest eene door de Natuur bepaalde bestemming verkregen. Uit de eene dop komt een soldaat, uit eene andere een kapper, uit eene derde een filosoof, uit eene vierde een schilder en glazenmaker, uit eene vijfde een theoloogant, uit eene zesde een regtsgeleerde, uit eene zevende een politie-agent, uit eene achtste een pachter, uit eene negende een timmerman, uit eene tiende een ingenieur van den Waterstaat en zoo vervolgens tot in het eindelooze, en ieder een brengt dadelijk in praktijk, wat hij reeds theoretisch weet. De grootste zwarigheid is, met zekerheid te weten, wien en wat de dop bevat; tijdens mijn verblijf in dit gewest, beweerde een maan-filosoof, met groot gedruisch, dat hij in het bezit was van het geheim. Maar men sloeg geen acht er op en hield hem algemeen voor krankzinnig. Overigens spreken de maanbewoners alle ons bekende talen; het zoude ons anders onmogelijk zijn geweest, ons met hen te onderhouden en wij zouden even wijs zijn teruggekeerd, als wij waren gekomen.

Wanneer de maanbewoners oud worden sterven zij niet, maar zij worden opgelost in de lucht en verdwijnen in rook. Zij hebben geene behoefte aan drinken, want zij

zijn niet onderhevig aan de minste *excretie* *). Zij hebben aan iedere hand slechts éénen vinger, met welken zij al het noodige (zoo als kleerenmaken, letterzetten, sehrijven, baardscheren en wat dies meer zij) veel beter doen, dan het ons met onzen duim en vier vingers mogelijk is.

Zij dragen hunne hoofden onder den regter arm en wanneer zij op reis gaan of een werk moeten verrigten, hetwelk veel beweging eischt, laten zij ze gewoonlijk te huis; want zij kunnen het, op iederen afstand, om raad vragen. De hooge personaadjes in de maan, wanneer zij willen weten, wat het volk zoo al uitvoert of in den zin heeft, zijn niet gewoon, zelf te gaan onderzoeken; zij blijven te huis, d. i., hunne ligchamen blijven te huis en zij zenden hunne hoofden langs de straten, om *incognito* te zien, wat er omgaat. Zijn de berigten eenmaal ingewonnen, dan komt het hoofd terug, zoodra de eigenaar hetzelfde roept.

De pitten der maandruiven gelijken volkomen op onze groote hagelsteenen en ik ben ten volle overtuigd, dat, wanneer een storm de druiven van de ranken scheurt, de pitten op onze aarde vallen en onze hagelhuijen te weeg brengen. Ik ben zelfs geneigd te gelooven; dat deze opmerking reeds lang bekend heeft moeten zijn bij meer dan één' wijnkooper; althans ik heb dikwijls wijn gedronken, die mij toescheen te zijn gemaakt van hagelsteenen en welks smaak mij den maanwijn herinnerde.

*) De bij ons gewone uitwerping van natuurlijke onreinheden (excrementen).

Bijna zou ik eene hoogstmerkwaardige bijzonderheid hebben vergeten. De maanbewoners bedienen zich van hunnen buik, even als wij ons bedienen van onze wettasschen, valiezen en spoorwegmandjes. Zij doen in denzelfen alles, wat zij noodig hebben; zij openen en sluiten hem naar welgevallen, even als hunne maag; want zij zijn niet gehinderd door ingewanden; zij hebben noch hart, noch long, noch lever: zij dragen ook geene kleederen; er is geen onderscheid van geslachten en wat wij schaamte noemen is er onbekend.

Zij kunnen hunne oogen, naar welgevallen, uitligten en weêr inzetten en als zij ze in hunne hand hebben zien zij even goed, als wanneer zij hunne gewone plaats in het aangezicht innemen. Als zij, bij ongeluk er een verliezen of breken, dan kunnen zij een nieuw huren of koopen, dat hun dan dezelfde dienst bewijst, als hun eigen. Ook vindt men in de maan, op den hoek van iedere straat, lieden, die oogen verkoopen; zij hebben ze in de meest uitgebreide sortering, omdat de mode op dit stuk dikwijls afwisselt; nu eens zijn het de blaauwe, dan weder de zwarte oogen, welke het meest worden gedragen. Ik heb niet verzuimd eenige stellen op de terugreis mede te nemen; menigen ooglijder heb ik er groote dienst mee gedaan; één derzelve berust, tot een aandenken, in ons familie-archief. Deze oogen hadden nog dit voordeel, dat zij niet verouderden en, bij gevolg, het dragen van brillen overbodig maakten.

Ik beken, mijne heeren, dat dit alles u zonderling moet toeschijnen, maar hen, die aan mijne opregtheid mogten twifelen, verzoek ik, dat zij zelven zich naar de maan

begeven, ten einde zich te overtuigen, dat ik, meer dan eenig ander reiziger, getrouw ben gebleven aan de waarheid.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Reis dwars door de aarde, en andere merkwaardige avonturen.

Wanneer ik mij houd aan uwe oogen, dan ben ik zeker, dat ik spoediger vermoeid zal zijn, door u de buitengewone lotgevallen mijns levens te verhalen, dan gij, door naar mijn verhaal te luisteren. Uwe welwillendheid is te vleijend, dan dat ik niet op hare voortdurend zou rekenen, gelijk ik reeds deed bij het verhaal van mijne tweede reis naar de maan. Luistert dan, als 't u belijft, verder naar eene geschiedenis, welker geloofwaardigheid even onbetwistbaar is, als die der vorige, doch die haar overtreft door het vreemde en wonderbaarlijke, waardoor zij wordt gekenmerkt.

De lezing van Brydone's Reis door Sicilië, deed in mij het levendige verlangen ontstaan, om den Etna te bezoeken. Op de reis derwaarts ontmoette mij niets merkwaardigs. Ik zeg *mij*, want menig ander zou, ten einde de kosten der reis door zijne lezers te doen betalen, niet hebben verzuimd, in het lange en breede en op hoogdra-

vende wijze, een tal van nietige bijzonderheden te verhalen, die, niet waardig zijn, dat zij de aandacht van fatsoenlijke lieden bezig houden.

Op een' goeden dag, vroeg in den ochtend, verliet ik eene hut aan den voet des bergs, vast besloten om, al kostte het mijn leven, het inwendige van dezen beroemden vulkaan te onderzoeken. Na eenen moeilijken togt van drie uren bereikte ik den top des bergs. Sedert drie weken rommelde de vulkaan zonder ophouden. Ik twijfel niet, mijne heeren, of gij kent den Etna door de talrijke beschrijvingen, welke er van zijn gegeven; ik zal derhalve niet beproeven thans te herhalen, hetgeen u even goed als mij bekend is, en ik zal mij zelven en u eene noodlooze moeite en vermoeienis besparen.

Driemaal liep ik den krater in het rond, — van welken gij u een denkbeeld kunt vormen, wanneer gij u een' buitengewoon grooten trechter voorstelt, — doch begreep spoedig, dat ik met zoo in 't rond te loopen, niet verder zou komen; derhalve nam ik het moedige besluit, om mij in den krater te werpen. Nauwelijks had ik den sprong gedaan, of ik voelde mij als gedompeld in een bad van heeten damp. De gloeiende kolen, die zonder ophouden in de hoogte vlogen, beschadigden en verbrandden mijn arm ligchaam in alle rigtingen. Doch met welk eene hevigheid ook de gloeiende stoffen naar boven werkten, nog sneller daalde ik naar beneden, dank zij de wet der zwaartekracht, en na verloop van weinig tijds voelde ik vasten grond onder mijne voeten. Het eerste, wat ik waarnam, was een helsch geweld, een concert van vloeken, van geschreeuw en gehuil, hetwelk zich om

101.

101.

Handwritten text, possibly a signature or title, oriented vertically.

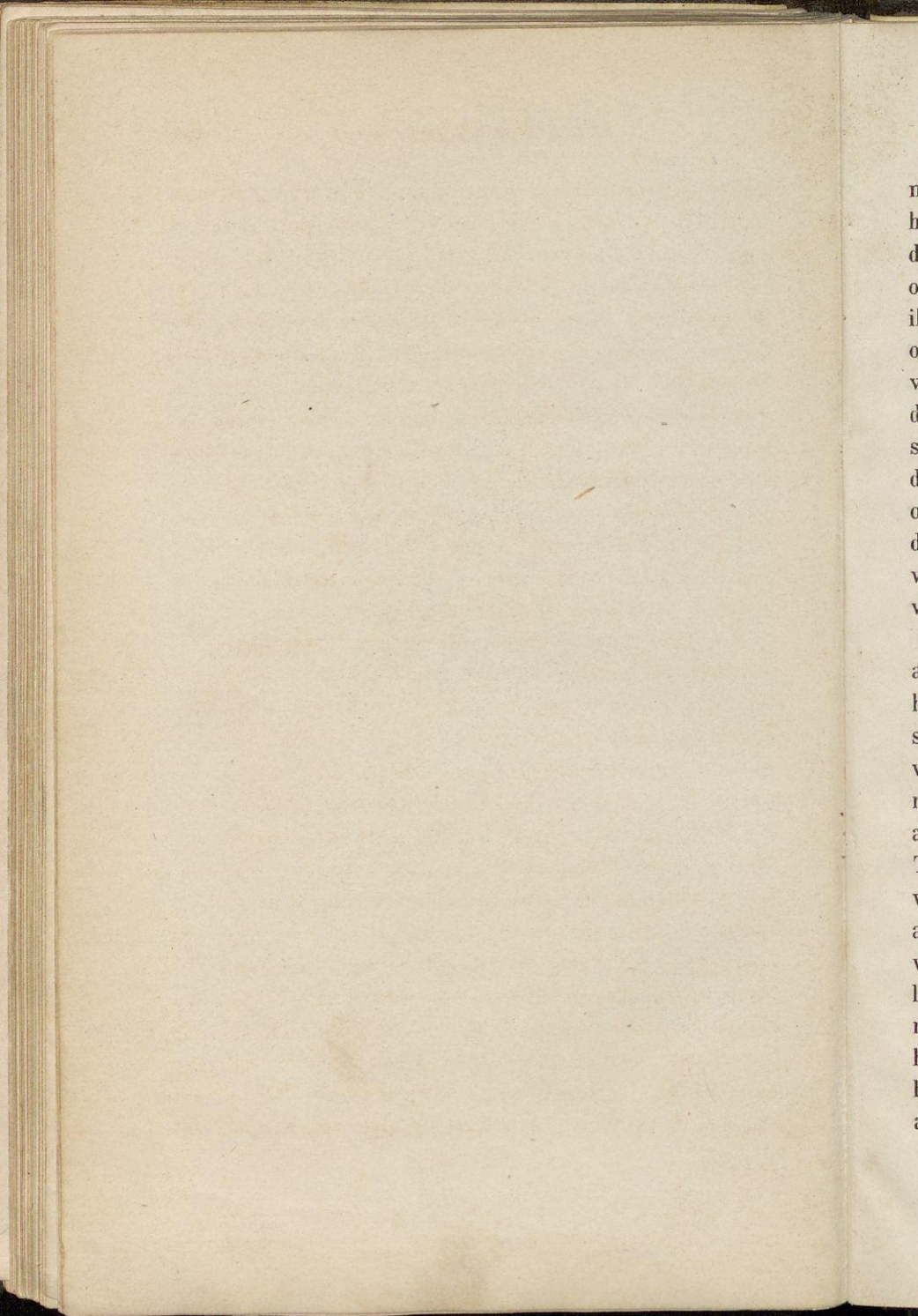
103.

106.

106.

mij heen, telkens met vernieuwde kracht scheen te verheffen. Ik meende mij in een dikke duisternis te bevinden, doch herinnerde mij, dat ik uit voorzorg mijne oogden had gesloten gehouden. Hoe bekommerd ook moest ik ze openen, gelijk ik dan ook, om mijn voorgenomen onderzoek te kunnen voortzetten en volbrengen, deed, en wat zag ik nu? Vulkaan in eigen persoon, omgeven door zijne cyclopen. Deze heeren, aan welke mijn gezond verstand, sinds lang eene plaats had aangewezen in het rijk der hersenschimmen, waren sedert drie weken in twist over een artikel van het reglement van orde en het was deze twist, die de wanden des bergs deed daveren. Mijne verschijning herstelde, als door eenen tooverslag, den vrede en de stilte in deze luidruchtige vergadering.

Dadelijk hinkte en strompelde Vulkaan naar zijne huisapothek en kwam terug met pleisters en zalven, welke hij, met eigen hand, op mijne brandwonden legde en streek, zoo dat deze binnen weinige minuten genezen waren. Vervolgens bood hij mij ververschingen aan, benevens eene flesch nectar en andere kostbare wijnen, zoo als die alleen door goden en godinnen worden gedronken. Toen ik mij genoegzaam hersteld gevoelde, stelde hij mij voor aan Venus, zijne echtgenoote, met aanbeveling, om al die zorg voor mij te dragen, welke mijn toestand zou vereischen. De pracht der kamer, waarheen zij mij geleidde; de zachtheid der sofa, op welke zij mij deed ter neder zitten; de bovenaardsche bekoorlijkheid, die in geheel haren persoon heerschte; de teederheid van haar hart, — het ontbreekt onze taal aan woorden om dit alles uit te drukken; men kan het zich naauwelijks ver-

beelden; eene beschrijving naar waarheid is onmogelijk.

Vulkaan deed mij eene zeer uitvoerige beschrijving van den Etna. Hij legde mij uit, hoe deze berg niets anders was, dan eene ophooping van de asch, afkomstig van zijne fornuizen; dat hij vaak genoodzaakt was, streng te zijn tegen zijne werklieden; dat hij dan, in zijne woede, hun gloeiende kolen naar het hoofd smeed, welke zij met eene groote vaardigheid weten af te weren, terwijl zij dezelve naar buiten op de aarde werpen, ten einde hem zijnen voorraad te doen uitputten. »Onze twisten, — zeide hij, — duren somtijds maanden lang, en de verschijnselen, welke zij op de oppervlakte der aarde voortbrengen, zijn hetgeen gij, naar ik meen, uitbarstingen noemt. De Vesuvius is insgelijks een mijner ijzerwerken; eene galerij van driehonderd en vijftig mijlen lang, die onder de zee doorgaat; brengt mij derwaarts; soortgelijke twisten, als waarvan ik sprak, brengen ook dáár dezelfde uitwerksels op de aarde voort.»

Zooveel genoegen ik had in het leerzame onderhoud des mans, nog grooter genot schonk mij het gezelschap der vrouw en ik zou welligt dit onderaardsche paleis nimmer hebben verlaten, indien niet eene of andere kwade tong mij verdacht had gemaakt bij signor Vulkaan en het vuur der jaloezij in zijn hart had doen ontbranden. Zonder mij in 't minst te waarschuwen, pakte hij, op eenen goeden morgen, toen ik de schoone godin, bij haar toilet bezocht, mij bij mijnen kraag en bragt mij in eene kamer, welke ik nog niet had gezien. Dáár hield hij mij zwevende boven eene soort van diepe put en zeide: »On-

dankbare sterveling, keer terug in de wereld, van wáár gij gekomen zijt."

Met het uitspreken van deze woorden en zonder mij een enkel woord ter mijner verdediging te gunnen, wierp hij mij in den afgrond.

Ik viel met eene steeds toenemende snelheid, tot dat de schrik mij geheel van mijne kennis beroofde. Doch weldra werd ik uit mijne bewusteloosheid gewekt, terwijl ik mij gedompeld voelde in eene groote massa water, welke door de zonnestralen werd verlicht. Dit was, vergeleken tegen de door mij afgelegde afschuwelijke reis, het paradijs en de gemoedsrust, welke ik zoozeer behoefde.

Weldra was ik boven water, doeh terwijl ik rondblikte. zag ik in alle rigtingen niets, dan water. De temperatuur was eene geheele andere, dan die, aan welke ik bij signor Vulkaan gewoon was geraakt. Eindelijk ontwaarde ik op eenigen afstand, een voorwerp, hetwelk eene rots scheen te zijn, die zich naar mij toe scheen te bewegen; doch weldra ontdekte ik, dat het een drijvende ijsberg was. Na vele onderzoekingen vond ik eindelijk een punt, wáár ik kon aanklampen en het gelukte mij, den top te bereiken.

Tot mijn groote teleurstelling ontdekte ik nergens het minste spoor van de nabijheid van eenig land. Maar nog voor het vallen van den avond zag ik een schip in de verte, hetwelk zeilde in de rigting van de plaats, wáár ik mij bevond. Zoodra het onder het bereik mijner stem was, praaide ik het met inspanning van al mijne krachten en ik ontving een antwoord in het Hollandsch. Ik

wierp mij in zee en zwom naar het schip, wáár men mij aan boord nam. Op mijne vraag, wáár wij ons bevonden, was het antwoord: »in de Zuidzee." Deze omstandigheid helderde het raadsel op. Het bleek nu, dat ik door het middelpunt der aarde was doorgegaan en dat ik uit den Etna in de Zuidzee was gevallen; hetgeen veel korter weg is, dan eene reis om de wereld. Vóór mij heeft nog niemand dezen togt gemaakt, en zoo ik ooit de reis nog eens herhaal, dan stel ik mij voor, een aantal belangrijke waarnemingen er van mede te huis te brengen.

Ik deed mij eenige ververschingen geven en legde mij daarna ter rust. Wat zijn die heeren Hollanders toch ongeloofige zielen! Den volgenden morgen verhaalde ik mijn avontuur aan de scheepsofficieren, even zoo naauwkeurig, eenvoudig en naar waarheid, als ik het hier verhaald heb, doch de meesten hunner en onder deze de kapitein zelf namen het voorkomen aan, alsof zij, hoewel ik tamelijk goed Hollandsch sprak, aan de geloofwaardigheid mijner woorden twijfelden. Intusschen, dewijl zij mij herbergzaamheid hadden betoond en mij aan boord hadden genomen en ik mijn leven hun moest dank weten, moest ik mij de mij aangedane vernedering getroosten, zonder wederantwoord:

Ik deed voorts onderzoek naar het doel hunner reis. Zij antwoordden mij, dat zij eene ontdekkingsreis deden, en dat, indien hetgeen ik hun had verhaald juist ware, hun doel was bereikt. Wij bevonden ons juist op den weg, welchen kapitein Cook was gevolgd en wij landden den volgenden dag te Botany-Bay aan, eene plaats, waarheen het Engelsche Gouvernement niet zijne deugnieten moest

zenden, om hen te straffen, maar brave, eerlijke menschen, om hen te beloonen; want schoon is dit Land en rijkelijk door de natuur begunstigd.

Wij bleven slechts drie dagen te Botany-Bay. Op den vierden dag na ons vertrek stak er een geweldige storm op, die al onze zeilen aan flarden scheurde, onze boegspriet brak, onze braamsteng losrukte en op de kast deed vallen, waarin zich ons kompas bevond, hetwelk daardoor verloren ging. Wie ooit ter zee heeft gevaren, die weet, tot welke schromelijke gevolgen een dergelijk toeval kan leiden. Wij wisten niet meer, wáár wij waren, of waarheen wij gingen. Eindelijk bedaarde het onweder en werd opgevolgd door eenen bestendigen passaat-wind. Wij zeilden nu reeds drie maanden en moesten derhalve eenen zeer langen weg hebben afgelegd, toen wij eensklaps eene zonderlinge verandering waarnamen in alles, wat ons omringde. Allen gevoelden wij ons opgeruimd, onze neuzen werden vervuld van de aangenaamste en balsemachtigste geuren, de zee zelve had eene andere kleur aangenomen; zij was niet meer groen, maar wit.

Kort daarna ontdekten wij Land en op eenigen afstand eene haven, waarop wij aanhielden en welken wij bevonden ruim en diep te zijn. In plaats van met water was zij gevuld met eene uitstekende melk. Wij gingen aan land en bevonden toen, dat wij aan een onbekend eiland waren aangeland en dat het geheele eiland bestond uit eene groote kaas. Wij zouden dit welligt niet eens hebben gemerkt, zoo niet eene bijzondere omstandigheid ons op het spoor had gebragt. Wij hadden eenen matroos aan boord, die eenen natuurlijken afkeer had van kaas. Zijn

voet aan wal zettende viel hij flauw. Toen hij weêr was bijgekomen verzocht hij, dat men de kaas onder zijne voeten mogt wegnemen. Men onderzocht de zaak en bevond, dat hij volkomen gelijk had; dit eiland was, gelijk ik reeds zeide, niets anders dan eene ongehoord groote kaas; het grootste gedeelte der inwoners voedde zich met dezelve en de bij den dag opgegeten gedeelten groeiden gedurende den nacht weder aan. Wij zagen op dit eiland eene groote hoeveelheid wijngaarden, beladen met groote trossen, waarvan de druiven, als men ze uitperste, niets dan melk gaven. De eilanders waren vlug en schoon; de meesten hadden eene lengte van negen voeten, zij hadden drie beenen en slechts éénen arm, en de volwassenden droegen eenen hoorn op hun voorhoofd, van welken zij zich met eene merkwaardige vaardigheid bedienden. Zij maken togten op de oppervlakte der melk, en zij wandelen er overheen, zonder er in te zakken.

Er groeide op dit eiland, of beter gezegd, op deze kaas eene groote menigte koren, waarvan de halmen, gelijkende op paddestoelen, volkomen gebakken brood bevatteden, hetwelk geschikt was om dadelijk te worden gegeten. Bij het overtrekken van deze kaas ontmoetten wij zeven rivieren van melk en twee van wijn.

Na eene reis van zestien dagen bereikten wij den anderen oever, tegenovergesteld aan dien, wáár wij waren aangeland. In dit gedeelte van het Kaas-eiland vonden wij uitgestrekte vlakten, wáár de kaas, van wege den ouderdom blaauw was geworden, eene qualiteit, met welke de liefhebbers zeer hoog loopen. Doch in plaats van dáár wurmen aan te treffen, zag men er uitmuntende vrucht-

boomen groeijen, zoo als kersen, abrikozen, persiken en wel twintig andere soorten, welke wij echter niet kenden. Deze boomen, die bij uitstek groot en dik zijn, schonken schaduw en bescherming aan eene ontelbare menigte van vogelnesten, onder welke ook een nest van den ijsvogel, welks omtrek vijfmaal de groote had van het koepeldak der St. Paulus-kerk te Londen. Het was kunstig gebouwd van reusachtige boomen en bevatte . . . , — een oogenblik geduld, opdat ik mij het juiste getal herinnere . . . , — het bevatte vijf honderd eijeren, waarvan het kleinste minstens zoo groot was als een okshoofd. De jongen, die er in waren, konden wij niet zien, maar wij hoorden hen piepen. Met groote moeite een dier eijeren hebbende stuk geslagen, zagen wij een' kleinen vogel nog zonder veëren, er uitkomen, nagenoeg zoo groot, als twintig van onze gieren. Naauwelijks hadden wij den jongen vogel te voorschijn doen komen, toen de oude ijsvogel kwam aanvliegen en zich op ons wierp, met zijne klauwen onzen kapitein pakte, de lucht met hem inging, ter hoogte van eene goede mijl, daár hem met zijne vleugels afklopte en toen in de zee liet vallen.

Maar de Hollanders zijn uitstekende zwemmers; de kapitein was derhalve spoedig weêr bij ons en wij keerden gezamenlijk terug naar ons schip. Doch wij volgden bij onzen terugtogt, niet denzelfden weg, en dit gaf ons de gelegenheid, nieuwe waarnemingen te doen. Onder het wild, wat wij afmaakten, waren twee buffels van eene vreemde soort, die slechts een' eenigen hoorn hadden tusschen de beide oogen en, — vermoedelijk dien ten gevolge, — geweldig scheel keken. Later berouwde het

ons, dat wij hen hadden gedood, want wij vernamen, dat de inwoners hun voorzagen van voedsel en ze gebruikten voor trek- of rijpaarden. Men verzekerde ons, dat het vleesch uitmuntend smaakte, doch te eenenmale nutteloos was voor een volk, hetwelk van melk en kaas leefde.

Twee dagen vóór dat wij ons schip bereikten, zagen wij drie mannen aan hooge boomen opgehangen, met de hoofden naar beneden. Ik vroeg, welke misdaad hun deze straf had berokkend en vernam, dat zij eene buitenlandsche reis hadden gedaan en, na hunne terugkomst, aan hunne vrienden eene menigte leugens hadden verhaald, met eene beschrijving van landen en volken, welke zij nooit hadden gezien, en een verhaal van avonturen, die hun nooit waren overkomen. Ik vond de straf wél verdiend, want, naar mijne vaste overtuiging, is het de eerste pligt eens reizigers, nimmer af te wijken van de waarheid, en nog nooit heb ik aan dezen pligt te kort gedaan.

Aan boord van ons schip teruggekomen, deden wij het anker ligten en verlieten dit zonderlinge land. Al de boomen langs den oever, — onder welke zeer dikke en hooge stammen, — bogen zich tweemaal, om ons te groeten en eene goede reis toe te wenschen. Daarna hernamen zij hunnen vorigen stand.

Nadat wij gedurende drie dagen hadden rondgedwaald, zonder te weten wáár, — want wij misten nog altijd ons kompas, — kwamen wij in eene zee, die geheel zwart scheen; wij proefden hetgeen wij voor zout water hielden, en wij bevonden, dat het uitmuntende wiju was. Wij hadden alle moeite, onze matrozen te verhinderen, dat

en,
ge-
ns,
aut-
fde.
gen
de
eze
en-
ast,
ver-
elke
en,
wèl
het
van
kort

het
ooo-
oge
eten
nen

ald,
ons
vart
len,
Wij
dat

zij zich bedronken. Doch onze vreugde duurde niet lang, want eenige uren later, zagen wij ons omringd van walvischen en andere niet minder reusachtige visschen. Één derzelve was zoo lang, dat wij, zelfs met een' verrekijker gewapend, het eind er van niet konden zien. Ongelukkig werden wij het monster niet gewaar, vóór dat het reeds dicht bij ons was; het slikte met een' enkelen dronk ons geheele schip met staande masten en zeilen naar binnen.

Nadat wij een' tijd lang in zijnen bek hadden doorgebracht, opende hij denzelfden, om eene geweldige hoeveelheid water in te zwelgen, zoo dat ons schip door dien stroom opgeligt, tot in de maag van het monster werd voortgestuwd, wáár wij ons gevoelden, alsof wij bij stil weder rustig voor anker lagen. De lucht was er, om de waarheid te zeggen, heet en drukkend. Wij ontdekten in deze maag ankers, kabels, scheepsbooten, barkassen en een aantal schepen, meestal fregatten, van welke sommigen geladen, andere ledig waren, en een gelijk lot als het onze hadden ondergaan. Wij waren verplicht, bij fakkellicht te leven; want er bestond voor ons noch zon, noch maan, noch noordster meer. Gewoonlijk waren wij dagelijks, bij afwisseling, tweemaal vlot en tweemaal op droog; het eerste als het monster dronk, het laatste als hij water spoot. Volgens naauwkeurige berekeningen, welke wij maakten, was de hoeveelheid water, welke het dier in éenen adem doorzwelgde, voldoende, om de bedding van het meer van Genève te vullen, welk meer eenen omtrek heeft van dertig mijlen.

Op den tweeden dag onzer gevangenschap in dit duistere koninkrijk, waagde ik het, met den kapitein en eenige

officieren, eenen kleinen uitstap te doen, bij laag water, zoo als wij het noemden. Wij hadden ons voorzien van fakkels en ontmoetten, al voortgaande, meer dan tienduizend menschen, van alle landen en natiën, die zich met ons in denzelfden toestand bevonden. Sommigen hunner hadden reeds onderscheiden jaren in de maag van het monster doorgebracht. Zij waren juist bezig met het overwegen van de middelen, die dienstig konden zijn, om hun de vrijheid terug te bezorgen. Maar op het oogenblik, toen de voorzitter ons wilde onderrigten van de vraag, welke zou worden behandeld, kreeg onze visch dorst en begon te drinken; het water stroomde met zulk eene hevigheid naar binnen, dat wij maar even den tijd hadden, ons schip weder te bereiken; sommigen der omstanders, minder vlug dan de anderen, waren zelfs genooddaakt, zich door zwemmen te redden.

Toen de visch zich weder had ontlast, kwamen wij op nieuw bij elkander, om nader te overleggen, wat ons stond te doen. Men koos mij tot voorzitter. Dadelijk stelde ik voor, om twee onzer grootste masten endelings, op eene secure wijze, aan elkander te verbinden en, zoodra de visch den bek mogt openen, dezen verlengden mast zoodanig overeind te zetten, dat het dier verhinderd wierd, zijnen bek weder te sluiten. Dit voorstel werd met algemeene stemmen, bij acclamatie aangenomen en honderd van de sterkste mannen werden gekozen, om het werk ten uitvoer te brengen. Naauwelijks waren de twee masten, volgens mijne aanwijzing, in orde gebracht, toen zich reeds eene gunstige gelegenheid opdeed. Het monster begon te gapen en oogenblikkelijk bragten wij onze twee

masten zoodanig overeind, dat het benedeneinde op zijne tong kwam te staan en het bovineinde tot in de holte van zijn gehemelte reikte; het was hem, bijgevolg, onmogelijk, zijne kaken tot elkander te brengen.

Zoodra wij vlot waren bemanden wij de booten, die ons op sleeptouw namen en ons in de wereld terugbragten. Het was eene onuitsprekelijke vreugde, toen wij het daglicht terug zagen, waarvan wij, gedurende deze veertiendaagsche gevangenschap, waren verstoken geweest. Toen allen deze onmetelijke maag hadden verlaten, vormden wij eene vloot van vijf-en-twintig schepen onder allerlei vlaggen. Wij lieten onze beide masten overeind staan in den bek van dezen monsterachtigen zeevisch, ten einde hen, die na ons mogten komen, te beschermen tegen lotgevallen, als die, welke wij hadden ondervonden.

Eenmaal in vrijheid, was ons eerste verlangen, te weten in welk gedeelte der wereld wij ons bevonden. Al de kompassen waren onbruikbaar en het duurde lang, voordat wij eenige zekerheid bekwamen. Eindelijk, — dank aan mijne vroegere waarnemingen, — hield ik mij overtuigd, dat wij de Caspische zee bevoeren. Maar dewijl deze zee van alle kanten door land is ingesloten, en zij geene hoegenaamde gemeenschap heeft met eenig ander water, zoo konden wij het ons niet verklaren, hoe wij dáár waren gekomen. Een inboorling van het Kaas-eiland, welken ik had met mij genomen, verklaarde ons de zaak op eene allezins bevredigende wijze. Volgens hem had het monster, in welks maag wij zoolang hadden vertoefd, langs eenen onderaardschen weg zich naar deze zee be-

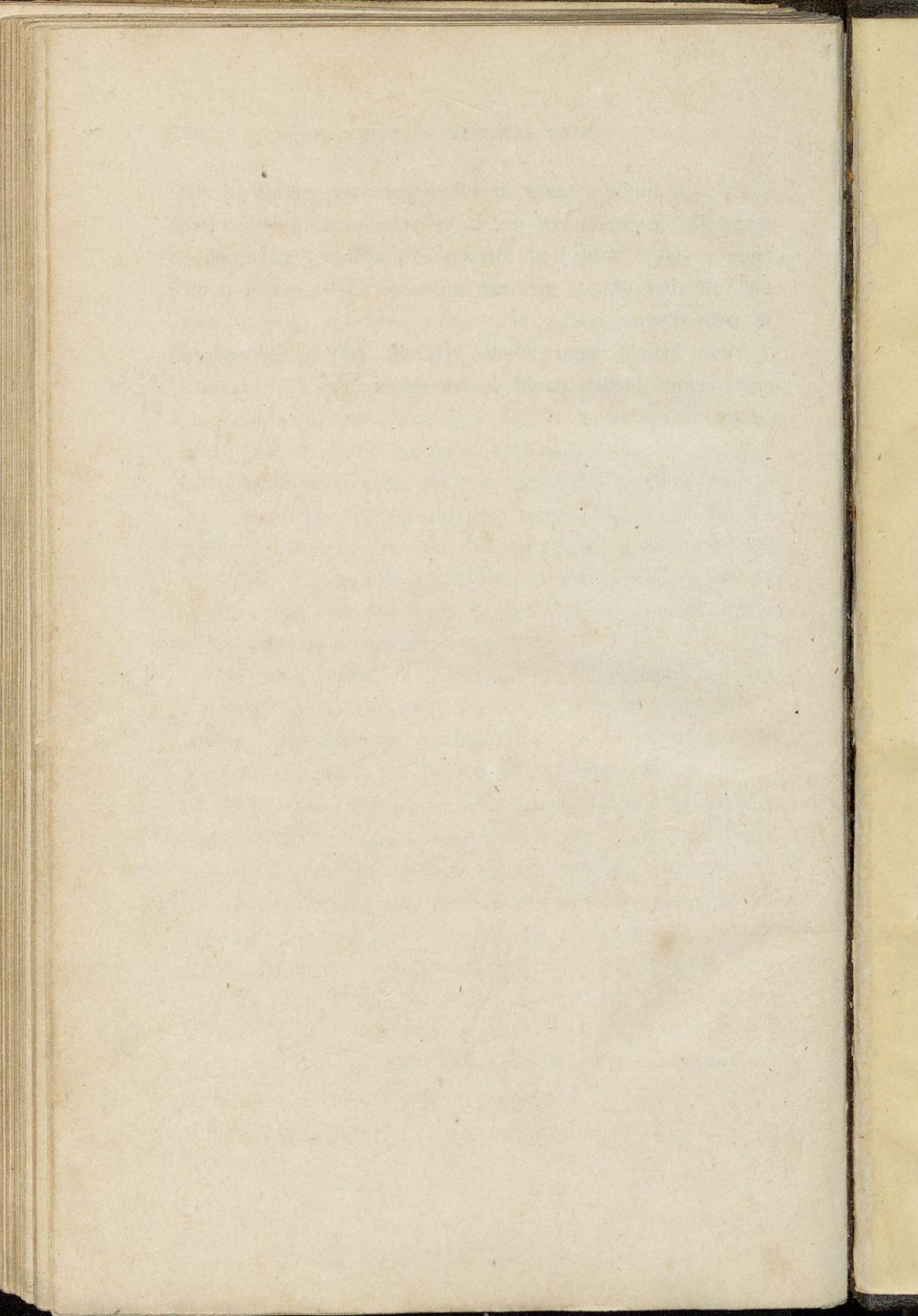
geven. Genoeg, wij waren er en waren blijde, dat wij er waren; wij zetteden alle zeilen bij, om het land te bereiken. Ik stapte het eerst aan wal.

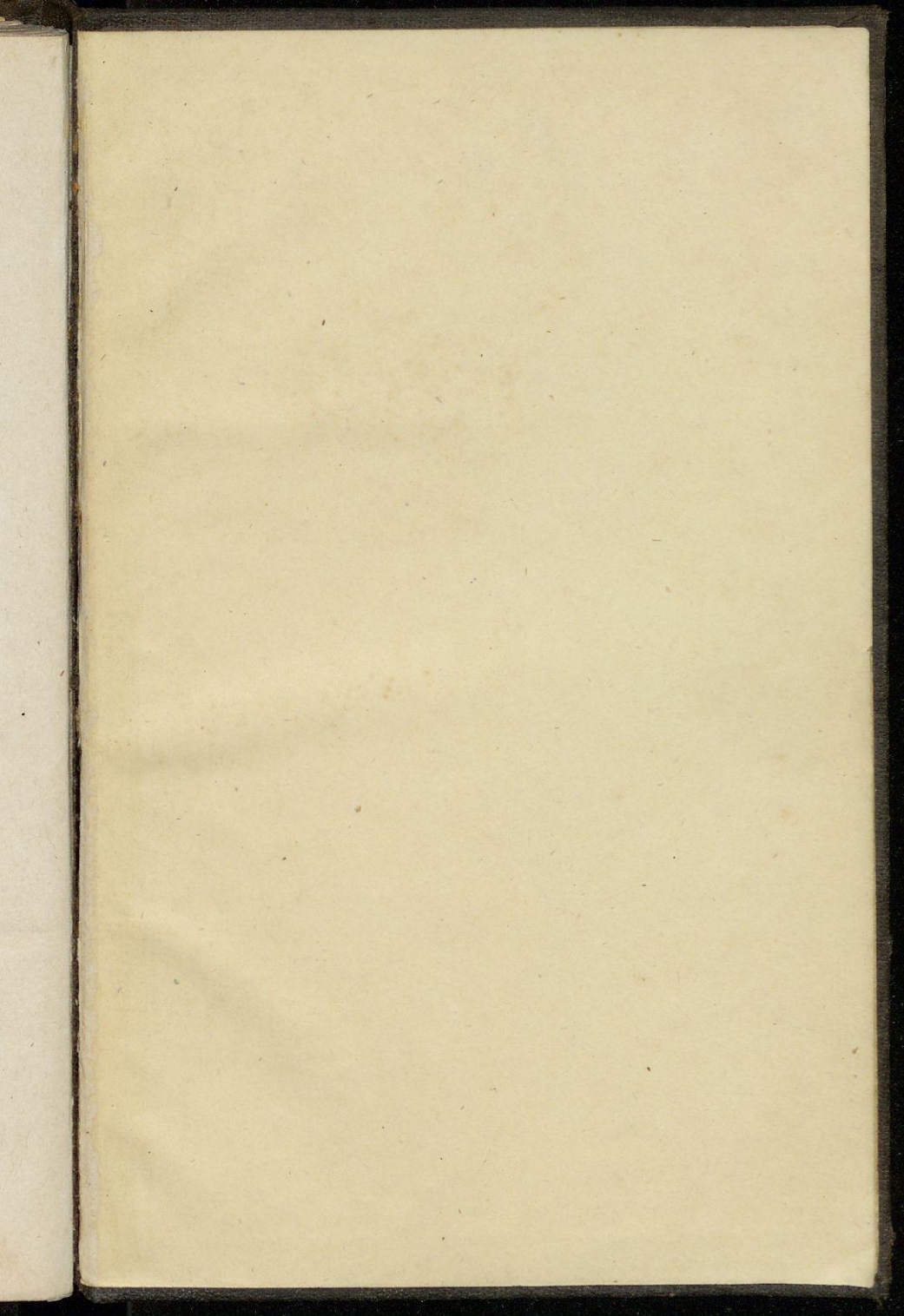
Naauwelijks had ik eenen voet op vasten bodem gezet, toen ik mij zag aangevallen door eenen grooten beer. O ho! dacht ik bij mijzelven, gij zijt ter goeder uur aangekomen! Ik nam zijne voorpooten in mijne beide handen en drukte ze zoo hartelijk, dat de arme beer begon te huilen als een kind en zich wanhopig aanstelde. Doch ik bleef ongevoelig voor zijne lamentatiën en hield hem in deze houding, tot dat hij van honger stierf. Met de toepassing van deze door mij het eerst aangewende methode, boezemde ik aan alle beeren een zoodanig ontzag in, dat sedert dien niemand hunner ooit den moed heeft gehad, twist met mij te zoeken.

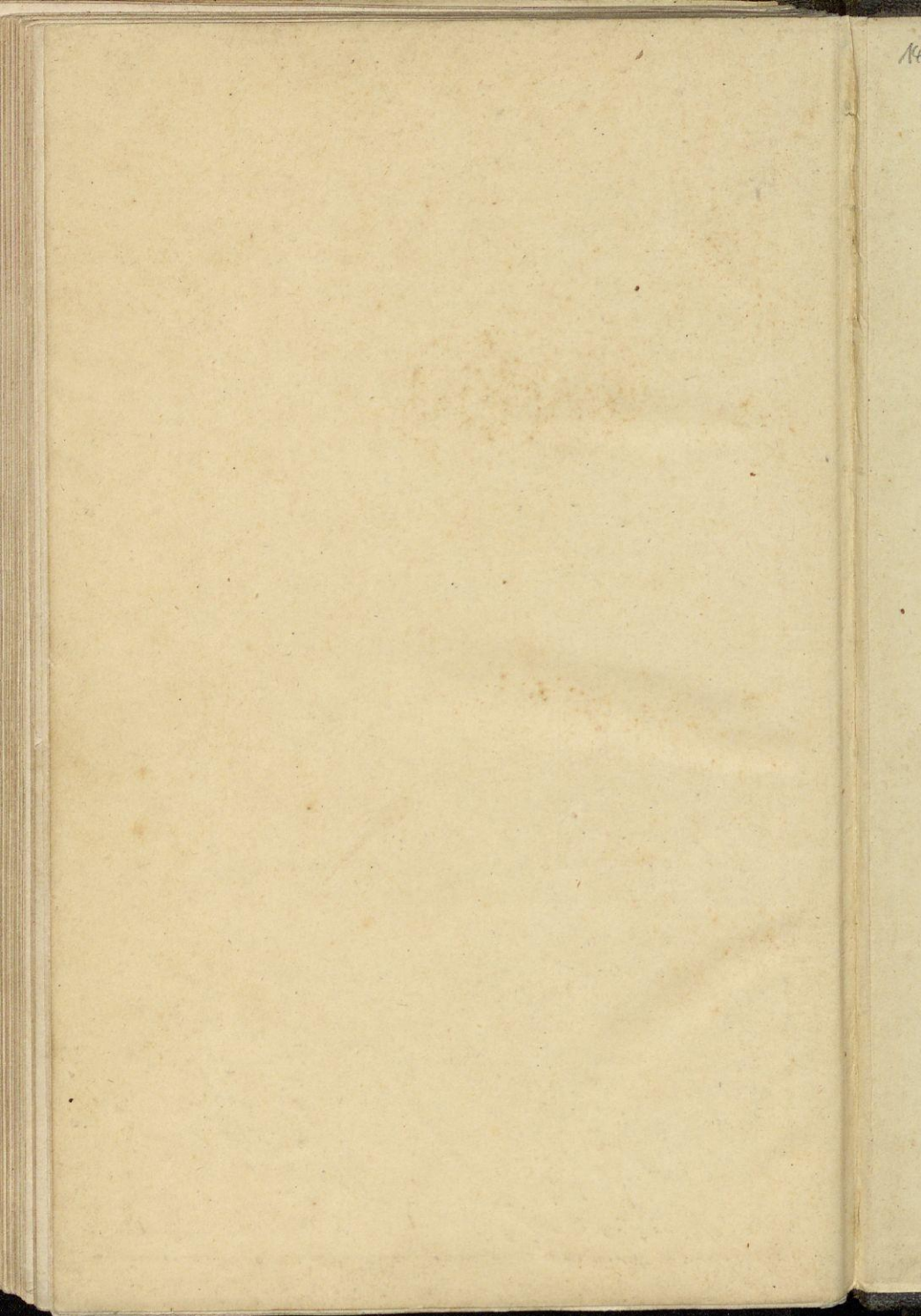
Van dáár begaf ik mij naar St. Petersburg, wáár ik van een oud vriend een mij hoogst aangenaam geschenk ontving. Dit was een jagthond, een afstammeling van den beroemden hond, van welken ik vroeger melding heb gemaakt en die, terwijl zij eene haas nazat, jongen wierp. Ongelukkig is deze hond door een' onhandigen jager doodgeschoten, toen hij op een' koppel patrijzen aanlegde. Van den huid van dit dier heb ik mij het vest doen maken, hetwelk gij hier ziet, en dat mij, als ik op de jagt ben steeds daarheen voert, wáár het wild zich bevindt. Wanneer ik dicht genoeg er bij ben, om er op te kunnen aanleggen, dan springt er een knoop van mijn vest naar de plaats, wáár het wild zich ophoudt en vermits mijn geweer altijd geladen en er kruid op de pan is, mis ik nimmer mijn schot.

Er zijn nu nog maar drie knoopen over, gelijk gij ziet; maar als de jagt weêr wordt geopend, zal ik weêr twee rijen er laten aanzetten. Brengt mij alsdan een bezoek en gij zult zien, dat ik het een en ander heb, om er u mee te vermaken.

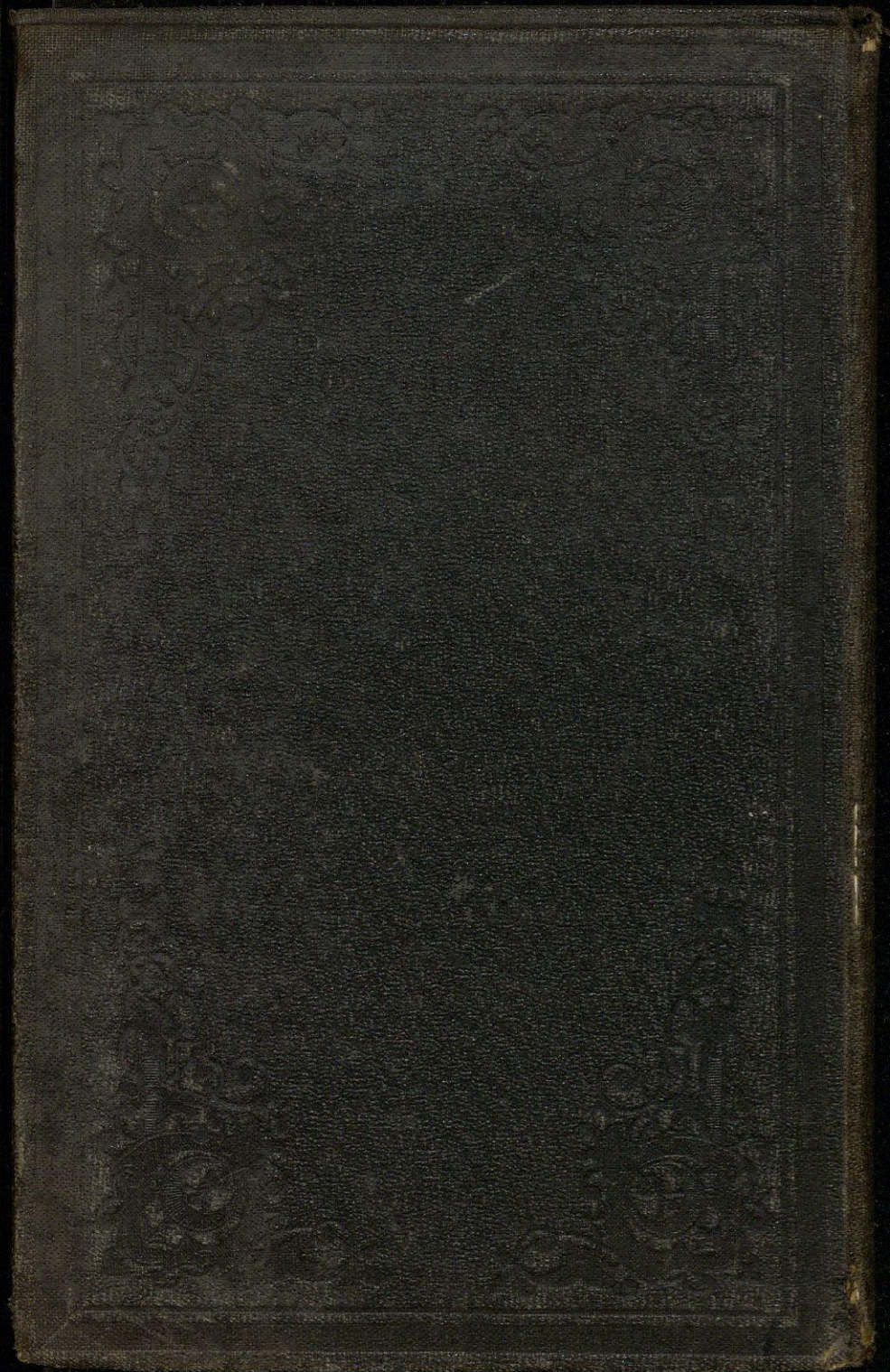
Voor heden neem ik de vrijheid, mij te verwijderen en u eenen goeden nacht te wenschen.

№6.5 29.11.95.

© SUB GÖTTINGEN/GDZ

